

19 - FEBRUAR - 55

Duhovno
Življenje

LA * VIDA * ESPIRITUAL

Naslovna stran: V cerkev (Foto Ivo Bricelj, Buenos Aires). — Levo: Otok na Blejskem jezeru pozimi. V ozadju mogočna gora Stol (226 m). — Spodaj: Sveže brazde v belo opojnost. — Desno: Drevje si je nadelo slavnostno oblačilo.

D 59964

Duhovno življenje

LA VIDA ESPIRITUAL

L. XXIII.

FEBRUAR

ŠTEV. 2

BOG MED NAMI

ALOJZIJ KOŠMERLJ

Med vsemi božjimi darovi, ki jih je neskončno, dobri in usmiljeni Bog poklonil človeškemu rodu, je gotovo največji in najbolj božji: zakrament presvetega Rešnjega Telesa. Nič veličastnejšega ni mogla zamisliti neskončna božja modrost, nič večjega ustvariti božja vsemogočnost, nič slajšega dati neskončna božja ljubezen, kot je ta največji in najsvetejši zakrament naših oltarjev, najdražji zaklad svete Cerkve, vir vseh milosti, središče vsega krščanstva, presveta Evharistija, najsvetejša Hostija, živi Bog med nami.

V svetem Rešnjem Telesu se uresničuje najgloblje in najsilnejše hrepenenje človeškega srca, to je hrepenenje po božji bližini, po skrivnostnem združenju z Bogom, ki je naš Stvarnik, naš Odrešenik in naš končni cilj. Čudovito lepo je izrazil to hrepenenje v svojih Izpovedih veliki sveti Avguštin, ko je zapisal one stare, pa večno lepe in globoke besede: „Zase si nas ustvaril o Bog, in nemirno je naše srce, dokler v tebi ne počije.“

Pa se uresničuje v najsvetejšem Zakramentu tudi ono, še bolj skrivnostno, grešnemu človeku skoraj neumljivo hrepenenje, ki ga ima Bog po naši bližini in družbi, po bivanju med nami in združenju z nami, hrepenenje, izpovedano po samem Svetem Duhu, ki je dal v knjigo Pregovorov zapisati čudovite besede: „Moje veselje je bivati s človeškimi otroki“ (8, 31).

Skušajmo se v ponižni veri in s požnim srcem zatopiti v to prečudno skrivnost naših odnosov do Boga in božjih odnosov do nas, skrivnost, ki je naša svoje najčudovitejše uresničenje v presvetem Rešnjem Telesu.

SPOMINI IZ DAVNE PRETEKLOSTI

V prvih poglavjih svetega pisma stare zaveze beremo, kako je Bog ustvaril prvi človeški par, Adama in Evo. Združil ju je v presrečno zakonsko skupnost, ju blagoslovil in ju postavil v rajski vrt veselja, ki ga je bil nalašč zanj ustvaril in pripravil v vsej lepoti, v vsem bogastvu in obilju prvotne, neoskrunje-

ne narave. Tam sta živel a prva dva človeka v miru in ljubezni, prosta vseh skrbi in težav. Ni bilo tam trpljenja in ne smrti. Človek, popoln gospodar stvarstva, ki mu je bilo po božji volji spoštljivo pokorno in damo v posest, je bil neumrljiv po duši in po telesu, obdaran z neizrečno jasnim umom in z voljo, prosto vsakega slabega nagnjenja, in po posvečujoči milosti božji povzdignjen v nadnaravni red, je bil božji otrok, deležen sam božje narave in zato tudi dedič nebeškega kraljestva. In sveto pismo ljubeznivo pripoveduje, da je Bog sam, v vidni podobi, ki si jo je nadel, ob poldanskih urah tistih srečnih prvih dni neskajlene prvotne sreče prihajal v raj k našim prvim staršem na obisk, na ljubeznivo kramljanje očeta s svojimi otroki (I Moz 3, 8).

Tako je Bog, neskončno bogat in sam sebi popolnoma zadoščujoč, storil človeka deležnega tega svojega neskončnega bogastva in sreče. Njegova volja je bila, naj bi človek preživel svoj čas na zemlji v popolni, neskajljeni naravni sreči, v tesnih, prijateljskih stikih s svojim Stvarnikom in Očetom, potem pa, ko bi prišla njegova ura, naj bi se brez smrtnih muke živ preselil v nebeški dom, kjer naj bi bil z božjimi angeli na večno deležen božjega neposrednega gledanja in božje neskončne ljubezni.

Ti srečni dnevi pa so trajali le kratek čas. Kruto jih je prekinil izvirni greh naših prvih staršev, kateremu je sledil izgon iz raja, življenje trpljenja in muke in ob koncu grenka smrt za nje in za vse njuno potomstvo. Bog se je užaljen umaknil in zakril.

Ali spomin na tiste davne presrečne čase je v človeškem rodu ostal neizbrisen in z njim je ostalo hrepenenje po Bogu in njegovi bližini. V molitvi in daritvi se je skušal človek Bogu bližati, se z njim pogovarjati, v svetih daritvenih obredih je iskal skrivnostnega združenja z božanstvom.

To neutešljivo hrepenenje človeka pobožji bližini, po božjem gledanju in občevanju z Bogom, je pretresljivo izraženo v 2. Mojzesovi knjigi, kjer je popisana božja zakonodaja na sveti gori Sinaj. Ponovno se je Mojzes, vodnik izraelskega naroda in božji prijatelj, povzpел na vrh sinajske gore, ki je gorela kakor v skrivnostnem ognju in jo je zakrival svetel oblak. In ko je Mojzes vstopil v oblak, je Bog z njim govoril kakor prijatelj s prijateljem. Ob enem teh skrivnostnih stikov z Bogom je prišla iz Mojzesovega srca goreča, hrepenenja prošnja: „Gospod, če sem našel milost v tvojih očeh, pokaži mi svoje obličje, pokaži mi svojo slavo.“ Gospod mu je odgovoril: „Nihče me ne more videti ne da bi umrl. Vendar bom šel skrivnostno mimo tebe, a te bom pokazal s svojo roko“ (2 Moz 33).

Kar je bilo v neki meri dano Mojzesu, je hrepenenje želel ves človeški rod. Želel si je božje miline, božje ljubezni. Od stoletja do stoletja je gorelo v človeških srcih to hrepenenje, ki mu je neskončno dobri in usmiljeni Bog zagotovil izpolnjenje, ko je napovedal po preroku Izaiju: „Bog sam bo prišel in vas bo rešil... Glej, Devica bo spočela in rodila sina in njegovo ime se bo imenovalo Emanuel, to je: Bog z nami“ (pgl 35 in 7).

IZPOLNITEV BOŽJIH OBLJUB

Ko so se dopolnili časi in je Bog spoznal za dobro in prav, se je iz Device Marije po moči in milosti Svetega Duha učlovečil božji Sin, druga božja oseba, in razodela se je dobrotljivost in ljudomilost Boga, našega Odrašenika, ki nas je prišel odrešiti ne zaradi naših dobrih del, ki smo jih mi storili, marveč po svojem neskončnem usmiljenju. (Prim. Titu 3, 45).

Božja Beseda je meso postala in je med nami prebivala. Vsem, ki so živel i v tistih mesijanskih časih, zlasti še Gospodovim učencem je veljal Jezusovo

blagrovanje: „Srečne oči, katere vidijo, kar vi vidite. Zakaj povem vam, da so mnogi preroki in kralji želeli videti, kar vi vidite, pa niso videli, in slišati, kar vi slišate, pa niso slišali“ (Lk 10, 23).

Ali božja ljubezen, ki je neskončna in večna, je mislila na vse ljudi in vse čase. Bog Oče ni poslal svojega Sina na svet le za nekaj bežnih let. Božja volja je bila, da učlovečeni Sin božji ostane na zemlji do konca sveta. In božja modrost in božja ljubezen sta zamislili način, ki ga je mogel zamisliti samo Bog in tudi samo Bog izpeljati. Jezus Kristus, božji Odrješnik je ostal med nami tudi po svojem vnebohodu in to pod podobo kruha, v zakramentu presvetege Rešnjega Telesa.

Ves čas njegovega zemeljskega življenja mu je stala pred očmi evharistična skrivnost. Z ljubečo skrbjo ji je pripravljaval pot, s hrepenenjem je čakal uro izpolnjenja. V poročilih o zadnji večerji čutimo utripe te meskončne ljubezni Jezusovega Srca. Sveti Janez uvaja v dogodke zadnje večerje z besedami: „Ker je vzljubil svoje, ki so bili na svetu, jim je skazal ljubezen do konca“ (15, 1). Sveti Luka pa posebno lepo opiše ustanovitev najsvetejšega Zakramenta, ko pravi: „In ko je prišla ura, je sedel k mizi in dvanajsteri apostoli z njim. In rekel jim je: ‘Srčno sem želel to velikonočno jagnje jesti z vami, preden bom trpel...’ Potem je vzel kruh, se zahvalil, ga razlomil, jim ga dal in rekel: ‘To je moje telo, ki se za vas daje; to delajte v moj spomin! Prav tako tudi kelih po večerji, govoreč: ‘Ta kelih je nova zaveza v moji krvi, ki se za vas prelija‘“ (pogl. 22).

Tako je Gospod uresničil svojo obljubo, ki jo je v onj uri dal svojim učencem: „Ne bom vas zapustil sirot“ (Jan 14, 18). In ono drugo, s katero sv. Matevž mogočno zaključuje svoj evangelij: „Glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta“ (28, 20).

Zadnji odmev božičnih praznikov je Svečnica, ki nas spominja, kako sta Jožef in Marija božje Deté 40 dni po rojstvu v templju darovala in je starček Simeon prerokoval, da bo Jezus kot obljubljeni Mesija „luč v razsvetljenje poganov in v slavo Izraela“, Marija pa zaradi trpljenja z njim Matí s prebodenim srcem. Zato je to hkrati Gospodov in Marijin praznik, praznik luči in življenja

SKRIVNOST EVHARISTIČNE PRIČUJOČNOSTI

Jezusovo skrivnostno pričujočnost v zakramentu svetega Rešnjega Telesa razglša sveta Cerkev kot versko resnico s sledečimi besedami tridentinskega cerkvenega zbora: „Sveti zbor izpoveduje jasno in neizpodbitno, da je po posvečenju kruha in vina naš Gospod Jezus Kristus, pravi Bog in pravi človek, pod čutnima podobama tega kruha in tega vina resnično, dejansko in bistveno pričujoč. Nič ne nasprotuje to, da je isti Zveličar vedno na desnici Boga Očeta po svojem naravnem bivanju, obenem pa pričujoč v svojem bistvu v naši sredi in na premnogih krajih na

zakramentalen način. Človeške besede komaj morejo izraziti to skrivnostno resničnost, ki pada v območje božje moči, naša pamet pa, razsvetljena po veri, jo more sprejeti in se je okleniti z vso trdnostjo... Če bi se torej kdo drznil tajiti, da zakrament svetega Rešnjega Telesa ne vsebuje v resnici v svoji istinitosti in bistvenosti telesa in krvi, kot istočasno tudi duše in božanstva našega Gospoda Jezusa Kristusa, to se pravi celega Kristusa, ampak bi trdil, da je tam le v simbolu, v podobi ali zgolj po svojem vplivu, bodi izobčen.“

Taka je vera Cerkve v skrivnostno evharistično navzočnost Jezusovo, od vseh početkov krščanstva. Naslanja se na jasne in nedvoumne Jezusove besede: **To je moje telo, to je moja kri.**

V moči posvetilnih besed, ki jih duhovnik spregovori pri spremenjenju v sveti maši, postane Jezus navzoč pod podobama kruha in vina, in to ves in živ, z dušo in telesom, s krvjo in mesom, kot Bog in človek skupaj; isti Jezus, ki se je učlovečil iz Device Marije, ki je živel trintrideset let na zemlji, ki je trpel, križan bil, umrl, bil v grob položen, ki je tretji dan od mrtvih vstal, ki je šel v nebesa, kjer sedi na desnici Boga Očeta, vseмогоčnega.

Sveto Rešnje Telo je sedež največjih čudežev, ki jih sicer ne vidi naše telesno oko, ki pa so čudoviti in strmenje vzbujajoči vidu duše, razsvetljenemu po luči vere.

Čudežna je po spremenjenju ohranitev podob kruha in vina, ko njih podstat več ne obstoji, podobi kruha in vina, to je vonj, okus, barva, oblika itd. pa obstojata dalje.

Kaj naj si mislimo o tem, da je Jezus pod vsako podobo in pod vsakim njenim delom pričujoč ves, v svoji popolni podobi in postavi, prav tak kot živi v nebeški slavi. Tam je njegova glava z onimi božanskimi očmi, ki si osvajajo človeška srca in se pred njih pogledom skrivata greh in hudobija.

Tam so njegove blažene noge in roke, zaznamovane s svetimi ranami žebljiv, tam je njegova presveta stran, prebdena s sulico. Tam bije neprenehoma za nas njegovo presveto srce, žareče ognjišče njegove ljubezni. Tam je vse njegovo presveto poveljčano telo, ne v zmanjšani ali v zmaličeni, ampak v popolni svoji podobi, telo, tako lepo in sijajno, da v svojem sijaju prekaša svetlobo sonca, lune in zvezd. Kako veličasten je ta čudež božje modrosti in moči, da se tako majhna in brezpomembna stvar kot je kosček kruha ali nekaj kapelj vina po besedah posvečenja v hipu spremeni v živega, popolnega Jezusa, Boga in človeka skupaj.

Nadaljni čudež je v tem, da je Jezus pričujoč v svetem Rešnjem Telesu na skrivnosten, neviden, duhoven način. Ves je pod vsako podobo in ves pod vsakim njenim delom. Če se hostija razlomi ali zdrobi, se Kristus ne deli, ampak ostane ves in popoln, skrivnostno pričujoč pod vsakem, tudi najmanjšem njenem drobcu.

In ko živi v sveti hostiji in na tako različnih in mnogoterih krajih sveta, je vendar povsod isti in isti, ki sedi na prestolu svoje slave v nebesih, katerega nikdar ne zapusti.

Čudež za čudežem se vrsti pred očmi naše duše. Ne moremo drugega kot strmeti, občudovati in v ponižni veri izpovedovati s svetim Tomažem Akvinskim: „Moti se na tebi tip, okus, oko, a kar v veri slišim, verujem trdnó: vse je res, kar božji Sin uči in resnice od njegove večje ni.“

SKRIVNOSTNO ŽIVLJENJE IN DELOVANJE

V svetem Rešnjem Telesu je pričujoč Jezus Kristus, v katerem biva, po besedi svetega Pavla, vsa polnost božanstva telesno (Kol 2, 9). Kot Bog je Jezus tudi v svetem Rešnjem Telesu združen z Očetom in Svetim Duhom, saj veže tri božje osebe med seboj nedeljiva skupnost iste božje narave. Tako je

tedaj v sveti hostiji vse skrivnostno in neskončno življenje presvete Trojice.

S stališča Jezusa, sina božjega samega, ki se je edini izmed treh božjih oseb učlovečil, pa je sveto Rešnje Telo, po besedah cerkvenih učiteljev: skrivnostno nadaljevanje njegovega učlovečenja in odrešenja.

Jezus je v sveti hostiji veliki srednik med Bogom in ljudmi, zastopnik in zagovornik grešnega človeštva pred veličastvom presvete Trojice. On daje Bogu v našem imenu dolžno čast in hvalo, zahvalo in zadoščenje. On za nas neprenehoma prosi odpuščenja, usmiljenja in pomoči. Ko bi ne bilo na svetu oltarjev, bi bil svet že davno pokončan zaradi svojih hudobij.

Jezus vrši v svetem Rešnjem Telesu tudi svoje kraljevske pravice. Iz tabernaklja, tako skrivnostnega in tihega, vlada svet in vesoljstvo. Vse vidi njegov duh, vse ve, vse pozna, vse razume. Nič se ne zgodi ne v nebesih ne na zemlji brez njegove volje ali njegovega pripuščenja. On odloča o usodi vsakega posameznega človeka, kot o usodi narodov in držav. Tabernakelj je izhodišče in središče vse človeške in svetovne zgodovine.

Jezus je v tabernaklju sodnik sveta, kakor je sam povedal: „Oče ne sodi nikogar, temveč je vso sodbo dal Sínu“ (Jan 5, 22). Kako pretresljiva je ta misel! Vsak dan umrje na svetu, v moralnih časih, okrog 150.000 ljudi. Vsak trenutek okrog 100. Vsako leto nad 50 milijonov. Vsi gredo pred sodni stol Jezusov, ki živi v naših tabernakljih. Noč in dan se vrste, do sodnjega dne se ta vrsta ne bo ustanovila. Nad vsakim izgovori Jezus, ki je sodnik živih in mrtvih, dobrih in hudobnih, svojo sodbo, ki odloči ali o večnem življenju, ali o večnem pogubljenju. Če bi živo mislili na to, bi nas pred tabernakljem obšla sveta groza.

Ali v prvi vrsti je Jezus me nami

v svetem Rešnjem Telesu v našo tolažbo, v našo pomoč, v naše posvečenje in zveličanje. To nam pričajo one čudovite besede, ki jih je nekoč spregovoril na zemlji in bi mogle biti vklesane nad vsakim tabernakljem: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil“ (Mt 11, 28).

V svetem Rešnjem Telesu je Jezus naš učitelj, ki nam razsvetljuje temo duha z lučjo svoje resnice. Je naš svetovalec, ki nam rešuje naše dvome in kaže pravo pot v negotovosti. Je naš zdravnik, ki ozdravlja naše dušne rane, pa često olajša tudi telesne bolezni in težave. Je naš najboljši, najzvestejši prijatelj, ki nam je dostop do njega odprto noč in dan, ki se nas nikoli ne naveliča, ki nas vedno z vso ljubeznijo sprejema, posluša in uslišuje, po svoji božji vednosti in dobroti. Je naš dobri, prvorojeni brat.

Zaradi vsega tega je sveto Rešnje Telo največji zaklad Cerkve in največje upanje vernih ljudi. V njem je med nami naš Bog in naše vse.

☆

Pred kratkim sem dobil iz trpeče domovine pismo, v katerem mi piše prijatelj o težkih razmerah, v katerih živijo doma in ki jim ni videti konca: „Ne morem ti povedati, kako mi je včasih težko pri srcu. Ali res ne bo več rešitve za nas? Človek najde samo še v cerkvi uteho. Včasih mi pride, da bi ostal najraje za vedno pred tabernakljem in se pogovarjal z Bogom, ki nas tolaži...“

Glejte, tako je treba umeti skrivnost presvetega Rešnjega Telesa v njenem globokem, življenjskem pomenu. Tako je treba umeti Gospodovo povabilo: „Pridite k meni vsi...“

V vseh bridkosti in radostih življenja, prvih bo vedno več ko drugih, naj nas živa vera vodi k Jezusu, ki je dejal: „Jaz sem življenje in vstajenje“ (Jan 11, 25).

PASTIRJEV GLAS

Dragi slovenski rojaki, pozdravljeni v Kristusu!

Spominjate se še, kako smo v domovini skupno opravljali pobožnost prvih petkov in prvih sobot. Zadnjo skupno pobožnost petih prvih sobot smo končali 5. maja 1945 — in nato odšli. V maju 1955 bo nam mirilo deset let v tujini! V vseh težkih skrbih, nevarnostih in razočaranjih je bila Marija naše upanje. Nismo se zmotili, ko smo se njenemu brezmadežnemu Srcu posvetili.

Istočasno bo desetletnica enega najžalostnejših dogodkov v slovenski zgodovini: mrožičnega umora blizu deset tisoč fantov in mladih mož, ki so bili koncem maja 1945 pod prevaro vrnjeni v roke krvnikov, ki so jih po groznem mučenju na domačih tleh pobili. Žalost in bolest nad njih strašno smrtjo je bilo morda najtežje, kar smo doživeli mi v tujini, ki smo jih videli odhajati, in oni doma, ki so zaman na nje čakali. Spomin na nje nam je svet in nam mora biti svet do konca življenja.

Za to dvojno desetletnico prihajam pred vas s predlogom. Zopet se duhovno združimo in skupno, kot nekdanj doma, opravimo pobožnost petih prvih sobot, kakor jo želi brezmadežno Srce Marijino. Začnimo s prvo soboto v februarju (5. februarja 1955), da končamo s prvo soboto v juniju (4. junija). Če kateri zaradi službe ne bi mogel prejeti obhajila v soboto, naj ne neha pobožnosti, ampak naj se nam naslednjo nedeljo pridruži s svetim obhajilom.

Radi in v velikem številu ste se odzvali, ko sem vas v času težke okupacije povabil k pobožnostim prvih petkov in prvih sobot in k posvetitvi brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Prepričan sem, da se Vam ljubezen do Marije ni ohladila, še bolj se je razvnela v pravkar zaključenem Marijinem letu, zato ne dvomim, da boste vsi, ki živite sicer v tujini, pa vendar v svobodi, radi sprejeli moj predlog.

Daljave nas ločijo, a za ljubezen ni daljav! Iz ljubezni do padlih žrtev, iz ljubezni do rodne zemlje in na njej trpečih rojakov se bomo v hvaležni ljubezni do Marije, Matere in Kraljice naše, vsako teh petih prvih sobot v duhu in milosti svetega obhajila povezali med seboj, da zadoščujemo njenemu brezmadežnemu Srcu in jo prosimo njenega posebnega varstva za se in za ves naš narod. Majhni smo Slovenci, ogroženi in zatirani, zato smo skrbne roke materine in njene tople ljubezni še bolj potrebni. In mati, ali ne posveča največ skrbi otroku, ki je najbolj slaboten?

Ob koncu skupne pobožnosti bomo obnovili — vse družine in vsak posameznik — posvetitev brezmadežnemu Srcu Marijinemu; kateri pa se še niso, se bodo ob tej priliki prvič posvetili.

Ves mesec junij naj bo posvečen toplemu spominu na naše v letu 1945 padle in pobite brate. Upam, da so večinoma, morda že vsi, v nebesih za ceno mučenja in strašne smrti; veselilo jih bo, če v njih spomin izpolnimo željo naše in njihove Kraljice. Ako pa bi kateri v večnosti potrebovali naše pomoči, je jim v obilni meri moremo nuditi ravno s pobožnostjo prvih sobot. Zdi se mi, da bi ne mogli na lepši, svežjši in boljši način obhajati — poleg drugih spominskih prireditev — te desetletnice.

Pozdrav in blagoslov!

V Clevelandu, Ohio, U. S. A.,
v decembru 1954

+ Gregorij Rožman
škof ljubljanski

CONSUELO A LOS QUE SUFREN

El mensaje navideño del Papa Pio XII.

A pesar de sus precarias condiciones de salud, el Santo Padre no quiso que esta Navidad pasara sin que su voz paternal se dejara oír en todo el mundo católico y, desde su estudio particular, habló por dos micrófonos de radio Vaticano, pronunciando un breve discurso con voz recia y clara. He aquí algunos pensamientos que expresó en esa oportunidad:

“¡Oh, si los hombres supieran vivir durante todo el curso de su vida en el ambiente de júbilo y con los sentimientos de bondad y de paz que en todos y en todas partes infunde la Nochebuena, cuán diferente y más feliz sería la vida en esta tierra!”

“La Divina Providencia no Nos ha permitido este año, pronunciar el acostumbrado radio-mensaje de Navidad. Mientras tanto en la soledad del sufrimiento y agradecidos al mundo católico por las plegarias con que no ha cesado de consolarnos, le aseguramos que está presente en nuestro espíritu en estas felicitaciones y deseos de paz y de buena voluntad para todos nuestros hijos dispersos por la tierra y para toda la familia cristiana.”

“Con particular afecto queremos augurar serenidad y consuelo para todos aquellos que Jesucristo elige para que participen con El en su martirio y lleven su cruz, a cuantos gimen enfermos en el cuerpo y el espíritu en la soledad, en el luto y la miseria, víctimas de los hombres y de la suerte. Con el corazón sangrante, imploramos los consuelos celestiales y la heroica fortaleza para todos esos hijos nuestros que, violentamente arrebatados a sus hogares, yacen en las prisiones, en los campos de concentración, conquistando la dignidad de sufrir por la causa de la fe, de la verdad y de la justicia.”

El día siguiente, la blanca y delgada figura del Papa Pio XII apareció por breves instantes, al mediodía, en una de las ventanas del tercer piso del palacio apostólico y bendijo, con emocionado gesto, a las docenas mil personas, delirantes de alegría, que desde temprano se hallaban congregadas en la plaza de San Pedro a la espera de poder ver nuevamente al guía de la cristianidad, después de la grave dolencia que puso en peligro su vida.

MASA -- SKRIVNOST VERE

JOŽE VOVK, U. S. A.

Ko pride Jezus za apostoli na veliki četrtek v dvorano zadnje večerje, pravi: „Srčno sem želel to velikonočno jagnje jesti z vami, preden bom trpel. Zakaj povem vam, da ga ne bom več jedel, dokler se ne dopolni v božjem kraljestvu“ (Lk 22, 15). Apostoli vedo, da se pripravljajo velike reči.

Jezus je apostole na ta večer pripravljaj. Hotel jim je olajšati vero, ki bo potrebna pri prvi maši in obhajilu in ko bodo posvečeni v škofo. To je vendar vse tako preprosto in tako veliko, samo treba je verovati. Vera je pogoj za zveličanje. „To je zapisano, da bi se uverili, da je Jezus Kristus, Sin božji, in da bi po veri imeli življenje v njegovem imenu“ (Jan 21, 31).

Svoj prvi čudež je Jezus naredil z vinom: spremenil je vodo v vino; nočoj bo spremenil vino v kri. Ponovno je pomnožil kruh v puščavi in nasitil tisoče; sedaj bo dal kruha lačnim dušam za pot skozi puščavo tega življenja. V puščavi je apostolom dal v roke kruh, ki se je v pričo njih čudežno množil; sedaj jim bo naročil: „To delajte v moj spomin“: Spreminjajte kruh in vino v moje telo in kri in delite!

Eno leto pred zadnjo večerjo je imel Jezus velik evharističen govor v shodnici v Kafarnaumu. Prejšnji dan je pomnožil kruh v puščavi, sredi noči je prišel po razburkanih valovih v čoln k apostolom: kakšna silna moč nad snovjo, silami narave in svojim lastnim telesom! Takemu učitelju je treba verovati in hoditi za njim: zakaj, če sem jaz slep, on gotovo ni!

Čudovit je govor, v katerem Jezus obljublja presveto Rešnje Telo. Sv. Janez ga je ohranil in smemo reči, da je to višek in preokret v Jezusovem javnem delovanju; vera učencev je bila postavljena na preskušnjo, mnogi je niso prestali in ljudstvo se je nasproti Jezusu ohladilo.

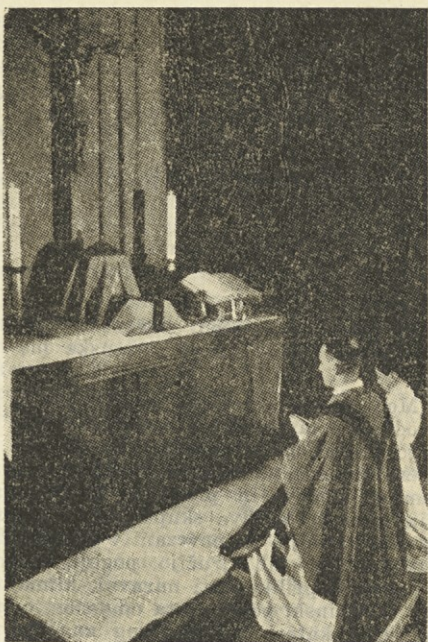
Sedaj vemo bolje kot so apostoli, ko so poslušali Jezusa, da je tedaj obetal svoje meso in kri kot daritveni obed: „Jaz sem živi kruh, ki sem prišel iz nebes. Če kdo je od tega kruha, bo živel vekomaj. Kruh pa, ki ga bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta“ (Jan 6, 51). Ko sliši, da se Judje radi teh besed prepirajo med seboj, Jezus le še bolj potrdi, kar je dejal: „Resnično, resnično, povem vam: Ako ne boste jedli mesa Sinu človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi. Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan“ (Jan 6, 53—54).

Učenci so ga zapuščali. Juda Iškarijot je bil tedaj postavljen na najtežjo preskušnjo in ni je prestal: ni veroval v Jezusove besede, pa je vendarle ostal v apostolskem zboru ter dozoreval v apostola-izdajalca. Preden je bila na veliki četrtek Evharistija posvečena, je odšel v noč, kakor pade gnil sad z drevesa. — Maša je skrivnost vere. Pri posvečenju presvete Rešnje Krvi Cerkev to povdarja: „To je kelih moje krvi nove in večne zaveze, skrivnost vere...“ To vero je prvi izpovedal apostol Peter, ko odgovarja Jezusu na njegovo vprašanje: „Ali hočete oditi tudi vi?“ V

imenu apostolov Peter zatrjuje: „Gospod, h komu pojdemo? Besede večnega življenja imaš in mi verujemo in vemo, da si ti Kristus, Sin božji“ (Jan 6, 68–69).

Včasih Jezusovih besed ne smemo jemati dobesedno tako, kot se glasijo. Če pravi, naj si odsekamo roko in izderemo oko, ki nas pohujšuje, hoče reči, naj trpimo vse in naj bomo pripravljeni izgubiti vse samo ne Boga z grehom. Če pravi, naj nastavimo še drugo lice za udarec, nas spodbuja k junašemu potrpljenju, kadar treba; če pravi, da moramo drug drugemu umivati noge, hoče reči, naj si izkazujemo ljubezen v ponižnosti. Drugače pa Cerkev razlaga Jezusove besede pri zadnji večerji, ko Gospod postavlja najsvetejši Zakrament. Apostoli so jih umevali dobesedno, zato so „bili stanovitni v lomljenju kruha; lomili so po hišah kruh in uživali jed z veseljem in preprostim srcem, hvaleč Boga“ (Apd 2, 42–46). Do 15. stoletja si Jezusovih besed ni upal nihče potvarjati. Sam Martin Luter se je temu protivil: „Rad bi obdolžil papežnike malikovanja z mašo, pa ne morem; Jezusove besede so preveč jasne.“

Človeška pamet v njenih najvišjih predstavnikih, krščanskih modroslovcih in bogoslovcih, skuša razložiti, kar vera uči; ugotavlja in dokazuje vsaj to, da ni zoper zdrav človeški razum sprejeti vero v najsvetejši Zakrament. Še svetna znanost o snovi in silah v naravi nam pomaga verovati, saj odkriva čuda, ki jih prejšnja, tako samozavestna materialistična znanost še slutila ni. Vse to nam olajša vero, ne more pa odvzeti koprene, ki leži nad to skrivnostjo. Tudi naša vera, vera najbolj zvestih, se večkrat preskuša ob tej skrivnosti. Vedimo: kjer je Bog, tam je skrivnost; in Bog se nam je v tem Zakramentu najbolj približal, zato ga obdaja oblak, ne teman, pač pa svetel, da ne moremo

„Et introibo ad altare Dei... — Stopil bom k božjemu oltarju; k Bogu, ki razveseljuje mojo mladost...“

zreti vanj kot niso mogli apostoli v po veličanega Gospoda na gori Taboru. Recimo tedaj v skušnjavah, kakor nas Cerkev uči: Moj Gospod in moj Bog! Verujem, Gospod, pomagaj moji neveri! Verujem tvoji besedi, kakor jo razlaga tvoja Cerkev; verujem, kakor so verovali svetniki in vsi veliki duhovi skozi ta krščanska stoletja. Tomaž Akvinski, pevec in bogoslovec te skrivnosti, poje:

Na ukaz Boga človeka
kruh se spremeni v Telo,
vino Rešnja Kri postane,
čuti tega ne vedo;
vera nam tako oznanja,
v veri srce je mirno.

(„Jezik moj, skrivnost opevaj“, 4. kit.)

NAŠA NARODNA ZAVEST

Prof. BOŽIDAR BAJUK, Argentina

Slovenci smo narod, slovenske krvi, slovenskega rodu, sinovi slovenske matere.

Med najobičajnejšimi pogoji, da si narod more lastiti svojo samobitnost, je njegove zemljepisni položaj, da je naseljen strnjeno na lastnem, zaključenem ozemlju. Rodovi in plemena, ki desetletja in stoletja žive skupno na istem, lastnem ozemlju, so povezani v narodno enotnost, ker jih družijo pogoji, iste zemljepisne prilike, isti naravni, klimatični in višinski pogoji, ista odvisnost od okolice, v kateri živijo. Drug značilen pogoj za narodnostno tvorbo je pokolenje; isti, skupni izvor. Naši očetje in matere so slovenskega rodu, po njih se pretaka slovenska kri. Pravtako so bili Slovenci naši dedje in pradedje, takisto naših pradedov pradedje — vse tja do prvih zgodovinskih časov, ko so se naši predniki začeli naseljevati na ozemlju ob Savi, Dravi, Soči in Muri.

Višja stopnja narodne skupnosti in pripadnosti so posebnosti, ki se kažejo v načinu življenja, v noši, v običajih, v vsakdanjih šegah in navadah, ki so veren izraz narodove duševnosti. Važna značilnost je skupni narodni jezik. Ljudje iste narodnosti govorijo isti jezik, se medsebojno sporazumevajo z isto govorico; to, kar mislijo in čutijo, izražajo z istimi besedami. Najvišja stopnja narodove samobitnosti pa je njegova kultura, izobrazba, znanost in umetnost.

Za obstoj in ohranitev naroda pa mora vse te in druge slične vrednote tesno med sabo povezovati narodna zavest, notranja zavest in volja.

Svojega pripadništva k slovenskemu narodu si moram biti v svesti; ve-

*Od zibel do groba
ne gane moja se zvestoba,
da vsekdar reči smem:
Slovenec sem!*

deti moram, da me z njim vežejo trdne vezi, ker sem sin slovenske matere, ker se v meni pretaka slovenska kri, ker sem se rodil na slovenski zemlji, ker govorim slovenski jezik, ker sem v vsem svojem načinu življenja in mišljenja Slovenec. In prav ti razlogi mojega razuma hkrati z ljubeznijo do vseh teh narodnostnih vrednot, a ponosom nad slovenskim pokolenjem mi bude neomajno voljo, da sem Slovenec in Slovenec hočem ostati.

Zdaj tudi razumemo, kaj hoče povedati naša pesem, ko pravi:

„Slovenec sem!
To jasna pamet v glavi,
to v srcu blagi čut mi pravi;
s ponosom reči smem:
Slovenec sem!“

Slovenec, ki ga je rodila mati Slovenka na slovenskem domu, ki je na slovenskem vzrastle in slovensko govori, pri tem pa ne čuti v sebi ponosne zavesti, da je Slovenec, in svojo narodnost „za skledo leče proda“: ta ni Slovenec! Je izkoreninjenec, je izdajalec, je suha veja na našem narodnem drevesu. Takih žalostnih primerov smo imeli dokaj vprav v zadnji okupaciji pod Nemci in Italijani. O njih pravilno poje pesnik Koseski: „Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.“

Naše narodno življenje lahko primerjamo z rastlino, ki je vzklila iz semen na domačih tleh. Začela se je budit in poganjati mlade, prve nežne koreninice že v prvi dobi našega detinstva. In kakor se te koreninice pri mladi rastlinici razraščajo, tako se nam je širilo in krepilo tudi naše domače in domovinsko spoznavanje ter po njem

naša narodna zavednost. To spoznavno obzorje se nam je širilo v koncentričnih krogih, kakor če vržeš kamen v mirno vodno gladino in se nato širijo navzven vedno večji, vedno obsežnejši in oddaljenejši kolobarji. Vsi pa imamo svoj izvor v središču kamnovega padca. Pogledjmo tedaj ob tej primeri na narodno zavednost in zakoreninjenost v našem lastnem življenju.

Kmalu po rojstvu smo se iz preproste zibelki izkobacali na tla v domači izbi ali družinski „hiši“, z belo javorjevo mizo in klopmi v enem kotu ob oknu, z veliko pečo v drugem kotu, z očetovimi škornji, „zajcem“ ter lesenimi coklami pod klopjo, zapečkom — največjim zimskim prijateljem, z malimi okenci, ki so skoz pisano cvetje in zelenje naglja, fajglja in rožmarina nudila pogled venkaj v „širni“ svet.

Prvo slovensko besedo smo slišali v tej detinski dobi iz ust naše ljubljene matere, naših dragih domačih. Segla nam je globoko v srce in se tamkaj zakoreninila za vse večne čase. Kako priščno in toplo nam poje koroška narodna pesem o dragem domu, „kjer so me zibali mamica moja in prepevali kaji kajo“.

Pa se nam je ta prvi krog okoli zibelke kmalu razširil v večji kolobar. Kot samosrajčniki smo prilezli na hišni prag in se prekopicnili na domače dvorišče.

Majhna sem bila,
piške sem pasla,
piške so kokale,
jaz sem pa rasla.

Tako pojo otročiči v svojih otroških letih. Domače dvorišče, kokiši v prahu, pes na soncu pred hišo, hlev onkraj dvorišča, teliček in žrebiček, ovčka in kozliček, šupa z vozovi in najrazličnejšim gospodarskim orodjem, drvarnica z mladimi in mladimi, vodnjak in dragocena blatna luža pred njim, po kateri se tako prijetno brozga in cepeta...

Pa je sledil še večji kolobar: onkraj dvorišča, za plotom sadni vrt s slivami, jabolki, hruškami, češnjami; z jagodami za mejo, s krtinami v travi; in tam na koncu čebelnjak in stari dedek s palico v roki, z zadimljeno pipo v ustih in

s tako slikovitimi zgodbami. Pa še več! Sosedov vrt, sosedovi otroci, igranje, veselje, kričanje, pretepanje. In zopet: domača vas tja do farne cerkve, s košato lipo pred vhodom, z domačim pokopališčem in z gomili naših dragih; in onkraj cerkve farovš ter šola. Pa še ni končano! Tam daleč za vasjo gmajna in hrib, gozd in borovnice, paša in pečeni krompir, gobe v praproti, lisičje in jazbečje luknje, kosova gnezda, joj koliko bogastva in razkošnega veselja!

Prve nežne koreninice so postajale korenine in nas vedno bolj privezovala na dom, vedno bolj utrjevale našo zakoreninjenost, pripravljale našo narodno zavednost. Saj vse to je bilo in je ostalo tako naše, domače, slovensko!

In ko smo spoznali, da je zunaj fare tudi še naš svet, tudi še naša slovenska zemlja, se nam je krog spoznavnega obzorja zopet razširil. Ostal pa je osredotočen pod rodnim krovom, ostal je neomejen, trden, ker ga je nase vezal, ki sebi pritezal — naš dom. In ob tem spoznavanju širne domovine nam je rastla tudi ljubezen do rodne zemlje, budil se nam je ponos nad prelepo slovensko domovino.

Tako bomo še vse globlje razumeli in doživeli domobransko budnico, kadar bomo peli:

„Oče, mati, bratje in sestre,
koče, mesta, trate in steze,
holmi, skale večnega snega:
to je moja domovina!“

Naša mladina, ki je odšla v begunstvo in emigracijo, je te porajajoče se domorodne ljubezni malo doživela. Ni ji bilo dano, da bi se ji ob prvem koraku izpod domačega krova vzbudila in razplamtela v vsem obsegu. Vzrok je bil pač v okolju, v katerem je preživljala detinska in otroška leta. V najnežnejši dobi, ko je bil čas vkoreninjanja, je z vso težo prišla nadnjo sila tuje okupacije in krvave revolucije. Ni ji bilo usojeno, da bi lepoto in vrednost svoje domovine mogla spoznati in ob tem spoznanju v sebi začititi ljubezen in ponos, kakor sta prevzela Cankarja, ko je primerjal domovino nebesom pod Triglavom:

„O domovina, ko te je Bog ustvaril, te je blagoslovil z obema rokama... zrastle so nebesa pod Triglavom.

Oko, ki jih gleda, obstrmi pred tem čudom božjim, srce vztrepeče od same sladkosti: zakaj goré in poljane označajo, da je Bog ustvaril paradiž za domovino veselemu rodu, blagoslovljenemu pred vsemi drugimi.“

Tudi je naša mladina imela vse premalo priložnosti, da bi še v svojih otroških letih pognala dovolj korenin in korenin v domačo zemljo, da bi jo popolnoma prevzel njen živi sok, ki se kot slovenska kri pretaka po vseh njenih sinovih, in da bi mogla doživeti v sebi isto, kar je doživljal Tavčar, ko je zapisal:

„V takih trenutkih sem dobro vedel, da te, pa bodi še tako zapuščen in osiromašen, veže trdna veriga na nekaj, česar se vsak hip ne zavedaš: ta nekaj je zemlja, na kateri si se rodil. To je naša edina neskalkljena prijateljica, vedno ti kaže isti obraz in zvesta ti ostane, če jo še tolikokrat zatajiš! Ko tako ležim, mi sili iz ruše nova moč v one mogle ude in prav vsaka koreninica pod mano poganja tudi v moje telo, da se čutim eno z zemljo, na kateri ležim. Zemlja domača — ni prazna beseda: del mojega življenja je in, če se mi vzame zemlja, se mi je vzelo tudi življenje.“

Pa bi še eno omenil, kar zadeva tudi nas starejše, ki smo se v svoji preteklosti dovolj vrastli v našo zemljo, v domovino. Poslušajmo, kako nam opeva Ivan Cankar našo zemljo v nedeljskem jutru!

„...Naša gruda je prepevala, kakor nobena nikjer in nikoli! Sladka, bratje, je bila njena pesem, saj ste jo slišali. Vse je bilo v njej, kar je v nas do brega in lepega, vse, česar se v dnu srca sramujemo in veselimo; bila je tista brezmejna, materinska ljubezen, ki je pravo znamenje slovenske duše in slovenske zemlje. Ob lepem nedeljskem jutru, kadar so od holmov in hribov zapeli zvonovi, nam je bil korak lahak in prožen, lica so bila rdeča, oči so gledale jasno in veselo, na ustnicah je bil smehljaj. In vsakomur je bilo takrat

srce očiščeno, v jutranji rosi oprano, kakor da smo prihajali od spovedi in obhajila. Ob tej blagoslovljeni uri ni bilo nič zlega, nič temnega v nas, bili smo verni otroci te zemlje, svoje matere, vredni njene lepote; z njo smo prepevali in vriskali, z njo žalovali, govorili smo z njo zvesto in odkritosrčno, kakor govori otrok z materjo.

Praznik, poln pesmi in veselja, je bil na nebu, na planinah, na polju in senožetih, na belih cestah, kolovozih in klancih; in bil je najlepši v naših srcih...“

Takšno je bilo pri nas nedeljsko jutro. Vse praznično, vse slovesno, vse v objemu ljubezni božje, ki je polnila naša srca, odsevala v naših domovih in se razlivala čez vso našo slovensko zemljo.

In danes!? — Nedeljsko jutro v tujini? — Kolika sprememba! Nič prazničnega razpoloženja, tako malo brige za službo božjo, tako malo razumevanja za življenje s Cerkvijo, z liturgijo, z Bogom, tako malo smisla za tisto domačnostno občutje, ki je z vsem tem združeno! Tudi na največji Gospodov dan je prvo — lov za zaslužkom.

Vse to nam trga in puli iz domače grude korenine, po katerih srkamo vase sokove domoljubja in narodne zavednosti.

Mi smo danes v emigraciji. To pomeni, da smo se v tistih koncentričnih kolobarjih odmaknili na prav zadnji rob, tako da je že kar nevarnost, da nas s središčem, z domom v Sloveniji ne veže nobena vez več. Kolobarji so se oddaljili in nastali že kar nevidni, vedno so šibkejši, skoro se izgubljajo že v mirno vodno gladino... Še malo, pa ne bomo več vedeli, kje je padel kamen — kje je naš izvor, naš dom.

Spoznajmo tedaj, kako nujno je, da včasih razmišljamo o tem. Ali je še v nas kaj korenin in korenin, ki se iz daljne tuje zemlje oklepajo rodne, slovenske grude in iz nje črpajo življenjske sokove? Ali smo še zakorenenjeni v domači zemlji slovenski? Ali še čutimo, da nas domovina vabi in kliče, da nam še pošilja v telo in dušo sokove žive domovinske ljubezni, da smo še njeni

Oj, mladost ti mo-
ja, kam si šla, oj
kje si?

zvesti sinovi, da *hočemo* ostati večno
njeni in samo njeni?

Starejši smo živeli na svojem prave-
nem domu. Pomnimo še mnogo tudi v
podrobnostih o naši ožji domovini, o
naših domačijah. V nas je še dovolj
domovinske ljubezni, da še čutimo na-
vezanost na svoj pravi dom tam v Slo-
veniji. V kolikor pa nam morda ta na-
rodni čut gine, ga moramo poživljati in
z vso skrbnostjo gojiti, zlasti njega naj-
važnejši del — materin jezik. V to smo
obvezani po svoji vesti! Saj je svetniški
škof Slomšek že pred sto leti v svoji
pridigi zaklical: „Kdor materin jezik
pozabi, malopridno zakoplje svoj ta-
lent; Bog ga bo nekoč terjäl zanj in
vsi zaničevalci svojega jezika bodo vr-
ženi v temo.“

Mlajšim pa, ki so zapustili dom še
v detinski dobi ali pa so se rodili že v
tujini, je spomin na dom že skoro za-
mrli, oziroma naše domovine sploh ne
poznajo. Obojim je treba prisipavati v
tujo zemljo domače prsti, da bodo vsaj
nekaj mogli srkati domačih sokov vase.
Tu morajo na delo predvsem starši, tu
mora pomagati vsa slovenska skupnost.
Nad nami izseljenci visi kot Damoklejev

meč in nam grozi velika nevarnost, da
utonemo v tujem okolju, da kot izkore-
ninjenci zamremo v bohotni rasti tuje
gošče.

Najresnejše in najiskrenejše besede
veljajo zlasti staršem. Ves čas, ko
smo primerjali rast otroka od prvega
dneva ob njegovem rojstvu z nežno
rastlinico, smo videli eno glavno, eno
najvažnejše: izvor, početek, vrelec vse-
ga našega narodnega življenja je dom,
domača hiša, družina. Dom je tista
rahla, bogata prst, v katero bo otrok
— naša mladika pognal svoje prve ko-
reninice in pričel srkati sokove za svo-
jo narodno rast.

Vsi dobro vemo, kakšno revše je
otrok, ki v prvih letih nima tečne hra-
ne, ki mu manjka mleka, sladkorja, kru-
ha. Koliko smo ob teh težavah pretrpeli
starši vprav z našimi otroki v tabori-
ščih, ko smo brez moči morali gledati
„podhranjene“ ovele malčke, ki niso
imeli poštene hrane; kako so bledeli,
hiral, komaj se pokonci držali, ob vsaki
vremenski spremembi v bolezen omaho-
vali.

Isto, prav isto je z narodnostno
rastjo. Če ni hrane, ni rasti. Rastlinica

peša, poveša glavico, vene, hira, dokler morda celo — ne umre...

Spreglejmo torej in zavedajmo se neizmerne prvobitne naloge, ki jo ima ne samo v telesni, ampak še vse več v duševni rasti, torej tudi v narodnostni vzgoji — naš dom.

Kjer smd tako srečni, da imamo vsaj zasilno, „nedeljsko“ slovensko šolo, njene naloge in pomembnosti nikar ne pretiravajmo! Ne zanašajmo se nanjo in ne nalagajmo vse odgovornosti nanjo! Šola ima šele drugotno nalogo, tudi v narodnostni vzgoji. Ona more nadaljevati, kar je dom, kar sta oče in mati započela, zasnovala. Kjer se ni bilo nič začelo, tam se tudi nič nadaljevati ne da.

Včasih so res težave. Mati ima polne roke dela z gospodinjstvom, oče pa po dnevnem delu in dolgem potu izmučen morda zvečer komaj čaka, da počije. Ko smo bili doma, smo bili v marsičem na boljšem. Vsi vemo, da otroka vzgaja tudi njegovo okolje. Kadar n. pr. v domovini ni bilo očeta doma, je otroka vzgajalo okolje. Toda kakšno je bilo tamkaj? Bilo je domače, naše, slovensko. Otrok je govoril po naše, se igral po naše, bil je v družini z našimi, slišal vse v našem duhu, gledal vse naše, doživljal vse naše...

In danes v emigraciji? Kako ga vzgaja „okolje“, kadar stopi čez prag iz domače sobe, kako vpliva nanj sosedova družina, kako ga vzgaja cesta? Tudi če ni „slabo“, kar nanj vpliva, pa je gotovo „tuje“. Prst, v katero poganja mlade koreninice, ni naša. Sok, ki ga srka iz te prsti, ne daje stebelu in listu naše rasti, ne cvet naše barve in vonja.

Zato morajo za ceno vsake žrtve na pomoč starši! Oni morajo prisipati tiste domače prsti, iz katere bo naš naraščaj srkal prave, naše, pristne slovenske sokove. Le tako se bo naša deca dvignila v pravo slovensko rožo, le tako bo dajala pravi slovenski vonj, ki bo vrtnarju v ponos in v okras vsej okolici.

Starši se morajo zavedati, da je njihova sveta dolžnost, ki jih veže v vesti pred Bogom, da store vse za svojo deco.

Otroci so talent, ki ga jim je Bog dal v upravljanje; in nekoč bodo dajali odgovor za svoje ravnanje. In ne gre samo za versko, gre tudi za narodnostno vzgojo!

Res je mnogo tujih, zlasti slabih vplivov, ki od vseh strani napadajo naše otroke in se je včasih prav težko boriti proti njim. A starši ne smemo stati križem rok! Ne pustimo si iztrgati otrok iz svojega domačega okolja! Ne pustimo potrgati koreninic, ki se še oklepajo doma!

Kjer je več otrok skupaj, glejmo, da se vsaj med seboj v igri pogovarjajo slovensko! Gojimo skupno družinsko molitev! In naj menjaje vsak večer eden od malih vsaj nekatere molitve molj naprejl!

Pritrgajmo si od ust, če je treba, da imamo v družini „Duhovno življenje“; kar je otrokom primernega, naj bero na glas — Božje stezice so samo zanje! Žrtvujte, če le mogoče, naročnino za ameriški list Ave Maria in ostali slovenski tisk!

In kako lepo priložnost imaš, kadar n. pr. berete v družini iz „Duhovnega življenja“ o naših narodnih običajih ali božjih poteh, pa pridenes ti sam kako podrobnost in poveš, kako je bilo včasih doma to in ono. To bodo sokovi iz domače prsti!

Ohranjajmo in gojimo po naših domovih naše slovenske običaje, šege in navade, zlasti ob cerkvenem letu. Živimo vsaj v družinski skupnosti „po naše“!

Zavedajmo se velike dolžnosti, ki jo imamo vsi do svojega naroda! Pojdimo sami vase in si vsak zase izprašajmo vest! Pa prenovimo in prerahljajmo prst, kjer je potreba, da bodo naše mladike uspevale v pravem narodnem, slovenskem duhu. Ohraniti se moramo vsi z zavestjo, da smo Slovenci, da je naš pravi dom

„tam ob Dravi, Savi, Soči...“ in vklešimo si v daljni tujini v spomin in zavest pomembne besede Koseskega: „Svetu pokažite lik domače navade in misli, bitji slovenske krvi bodi Slovencu ponos!“

KAJ PRIČAKUJEŠ OD DUHOVNIKA?

FRANÇOIS MAURIAC

Francoski kanonik Lieutier, urednik nekega duhovniškega lista se je obrnil na vidne katoliške osebnosti v Franciji z vprašanjem: Kaj ti je duhovnik, in : Kaj pričakuješ od duhovnika? Tu pribčujemo lep odgovor pisatelja — *François Mauriac*.

Gospod kanonik!

Priznati moram, da me je ob vašem pismu najprej pograbilo, da bi ga raztrgal in vrgetl v koš. „Kaj ti pomeni duhovnik? Kaj pričakuješ od duhovnika?“ vprašujete. Prijatelji anket, pa naj bodo tudi kanoniki, so skrajno predrzni; se ne zavedajo, da uvajajo javno in očitno izpoved, ki jo zahtevajo od svojih žrtev. Reš se obračajo predvsem na pisatelje, ki je prav to njih poslanstvo, da svojo zgodbo pripovedujejo vsemu svetu (in prav dobro vem, kako daleč so v tem prišli v zadnji dobi). Uživanje v samoponiževanju ob tem odriva poltenost na drugo mesto; zakaj erotik sensualist ne uživa v samoponiževanju, ki se ga ne zaveda, dočim je ta samozavrženec podoben bolniku, ki končno že uživa ob smradu svojih gnojnih tvorov.

Morda se vprašujete, gospod kanonik, kaj s tem mislim. To, da jaz, kot večina tovarišev, vse svoje življenje nisem delal drugega kot govoril o sebi, čeprav brez dvoma ne tako kot oni, ki razkrivajo svojo žensko, svoj greh in svojo bolno strast. Toda kdo ve, ali ni v tem pisunskem samoponiževalcu neka pokvarjena krepost in ali ni vendar nekaj dobrega v njem ta potreba, ki jo čuti, da mora svet misliti o njem, kar v resnici je, želja po gotovosti, da se nihče o njem ne moti? Moremo reči, da njegova pokvarjenost ni v očitni izpovedi, v kateri jo razkriva, ampak v ponosu ob tem razkrivanju in v tem, da odkriva najslabše, kar ima v sebi, in nečisto; to je posebna sramota v pisatelju, ki ni zmožen sicer ničesar ustvariti in ničesar prekositi.

Toda, ali ni ista težnja po samorazkrivanju tudi v piscu, ki mu godi opisovanje svojih pogovorov z Bogom, in ali ni vzpodbudnost tega govorjenja tudi tu maska, ki zakriva isto napačno težnjo? Tako, vidite, sem primoran priznati, da sem vam že dal pravico, da mi zastavite vsiljivo vprašanje: „Torej, kaj mislite o človeku, ki nosi črno sukno?“

Odgovor bi bil lahak samo tistim, ki so šele odrasli in po radovoljni odločitvi vstopili v Cerkev! Kar pa mene zadeva, so bili duhovniki v mojem življenju, odkar se spominjam. Moja mati, vdova, se je strogo držala navodil, ki so jih dajali njeni duhovni voditelji; in moja stara mati, ta je imela na svojem vrtu posebno kapelo, kjer se je tudi brala maša. V tem vzdušju, dišečem po jasmínu, potopljen v svetlo razžarjeno tišino, sem že kot otrok čutil duhovno navezanost na malo hostijo.

Duhovnik mi je vedno ostal to, kar mi je bil v zori življenja; posebno tisti, ki daje ali pridržuje odvezo; tisti, ki je v trenutku, ko dviga roko za odvezo, kot Sin človekov, kot tisti, ki mu je bila dana na zemlji moč odpuščati grehe. To je moč, ki očiščuje še posebno, kadar nimamo v spovedi nobene velike krivde; milost zakramenta pokore tedaj deluje v vsej čistosti, če smem tako reči, in jo čutimo kar v telesu. Ne vedo, kaj govorijo, ljudje, ki pripisujejo Cerkvi zaslug, da je pred Freudom iznašla zdravilno samoizpoved. Zakaj ne rešuje nas to, da razkrijemo svojo malopridnost, ampak neko dejanje, beseda, v kateri je moč.

Kaj je meni duhovnik? Vsemogočnost Stvarnika in nepopolnost človeška združena v istem bitju. Tu moram priznati; neko milost, ki sem jo prejel in ki ni zelo pogostna, če smem verjeti nasprotnemu govorjenju drugih. Od svojih prvih let sem bil skupaj z mnogimi duhovniki in nisem našel nikoli nobenega, ki bi mi bil v pohujšanje ali bi mi bil storil zlo; nasprotno so mi mnogi bili s svojim zgledom in vzpodbudo in na moji življenjski poti so mi bili neredki v oporo in vodniki. O tem so v meni zakopani spomini, ki so odkriti samo Bogu; celo duhovnik sam ne bo vedel za milost, ki mi jo je posredoval, do trenutka, ko bo siroten garač uničen in strt prišel do praga večnega veselja in bo v svoji ponižnosti presečen ob besedi, ki jo bo slišal, in ob plačilu, ki ga bo prejel.

Duhovnik, človek, ki odpušča grehe, zame posvečuje hostijo. Mi boste rekli, da je duhovnik to meni in vsem. Toda, kaj je — boste vprašali — meni posebej? Tole in nič drugega: človek, ki mi po odvezi dá hostijo v usta; ki jo še prej za trenutek dvigne nad kelihom, tako da ne morem ločiti v svojem duhu niti v svojem srcu duhovnika, pa naj bi bil še tako povprečen, od tega njegovega dela, ki ga vrši vsako jutro, od tega darovanja Boga Bogu in podaritve Boga človeku, ki se obhaja, in od človeka, ki sem bil često prav jaz.

Si bom sedaj upal priznati, česa nikdar niti najmanj nisem pričakoval od duhovnika? Prosim ga samo in od njega pričakujem, da mi dá Boga, ne da mi govori o njem. Ne preziram poslanstva besede, toda moja osebna želja je končno ta in to ste želeli zvedeti. Duhovnikovo lastno življenje je zame vedno bilo močna in uspešna pridiga. Dober duhovnik mi nima kaj povedati; vidim ga in to mi je dovolj.

Prav tako mi je dovolj liturgija, ki je neka tiha pridiga. Razumem, kaj hoče reči Kierkegaard, ko piše, da je Bog nekdo, kateremu govorimo, ne nekdo, o katerem se govori. Močno se mi smilijo protestanti, katerih služba božja je v sami besedi. Sveta liturgija, edina pridiga, ki me gane in prepriča! Ni pridi-

garja, proti kateremu bi se po nekaj spregovorjenih rečenicah ne začutil v nasprotju. Govornik se mi zdi vedno enako strašen, naj bo zgovoren ali ne. Se razume, da se najdejo izjeme. (Ene med njimi se razveselim vsako nedeljo v naši radijske oddaje in mi je prijetno ob misli, da ga poslušajo tisoči.)

Z eno besedo, gospod kanonik: Kaj je duhovnik meni? Je Kristus. Kaj pričakujem od njega in kaj prejemam? Kristusa. Duhovnik mi daje Kristusa po svoji oblasti, a kaže mi ga v svojem trpljenju. Na večer svojega življenja morem reči, da vem, kaj trpi duhovnik; ne toliko, kot se misli, in v prvih letih svoje službe. V izbranem bitju je mladost čas samodarovanja do brezumja. Toda v zreli moški srednji dobi, ob uri naporov, razočaranj, neuspehov, duhovnik često okuša v svoji telesnosti, v svojem srcu, ki je iz mesa, tiho hrepenenje po skromni človeški sreči, po otrocih posebno: vedno in vedno otroci drugih in nikdar lastnih! Pravi čudež se zdi, ko mislimo na to, kako tisoči mož in žena sprejemajo to žrtev in se izmenjavajo iz roda v rod in da večina nosi ta križ do konca brez omahovanja. Nikdar ne bom pozabil izraza, s katerim je tista, sedaj že mrtva mlada sestra sv. Vincencija Pavelskega nekoč izpregovorila nenadoma moji ženi: „Gospa, kako ste vi srečni!“ In prebiram nisma očeta Remy Pasteau, vikarja cerkve Notre-Dame de Plaisance, ki je padel od sovražnika na Binkošti 1940: „...Kako breme je treba vleči od jutra do večera v težkem delu na župniji. Katekizem, organizacije...“ In v tistem času „skoro vsak dan pokopavanje; tako strašno, da sem komaj še mogel moliti; komaj še morel, vsaj na zunanji v svoje vedenje položiti nekoliko sočutja, ki so ga bili toliko potrebni vsi ti ubogi ljudje...“

Deželski župnik Bernanosov? Da, gotovo! Toda svetost skromnega duhovnika splošnega tipa ni te vrste. Uživa trd kruh posebne vrste in noben angel ne pride, da bi mu otrl pot s čela. Prava duhovniška drama še ni bila napisana. Grešnik se mu izroči kot Bogu samemu, kot da bi ne bil tudi duhovnik

Veličasten prizor ob
priliki delitve zakra-
menta svetega mašni-
škega posvečenja; no-
vomašniki na tleh le-
že molijo litanije vseh
svetnikov.

človek, skušan in stiskan. Kolikokrat je prisiljen vlivati moč, ki je sam potrebuje, oznanjati ljubezen, katere reven plamen v njem ohranja živ samo še volja. Nikdar nima pravice prekrižati rok in niti za trenutek vreči s sebe moreče skrbi.

Kanoniki ne bero „Delavske maše“, revije lastne organizacije J. O. C.? Jaz jo. V njej naletiš na zaupne izjave, ki dadó veliko misliti, kot tista v novembarski številki: „Vzdušje nekaterih župnij na žalost spravlja v mladih duhovnikih v nevarnost duhovniški in dušno-pastirski ideal, ki so ga imeli, ko so zapuščali semenišče.“ Berite ob taki priliki, gospod kanonik, pisma, ki jih piše „Kaplan“. Ste tudi vi občutljivi, kot jaz, za to tožbo nad osamljenostjo ob Bogu?... „...Spet sem sam pred nalogo, ki je zame nova. Sam s Kristusom, res; a kljub temu so trenutki, ko se loviš, ko čutiš potrebo po vidni pomoči... Ko bi nam vsaj naši župniki zaupali!“

Kaj je meni duhovnik, gospod kanonik? Živ ali mrtev je vedno eden od

tistih, na katere mislim, kadar obupujem nad človekom in me že zmaga je skušnjava prezira. V svoji osnovi so duhovniki, ne da bi to sami vedeli, edini pravi poetje, pesniki, edini, ki so si izvolili absolutno in se oddaljujejo od sveta mnogo bolj ko Rimbaud in vsi oboževanci današnje mladine; edini, ki so se svobodno pustili zaznamovati za večnost in so zažgali za seboj vse ladje vrnitve. To, da nekateri popuščajo, nič ne zmanjšuje vrednosti odločitve vistem trenutku, vrednosti tiste prostracije z obrazom pri tleh na dan izročitve. Da so tudi povprečni duhovniki? Sam to vem. Nisem pozabil uradnikov, njih, ki jih žene stremušstvo, duhovnikov tipa Govenflot (vsaka doba ima svojega), tistih, ki za apostolat po barih verujejo v apologetično moč popivanja in tobakiranja. Nisem pozabil zlasti najbolj nesrečnih med ljudmi, „duhovnikov, v katerih je umrla vera v tisto moč, ki nas pred njimi sili na kolena, sužnjev tistega, kar bi zanje moralo biti samo še pravično...“ Toda kako omejen pojem imamo v katoliških krogih o „sla-

bem duhovniku"! Kako malo manjka, da ne obesimo na vrat sramotilnega napisa njim, ki se bore in padejo in zopet vstanejo! Kako kruti smo do njih v naših zahtevah! Kaka predrznost, da prehitavamo sodbo božjo! Katoliški pisatelj, ki je že ob zatonu svojega življenja, zelo dobro ve, da je sam prepuščen tistemu usmiljenju, ki jim ga odklanja, in da je na istem ter ne more svoje usode ločiti od njihove.

Jacques Maritain je nekje zapisal, da ima pisatelj tako odgovorno poslanstvo, da mora nositi trpljenje kar do meja blaznosti; da ni sam prišel tako daleč, ker je bil pod varstvom mrtvih in živih duhovnikov, in da dobro ve, da vsako jutro v svoji zapuščeni cerkvi več preprostih duhovnikov imenuje nje-

govo ime v trenutkih spremenjenja, v najbolj vzvišenem trenutku, v katerem že ni več duhovnik ta človek, ampak je duhovnik Kristus v duhovniku. Naj bo: vem, tudi jaz, da se v tem trenutku izgovarja iskreno, tiho tudi moje ime.

Privedli ste me, gospod kanonik, do tega, da sem spravil na dan, kar bi moralo biti skrito globoko v duši; morda namreč tudi za te skrivnosti veljajo besede apostola, ki se nanašajo na skrivnosti pogubljenja: „Naj se nikoli med vami ne načenjajo ta vprašanja.“ Vsekakor pa sem zaradi vaših vprašanj pričal v korist toliko dobrih in svetih duhovnikov, ki sem jih spoznal; za to se vam zahvaljujem.

(Prevedel U.)

O prvem sv. obhajilu otrok v Ameriki

P. Bernard Ambrožič, U. S. A.

V Zborniku-Koledarju za 1955 sem obstal v spisu Anice Kraljeve ob naslednjih ugotovitvah:

„Prvo obhajilo je bilo vedno skromno. Hotel je (monsignor Pavlica v Gorici), da bi slovesnost bila nevidna, da bi ne zbudila pozornosti, brez petja; dopustil je le, da smo nanosile belega cvetja za oltar. Nikoli ni bilo več kakor štirje prvoobhajanci.“

„Tako so bili naši otroci prikrajšani za razkošno slovesnost v veliki cerkvi, a so jim očke kljub temu žarele od sreče in veseli so bili, ko je stari gospod po zajtrku na svojem domu izročil vsakemu malo potiho in deset centavov.“

Da, ob gornjih besedah sem obstal. Z velikim zanimanjem. Zakaj?

Dober teden poprej sem bral v ameriškem mesečniku „The Priest“, listu za duhovnike, članek izpod peresa tu dobro poznane promotorka liturgičnega gibanja, Rev. Reinholda. Članek ima naslov: First Communion Sunday: A Criticism. Po naše: Prvoobhajilna nedelja in malo kritike. Ne rečem, da sem „kritiko“ brez pridržka sprejel, toda

vsaj zanimala me je prav zares. In sem že takrat malo mislil na to, da bi o stvari poročal v „Duhovno življenje“. Če ne iz drugega razloga, pa samo zato, da poročam o raznih „domislicah“, ki se porode v ameriških glavah. Zanimivo je pač že samo dejstvo, kako se razne ideje tekot časa na raznih krajih razvijajo in celo spreminjajo.

Prva obhajila otrok se v Ameriki vrše menda od nekdaj na zelo slovesen način. Nune, ki poučujejo otroke v katoliških šolah, so včasih čudovito iznajdljive. Župniki jim seveda radi gredo na roke. Stvar se je razvila do take stopnje, da dan prvega sv. obhajila privabi v cerkev tudi take, ki drugače morda pridejo za gotovo le na Božič in Veliko noč. Poleg drugih motivov je gotovo tudi ta misel igrala svojo vlogo pri uvajanju čim večjih slovesnosti ob prvem sv. obhajilu.

Naenkrat se dvigne ta Reinhold in — pride s kritiko! Kaj ima povedati?

Pred sv. Pijem X. so otroci navadno prejemale prvo sveto obhajilo nekako v starosti 14 let. Pri tej starosti se dajo

zunanje slovesnosti, ki so spremljale prvo sv. obhajilo, precej lažje razumevati in opravičiti. Deklice so prišle v cerkev oblečene kot neveste, dečki so dobili za ta dan prve dolge hlače. Razvrščali so se v procesije ali celo v „parade“, ako je to boljši izraz. Slovesnost je trajala precej dolgo. Dolge molitve za pripravo... pridiga... zahvalne molitve. Pred mašo ali vmes je bila javna veroizpoved in ponovitev krstnih obljub. Popoldne so se spet zbrali za litanije in blagoslov in še kaj takega. Bili so sprejeti v karmelsko bratovščino in tako dalje.

Otroci v tisti starosti so take reči ne samo prenesli, ampak po večini zajeli tudi smisel vsega tega. Ker za gledalce, ki so bili navzočni pri prvem sv. obhajilu tako starih otrok, stvar ni bila tako „ginljiva“, se ni bilo bati pretiravanj glede zunanosti. Bilo je je pač toliko, da so otroci vedeli tudi s tega vidika: To je velik dan za nas. Ni je pa bilo toliko, da bi se prejem zakramenta sam nekako izgubil v vseh lepih dodatkih, ki naj bi predvsem služili očem ostalih ljudi v cerkvi.

Ko je sv. Pij X. odredil, naj otroci že s šestim letom postanejo vsaj kandidati za prvo sv. obhajilo, je nazval ta zgodnji prejem „privatno“ prvo obhajilo. Ni mislil na to, da bi se vršilo tako slovesno, kot se je vršilo do takrat „pozno“ prvo prejetanje. Prav gotovo pa bi ne odobraval, če bi bil vedel, kako se ta reč vrši v naših dneh. Kaj se je pa v resnici zgodilo?

Tisto nekdanjo zunanjo slovesnost so od otrok 14 let gladko prenesli na otroke s 6 ali 7 leti. In ker je gledanje na tako majhne otroke desetkrat bolj „ginljivo“, so dodali nekdanji slovesnosti še desetkratno zunanjo okrasitev. Če se je to zgodilo zavoljo otrok, da bi „si se bolj zapomnili“ ta svoj veliki dan, je bolj zapomnili ta svoj veliki dan, je gotovo, stvar pogrešna. Drugega se ni doseglo kot to, da so morali biti malčki bolj in bolj raztreseni. Njihova pozornost se je obrnila na parado, na to, da bodo svoje korake pravilno držali, da bodo vse obrate in gibe po predpisih izvedli, da ja ne bodo gledalci, med katerimi so njihovi starši, razne tete in

Brezskrbno zré otrok v bodočnost. Skrbi bo spoznal tisti dan, ko bo znal ločiti dobro od hudega.

strici, imeli pozneje kaj oporekati in da jih ne „bo sram“. Dolga parada pred pristopom k obhajilu in zopet po pristopu mora v očeh otroka zmanjšati pomen obhajila samega, ki spriči tolikih zunanosti postane zelo majhna reč. Jezus je tako uredil, da prejem obhajila obstoji v na zunaj zelo malenkostni stvari — za oči ni nič drugega kot sprejem drobnega koščka kruha. Ta reč more postati zares velika le na ta način, da človek obrne v to samo vso pozornost in misli na čudež, ki v tako malenkostni zunanji obliki prinese človeku nekaj tako silno velikega. Že samo na sebi ni lahko v drobnih malčkih vzbuditi to zavest. Ko se pa skuša usmeriti — naj bo še tako nezavedno in z dobrim namenom — njihova pozornost na razne slovesne zunanosti, je do viška povečana raztresenost naravnost nujna in neizogibna.

Tu pisec (Rev. Reinhold) izrazi obžalovanje, da je vse ameriško življenje zapadlo vplivu gledališča, kina, televizije, radija in oglaševanja v tisku. Tako je našla neka mera „teatralnosti“ pot v cerkvene prireditve. Slovesnosti ob porokah, pogrebi in tako dalje zmerom bolj spremlja teatralnost. Nič čudnega, če se take reči primejo tudi slovesnosti prvih obhajil. Tu ne ravaja konkretnih zgledov in jaz ne morem reči, kaj ravno ima v mislih. Zadnjih nekaj let osebno nisem videl takih slovesnosti in ne morem ugotoviti, v koliko so se med tem vgnezdile še nadaljnje „teatralnosti“ vanje. Vem, da prvoobhajance pogosto spremljajo cele trume angelov. Ta reč utegne biti za marsikoga spodbudna, kdo drug bo pa v takih rečeh le videl „teatralnost“.

Še bolj je vsa stvar stopila v to smer, pravi Reinhold, ko so začeli prva sveta obhajila prirejati na materinski dan. Ta pade v Ameriki na drugo nedeljo v maju. Materinskega dneva, oziroma njegove proslave, so se seveda sčasoma polastili „trgovsko“ oziroma, po amerškansko, „businessko“ navdahnjeni ljudje in ga začeli podobno kot na primer Božič izrabljati za dobičkarstvo. Obenem s tem dnevom je dobil tak značaj tudi dan prvoobhajancev. Rado se torej zgodi, da je vsa slovesnost prirejena bolj za „galerijo“, to se pravi za gledalce, kot zato, da bi se pripomoglo otrokom, prvoobhajancem, do boljšega razumevanja velikega dneva.

Po Reinholdovih mislih naj bi se vsemu temu odpomoglo na ta način, da bi prvoobhajanci pristopali k obhajilni mizi v spremstvu staršev, ki naj bi tudi sami skupaj z otroci prejeli sveto obhajilo. Kar se zraven še naredi, naj bi bilo takšno, da bi se na prvi pogled videlo: samo nameček je. Tako naj bi po zamisli Pija X. zgodnje sveto obhajilo otrok postalo res „privatno“. Z večjo slovesnostjo naj bi se ponovilo pozneje, ko so otroci že bolj odrasli. Toda tudi takrat naj se izloči vsaka „teatralnost“ in pa — starši naj spet igrajo poleg otrok glavno vlogo! Zlasti naj se pazi, da ne bo ostal samo med gledalci oče — ali pa še tam ne. Očeta namreč zlasti

tista prvoobhajilna proslava, ki se je tu pa tam uvedla v zvezi z materinskim dnevom, zelo daleč v ozadje potisne.

To so torej poglavitne misli Reinholdove v njegovem članku. Sam pa poudarja, da se je gotovo lotil zelo nepopularne zadeve in pričakuje malo soglasja, pač pa kar odločnega odpora.

Če bom opazil kaj reakcije na ta Reinholdova izvajanja, bom o priliki poročal. Po mojih mislih je veliko stvarne veljave v njegovem članku, zopet je pa res, da je prehud udaril. Zdi se mi namreč, da je stvar najprej vse preveč posplošil, potem pa lopnil po njej. Ne verjamem, da so razvade tako splošne. Celotno vem, da vsaj po nekaterih župnijah že davno poudarjajo pomen staršev ob strani otrok na dan prvega sv. obhajila. Trenutno res ne morem navesti druge župnije razen sv. Lovrenca v Clevelandu, kjer župnikuje dobro znani monsignor Oman. Pa zelo verjetno to ni popolnoma osamljen primer.

Končno bi človek rad vedel, v koliko tečejo misli in občutja Rev. Reinholda in mons. Pavlice po istih kolesnicah. Dognati se to menda ne bo dalo. Zato pa nam ostane samo eno dognanje: Marsikaj, kar se je začelo z najboljšim namenom in z globoko zavestjo, da je prav, utegne sčasoma prerasti samo sebe in naleteti na odpor. Zato je treba budno paziti nad vsem, kar se uvaža v razne oblike bogoslužja poleg in vrhu tega, kar je izrecno odobreno od Rima.

VEČER

Da, zadnji dan bo tudi luč gorela.
V obraze hiš in v ceste naokrog
bo dahnil mraz.

Na rože kraj razpela,
na dlan vodé, na sveži divji log.
Poysod bo mrak.

Le v srcu ena luč bo tlela,
Dokler ne stopi Bog z razpela
v revni, revni mrak.

Vladimir Kos

MARIJINA BAZILIKA POD PIRENEJI

(V spomin na Marijino leto)

DR. FILIP ŽAKELJ

Pij XII. v okrožnici „Fulgens corona“ izraža upanje, da bodo v Marijinem letu prav posebno romali v Lurd, k lurški votlini, kjer blaženo Devico Marijo, spočeto brez madeža izvirnega greha prav posebno časte. Morda res v Marijinem letu ni bilo kraja, kjer bi toliko premolili kot v Lurdu.

Za uvod povejmo, da so po vsej Franciji navdušeno obhajali Marijino leto. Ves katoliški tisk je v celoti objavil okrožnico „Fulgens corona“; škofje so izdajali prelepa pastirska pisma o dostojnem obhajanju Marijinega leta, ustanovili pa so tudi poseben odbor (tajništvo) za obhajanje Marijinega leta. Za predsednika tega narodnega odbora so izvolili spretnega mons. Janeza Rodhaina, glavnega tajnika „Secours Catholique“, velike dobrotelne ustanove.

Že takoj v začetku Marijinega leta se je v pariških Marijinih cerkvah poznalo, da prihaja več ljudi kot sicer. Zlasti so to opazili v dveh slavnih Marijinih bazilikah: Naše ljube Gospe (Notre-Dame) in Naše ljube Gospe Zmagovalke. Posebej so sklenili, da bodo v Lurdu obhajali Marijino leto z največjimi slovesnostmi. Javilo se je že takoj skraja mnogo romanj iz vseh delov sveta.

Mons. Rodhain je predložil poseben načrt: rožni venec, romanja, krščanska ljubezen.

Zgledni verniki naj darujejo nov ali že rabljen rožni venec drugemu v dar. Preden bo kdo rožni venec oddal, naj nanj zmoli vsaj en del rožnega venca za tisto osebo, ki bo njegov rožni venec prejela. Pričakovali so, da bodo na

Marija, Kraljica vesoljstva

Pričujoča slika se hrani v baziliki Marije Velike v Rimu. Pobožno izročilo pravi, da jo je naslikal sam evangelist Luka. To sliko je sv. oče Pij XII. 1. novembra 1954 slovesno kronal za Kraljico nebes in zemlje

ta način dobili vsaj petsto tisoč rožnih vencev, ki jih bodo razdelili na misijonih, v bolnišnicah in ječah.

Zelo spodbuja, naj bi verniki prav posebno romali v najbolj odlično božjo pot v Lurd, dnevno pa naj obiskovali najbližjo Marijino kapelico v domačem kraju in tam zmolili angelsko češčenje.

Vse vernike vabi, naj bi v Marijinem letu kolikor mogoče z darovi pripomogli, da olajšajo veliko bedo. Pridržati je treba, da so katoliški Francozi v Marijinem letu prav iz ljubezni do

Marije zlasti preko organizacije „Secours Catholique“ veliko dobrega storili.

Med večjimi slovesnostmi smo posebej že omenjali veliko marijansko slavo bretonskih vernikov za praznik sv. Ane v Saint' Anna du Beaupré; tudi veličastni narodni marijanski kongres v Lionu, o katerem so obširno poročali tudi nekatoški časopisi.

Od 3. do 6. maja so obhajali v Parizu popolnoma v duhu Marijinega leta četrti mednarodni kongres Marijinega tiska. Za zaključek udeleženci romajo na znamenito božjo pot k Naši ljubi Gospe v Chartres (znamenita stolnica).

V Chartres je v Marijinem letu prihajalo mnogo več romarjev kot druga leta. Ljubitelje umetnosti je vabila znamenita umetniška razstava Marijinih slik in kipov iz misijonskih krajev.

Predvsem pa srce vernega Francoza bije za Lurško brezmadežno Gospo. Lurški škof Théas Peter Marija je uredil posebno številko svetovnoznane revije „Marie“, ki je za mesec januar in februar leta 1954 bila posvečena samo Lurdu. Šest francoskih kardinalov, mnogo nadškofov in škofov, svetnih in redovnih duhovnikov, laikov, pisateljev, znanstvenikov in zdravnikov je pod raznimi vidiki napisalo, kar je moglo, najboljšega o Marijini božji poti v Lurdu.

Francoski pisatelj Michel de Saint Pierre je po dolgi desetih letih resnega truda in preiskovanja izdal prav za Marijino leto dozorelo delo: „Bernardka in Lurd“. O sveti Bernardki je odkril pri redovnicah v Neversu nekatere doslej še neznane vire. Na dominikanskem vseučilišču Angeliku v Rimu pa je p. Gemelli, rektor milanskega katoliškega vseučilišča imel znanstveno konferenco „Čudeži v Lurdu potrjenje verske resnice o Brezmadežni.“

Za praznik Marijinega oznanenja se je prvič oglasil v Lurdu nov zvon, ki ga je blagoslovil lurško-tarbski škof Peter Marija Théas: na slovesnost pa je prihitel tudi pariški kardinal Mavricij Feltin. Darove za zvon so zbrale francoske gospe za petdesetletnico ženske veje Katoliške akcije. Zvon je posvečen dvema glavnima zavetnicama Francije: Mariji in sveti Ivani Arški.

Prav zanimivo je, da je nečakinja znamenitega Emilija Combesa, ki je v začetku tega stoletja kot predsednik francoskega parlamenta grozno preganjal Cerkev in se zagrizeno trudil za ločitev Cerkve od države, darovala sedaj doprsni bronasti kip, ki predstavlja njenega strica, za nov lurški zvon.

Lurški zvonovi bodo kmalu že sto let vabili vernike z vsega sveta v Lurd častit brezmadežno lurško Gospo. Poročila pravijo, da so leta 1953 privabili dva milijona dvesto tisoč romarjev. Za Marijino leto pa jih je prišlo mnogo več. Dan po prazniku lurške Matere božje (11. februarja) se je zbralo na posvet čez sedemdeset voditeljev romanj; 26 kardinalov in čez sto škofov je že do takrat javilo svoj obisk v Lurdu. Meseca februarja se je zbralo tam 33 zdravnikov — 16 iz drugih krajev — da bi vse podrobno preiskovali glede čudežnih ozdravljenj v letu 1953.

Pod vodstvom Jožefa Baeten, škofa iz Breede je priromal v Lurd okoli 1800 holandskih romarjev, med njimi 125 neozdravljivo bolnih otrok. Samo iz Italije so v večjih skupinah priredili čez trideset romanj. Kardinal Micara je vodil narodno italijansko romanje, kardinal Piazza pa člane Katoliške akcije, najbolj ganljivo pa je bilo romanje čez tristo bolnih italijanskih duhovnikov. Od 12. junija do 14. junija je pariški kardinal Feltin vodil velike slovesnosti v Lurdu za francoske vojake in mornarje; pričakovali so jih vsaj 25 tisoč. Kasneje se je francoskega narodnega romanja v Lurd udeležilo čez štirideset tisoč vernikov. Ob istem času je prišel tja lizbonski kardinal z več sto portugalskimi romarji. Vse leto je bilo toliko romanj, da je kar prostora zmanjkovalo. Za zaključne velike slovesnosti Marijinega leta pa je bolni Pij XII. poslal montealskega nadškofa, kanadskega kardinala Légera.

1. maja pa so v Lurdu blagoslovili sveti ogenj, ki so ga mladi katoliški fantje ponesli po vsej svobodni Evropi in celo v Turčijo do Marijinega svetišča v Efezu. V vseh naših srcih pa naj vedno bolj gori živ ogenj ljubezni do brezmadežne božje in naše Matere.

EVANGELIJ PO *v. Luku...*

RAZLAGA DR. MIRKO GOGALA

KRŠČANSKA LJUBEZEN

V uvodu svojega govora na gori je Jezus razložil duhovni značaj mesijanskega kraljestva in moralne pogoje, ki so potrebni vsem tistim, ki hočejo imeti sedež v njem. Nato pa pokaže, kakšne dolžnosti imajo člani tega kraljestva. Z neprekosljivo lepimi besedami opiše ljubezen, ki mora biti gibalno vsega našega dejanja in nehanja:

Vam pa, ki poslušate, pravim: ljubite svoje sovražnike, dobro delajte tem, ki vas črtijo, blagoslovljajte tiste, ki vas kolnejo, molite za tiste, ki vas obrekujejo. Kdor te bije po enem licu, mu nastavi še drugo; in kdor ti hoče vzeti plašč, mu tudi suknje ne brani. Vsakemu, kdor te prosi, dajaj, in od tistega, ki jemlje, kar je tvojega, ne zahtevaj nazaj. In kakor hočete, da bi ljudje delali vam, tako delajte tudi vi njim. In če ljubite tiste, ki vas ljubijo, kakšno zasluženje imate? Saj tudi grešniki ljubijo tiste, ki nje ljubijo. In če dobro delate tistim, ki vam dobro delajo, kakšno zasluženje imate? Tudi grešniki delajo isto. In če posodite tistim, od katerih upate dobiti nazaj, kakšno zasluženje imate? Tudi grešniki posojajo grešnikom, da prejmejo enako vrednost. Ljubite marveč svoje sovražnike, delajte dobro in posojajte, ne da bi kaj pričakovali, in vaše plačilo bo veliko in boste

sinovi Najvišjega: kajti on je dober tudi do nehvaležnih in hudobnih. Bodite torej usmiljeni, kakor je tudi vaš Oče usmiljen. Ne sodite in ne boste sojeni; ne obsojajte in ne boste obsojeni; oproščajte in boste oproščeni; dajajte in se vam bo dalo: dobro potlačeno, potreseno in zvrhano mero vam bodo dali v naročje. S kakršno mero namreč merite, s tako se vam bo odmerilo (Lk 6, 27—38).

Značilna dolžnost resničnih Jezusovih učencev je ljubezen do sovražnikov, ki se mora pokazati tudi v dejanju: „Ljubite svoje sovražnike, dobro delajte tem, ki vas črtijo, blagoslovljajte tiste, ki vas kolnejo, molite za tiste, ki vas obrekujejo.“ Kolikor večja je zloba sovražnikov, toliko večja mora biti dobrota naše ljubezni. Nasproti sovraštvu moramo postaviti ljubezen. Če nas kdo črti, mu moramo povrniti z dobrimi deli. Če pa se naš nasprotnik s kletvijo in obrekovanjem tako rekoč poveže proti nam s samo satansko zlobo, se mora naša ljubezen v blagoslovu in molitvi povezati z neskončno dobroto, z Bogom samim.

V 1. pismu stare zaveze je nekaj mest, kjer je nekako nakazana ljubezen do sovražnikov. V drugi Mozesovi knjigi je n. pr. ukazano pomagati svojemu sovražniku, kadar je v stiski (2 Moz 23,

4 sl; prim. Preg 25, 21 sl). Vendar te zapovedi nikoli niso toliko vplivale na Jude, da bi bili zares naklonjeni sovražnikom, še manj, da bi se povzpeli do splošnega načela, da je sovražnike treba ljubiti. Kvečjemu se je pri njih sem in tja slišalo kako priporočilo, naj se ne vesele nad nesrečo sovražnikov, naj ne povračajo hudega s hudim in podobno. Jezus je bil prvi, ki je učil, da morajo ljubiti vsakega človeka, tudi svojega sovražnika. Njegovi učenci so se z vsem srcem oklenili teka nauka (prim. Rimlj 12, 14–21, 1 Pet 3, 8 sl). Zato je v veliko čast evangelija, kar je že Tertulijan s ponosom dejal: Vsakdo ljubi svojega prijatelja, svoje sovražnike pa ljubijo samo kristjani. Ljubezen do sovražnikov je zares pristna krščanska ljubzen.

Po splošnem naročilu, naj ljubijo svoje sovražnike, pove Jezus nekaj zgledov, kako to ljubezen lahko v dejanju pokažemo. Pripravljeni moramo biti, če bi bilo treba, da se sovražnikom na ljubo prostovoljno odpovemo celo svojim pravicam: „Kdor te bije po enem licu, mu nastavi še drugo; in kdor ti hoče vzeti plašč, mu tudi suknje ne brani. Vsakemu, kdor te prosi, dajaj, in od tistega, ki jemlje, kar je tvojega, ne zahtevaj nazaj.“

Jezus je svojo misel izrazil v slikovitih in osupnem ljudskem slogu, ki je pri semitskih narodih splošno v rabi. Zato teh besed seveda ne smemo razlagati po črki. Jezus sam je kasneje, ko je bil na zatožni klopi in so ga udarili po licu, s svojim zgledom pokazal, da bi takšna razlaga bila pretirana (prim. Jan 18, 22 sl; Apd 23, 3). Kaj nam je torej Gospod hotel povedati?

Predvsem moramo ločiti to, kar nam ukazuje, od tega, kar nam samo svetuje. Nam vsem je ukazano, naj ne iščemo maščevanja nad svojimi sovražniki. V srcu moramo biti pripravljeni, da raje pretrpimo novo krivico, kot da bi se za prejeto krivico maščevali. Če

bi nas kdo n. pr. udaril po enem licu, bi mu dejansko raje morali nastaviti še drugo, kot pa da bi mu povrnili milo za drago. Če bi nam kdo ukradel plašč, bi mu v resnej moral raje dati še suknjo, kot da bi se sami nad njim maščevali. Podobno razpoloženje moramo imeti ob prejemu katere koli druge krivice. Odpovedati se moramo svojim pravicam, če bi to zahtevala ljubezen in čast božja. Samo nasvetovano pa je, ne ukazano, da iz želje po samozatajevanju dobesedno izpolnimo, kar nas je Jezus učil, tudi če bi tega ne zahtevali ljubezen in čast božja. Mnogo svetnikov je res do črke natančno spolnilo čudoviti Jezusov nauk.

Razume se, da more to Jezusovo zapoved in njegov svet spolniti le tisti, ki res pozna pravo bistvo stvari in minljivost vsega pozemskega. Le kdor se zaveda, da je ljubezen sama na sebi večje bogastvo kot vsa zemska posest, se bo lahko čisto radovoljno odrekel svojim pravicam in ne bo iskal maščevanja za prejete krivice.

Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti, da Jezusovo naročilo velja za zasebne odnose med ljudmi, ne pa za državne oblastnike in sodnike. Zato so zelo daleč od resnice tisti, ki trdijo, da so prepovedane sodbe in sodni procesi, kot da bi zakonita oblast ne smela braniti javne blaginje in bi morala pustiti nezakazano zlobo in predrznost zločincev.

Nato je Gospod v svoj nauk vpletel zlato pravilo krščanske ljubezni: „In kakor hočete, da bi ljudje delali vam, tako delajte tudi vi njim.“ V teh besedah so na kratko označene vse naše dolžnosti do bližnjega.

Mlademu Tobiju je dal njegov oče tale nasvet: „Česar nočeš, da bi drugi tebi storili, tega tudi ti ne stori“ (Tob 4, 15). Tudi to je lepo načelo, vendar je zgolj negativno in zato daleč od Jezusovega. Čisto nekaj drugega je, ne storiti bližnjemu slabega, pred čemer ima človek sam strah, in spet je nekaj dru-

gega, storiti mu vse dobro, ki si ga človek zase želi. Proti koncu svojega življenja je Jezus še lepše izrazil to pravilo: „Novo zapoved vam dam: Ljubite se med seboj! Kakor sem vas jaz ljubil, se tudi vi med seboj ljubite. Po tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako boste imeli ljubezen med seboj“ (Jan 13, 34 sl; prim. 15, 12 sl). In Kristus nam ni dal le zapovedi. On je edini, ki nam je s svojo milostjo dal moč, da to zapoved res tudi lahko izpolnimo.

Ljubezen do sovražnikov je brez dvoma zelo težka, zlasti če se moramo zaradi nje odpovedati celo svojim pravici. Da bi Jezusu bolj gotovo sledili tudi na tej poti, nam z razlogi podpre svojo zapoved in pokaže, da je samo takšna ljubezen zares vredna njegovih učencev.

Ljubezen mora biti nesebična, sicer sploh ni ljubezen. Zato moramo kristjani ljubiti svojega bližnjega, ne zaradi naravne simpatije, ne zaradi upanja na plačilo ali na kako zemsko korist. To znajo tudi grešniki. Tudi grešniki, pravi Jezus, ljubijo tiste, ki nje ljubijo. Tudi grešniki znajo dobro delati tistim, ki njim dobro delajo. Tudi grešniki posojajo grešnikom, da prejmejo enako vrednost. Ali je to potem kaj posebnega? Saj to sploh prava ljubezen ni. Pri ljubezni gre namreč ravno za to, da človek dela iz ljubezni, ne pa iz kakšnih drugih nagibov, ki stoje izven nje. Prava ljubezen deli dobrote ne iz kakih posrskih namenov, temveč iz gole naklonjenosti in milosti. Zato prava ljubezen končno ne more imeti drugega vzroka kot Boga samega, ki more le iz gole milosti izkazovati dobrote svojim stvarjem. In Bog je tako poln ljubezni, da nikogar ne izključuje od nje. Vse napolnjuje s svojimi milostmi in je dober tudi do nevhvaležnih in hudobnih. Če hočemo torej postati otroci božji, to se pravi, če hočemo biti zares podobni Bogu, moramo tudi mi ljubiti svoje so-

vražnike in delati dobro vsem, ne da bi pričakovali kakega plačila na tem svetu. Le tako bo naša ljubezen imela vrednost v božjih očeh in naše plačilo v nebesih bo veliko. Zato je jasno, da kristjani v svoji ljubezni ne smemo posnemati grešnikov. Edino pravilo za našo ljubezen mora biti božja ljubezen. Zato Jezus zaključuje svoje utemeljevanje: „Bodite torej usmiljeni, kakor je tudi vaš Oče usmiljen.“ Le če v svoji ljubezni skušamo posnemati Boga, bo naša ljubezen prava. In samo takšna ljubezen je krščanska ljubezen.

Kdor zares ljubi bližnjega, je velikodušen do njega. Zato resnična ljubezen ne dopušča, da bi bližnjega sodili ali celo obsojali. Še če bi bližnji res imel kaj krivde, mu moramo oprostiti, če hočemo, da bo to tudi nam oproščeno pri božji sodbi. In vse usluge, ki jih bližnjemu storimo iz ljubezni do Boga, bodo nekoč bogato povrnjene. Jezus je tako slikovito povedal: „dobro, potlačeno, potreseno in zvrhano mero vam bodo dali v naročje“. Če hočemo n. pr. v vrečo naložiti dobro mero, najprej potlačimo, potem potresemo in nazadnje še zvrhamo. Le tako delajmo. S kakršno mero namrcé merimo, s tako se nam bo odmerilo.

Jezusova zapoved ljubezni veže prav vse njegove učence, zlasti pa še tiste, ki so drugim postavljeni za vodnike in učeničke. Zato jim je Jezus dal še posebno navodila:

Povedal jim je tudi priliko: Ali more slepec slepca voditi? Ali ne bosta padla oba v jamo? Učenec ni nad učiteljem; vsak pa kateri bo izučen, bo kakor njegov učitelj.

Kaj gledaš iver v očesu svojega brata, bruna v svojem očesu pa ne čutiš? Ali kako moreš reči svojemu bratu: „Brat, pusti, da vzamem iver, ki je v tvojem očesu“, sam pa ne vidiš bruna v svojem očesu? Hivavec, izderi najprej bruno iz svojega očesa in

potem boš videl jemati iver, ki je v očesu tvojega brata. Kajti drevo se namreč spozna po sadu. Zakaj s trnja ne b'ro smokev in tudi z robidovja ne trgajo grozdja. Kdor je dober, donša iz dobrega zaklada svojega srca dobro, in kdor je hudoben, donša iz hudobnega hudo. Zakaj iz tega, česar je polno srce, govore usta.

Kaj pa me kličete: „Gospod, Gospod,“ in ne delate kar pravim? Vsak, kdor prihaja k meni in posluša moje besede in jih spoštuje — pokazal vam bom, komu je podoben: podoben je človeku, ki je zidal hišo in je globoko kopal in temelj postavil na skalo. In ko je nastala povodenj, se je tok uprl v tisto hišo, pa je ni mogel omajati zakaj imela je temelj na skali. Kdor pa moje besede sl'ši in jih ne spoštni, je podoben človeku, ki je hišo sezidal na zemljo brez temelja: uprla se je vanjo voda in takoj se je zrušila in porušila ta hiša je bila velika (Lk 6, 39—49).

Tako nazorno in preprosto hkrati razloži Jezus dolžnosti voditeljev v božjem kraljestvu: „Ali more slepec slepca voditi? Ali ne bosta padla oba v jamo?“ Najvažnejše za vsakega vodnika je, da sam dobro vidi, kod hodi. Slepec ne more biti za vodnika drugim. Sam bi zorešil pot in še druge bi zapeljal in jih spravil v nesrečo. Isto velja za duhovne vodnike, ki naj druge s poukom vodijo k resnici. Vsak učitelj mora imeti jasno oko za resnico, sicer bo tudi svoje učence nujno zapeljal v zmoti. Zakaj noben „učenc ne nad učiteljem“. Če je učenec dober, se mu kvečjemu lahko posreči, da postane „kakor njegov učitelj,“ nadkriliti ga pa občajno ne more. Če se torej učitelj moti, tudi učenec ne bo ubežal zmoti.

Vsak voditelj mora skrbeti, da bo imel čisto oko, in da mu nobena stvar ne bo ovirala jasnega pogleda na resnico. Čistega očesa nima, kdor išče na-

pake samo pri svojem bližnjem. Nasprotno. Vprav neprestano kritiziranje in obsojanje bližnjega kaže, da pri njem samem ni vse v redu. Kako naj bo potem zmogel, druge voditi k resnici in jim pomagati, da se rešijo svojih napak? To je globoki pomen Jezusove primere o brunu v lastnem očesu tistega, ki hoče v očesu svojega bližnjega odkriti iver: „Kaj pa gledaš iver v očesu svojega brata, bruna pa v svojem očesu ne čutiš? Ali kako moreš reči svojemu bratu: Brat, pusti, da vzamem iver, ki je v tvojem očesu, sam pa ne vidiš bruna v svojem očesu? Hinavec, izderi najprej bruno iz svojega očesa in potem boš videl jemati iver, ki je v očesu tvojega brata.“ Brez dvoma je velika hinavščina, če kdo na svojem bližnjem neusmiljeno biča tudi najmanjše napake, svojih lastnih težkih pogrškov pa noče videti. Kdor iskreno ljubi resnico, kdor se res da voditi pravi govečnosti, ne pa napuhu, bo najprej svojim lastnim napakam napovedal boj. Le tako bo v primeru potrebe lahko z uspehom pomagal tudi bližnjemu, da se reši napak. Če pa kdo svojih lastnih napak noče videti in odpraviti, je kot slepec, ki je nesposoben, da bi bil drugim za vodnika.

Isto misel Gospod še bolj razvije s primeri o dobrem in slabem drevesu: „Drevo, katero rodi slab sad, ni dobro, in drevo, katero rodi dober sad, ni slabo. Vsako drevo se namreč spozna po sadu.“ Kdor ima v svojem očesu brunu, pa ga ne izdere, je slabo drevo, ki ne more roditi dobrih sadov. Kako naj tak človek s svojimi besedami druge spreobrača, če jih istočasno pohujšuje s svojim zgledom. To je tako nemogoče, kakor je nemogoče, da bi s trnja brali smokve. Samo, „kdor je dober, donša iz dobrega zaklada svojega srca dobro, in kdor je hudoben, donša iz hudobnega hudo. Zakaj iz tega, česar je polno srce, govore usta“.

Kot vidimo, mora tudi vodstvo biti

vse zgrajeno na ljubezni. Nič čudnega, saj božje kraljestvo bistveno obstoji v ljubezni. Kdor torej hoče v božjem kraljestvu biti voditelj, ne sme misliti, da bo mogel kaj opraviti z načini in metodami, ki jih narekuje modrost tega sveta. Od trnja in robidovja ne moremo pričakovati zlahtnega sadu. Kako dobro zadene ta primera zbadljive in trpke metode tistih pobožnjakarjev, ki le druge sodijo in obsojajo, svojih napak pa ne vidijo.

Kdor noče biti slep vodnik in nerodovito drevo, mora nujno tudi sam spolniti Jezusov nauk. Zato je Jezus dodal opomin: „Kaj me kličete: ‘Gospod, Gospod, in ne delate, ka pravim?’“ Kako resne so te besede, ki se predvsem nanašajo na vodilno plast Jezusovih učencev. Kot bi Jezus že vnaprej moral računati s tem, da ga bodo ravno v tej točki bolj malo razumeli. Učenci naj dobro premislijo, kaj delajo, če so si Jezusa izbrali za svojega Gospoda in Učenika. Če hočejo biti dobri voditelji, naj skrbе, da bodo spolnili Jezusov nauk. Naj bi kake drugačne vzgojne in voditeljske metode imele še tako lep videz, jim nič ne bodo pomagale, če sami ne bodo delali, kar jih je Jezus učil.

Svoj govor Jezus zaključil s priliko o zidanju hiše, s čimer nas hoče pridobiti, da bi spolnili njegove zapovedi. Kdor posluša Jezusove besede in jih spolnjuje, je podoben človeku, ki je zidal hišo in je globoko kopal in temelj postavil na skalo. In ko je nastala povodenj, se je tok uprl v tisto hišo, pa je ni mogel omajati, zakaj imela je temelj na skali. Kdor spolnjuje Jezusove zapovedi, stoji na trdnem temelju. Ne viharji skušnjav in ne tokovi življenja ga ne bodo mogli zrušiti. Kdor pa Jezusove besede ne sliši in jih ne spolni, je podoben človeku, ki je hišo sezidal na zemljo brez temelja: uprla se je vanjo voda in takoj se je zrušila in podrtija te hiše je bila velika.“ Kdor ne

spolni Jezusovih besed, ne bo mogel vzdržati pred napadi življenja. Svet ga bo zlahka potegnil za seboj. In duhovne ruševine takšnega človeka bodo strahotne.

Ta prilika se sicer nanaša na celoten govor, vendar se še posebno lepo prilega k zadnjemu delu, ki je namenjen voditeljem. Z drugimi sistemi in drugimi metodami, ki niso Jezusove, bi lahko voditelji lažje in hitreje delali. Kdor se drži njegovih zapovedi, bo imel veliko več truda. Vendar ta trud ne bo zastonj. Izplačal se bo, kot se izplača, če se kdo zamudi s kopanjem temeljev, dokler ne pride do skale, da nanjo postavi hišo. Komur pa se zdi škoda časa in npora za kopanje temeljev, sicer hitro gradi in hitro dokonča, ali ob povodnji se mu vse podere. Koliko voditeljev je že žalovalo in še žaluje nad strašnimi podrtijami svojih hitrih zunanjih uspehov, ker niso gradili na ljubezni, ki edina daje trdnost in trajnost našemu delu.

Takšen je torej Jezusov govor na gori v Lukovi priredbi. Ni tako dolg in izčrpen kot pri Mateju, je pa kljub temu lepo zaključena celota, ker ga vsega preveva ideja ljubezni (prim. Dillersberger 108 sl.).

Ljubezen spoznamo že v blagrih. S kakšno dobroto se obrača Gospod na uboge, lačne in jokajoče. S tem razodene svojo neizmerno ljubezen do trpečih. In to ljubezen hoče vžgati tudi v naših srcih. Vendar Jezus vseh teh ljudi ne blagruje samo iz usmiljenja nad njihovo stisko, ampak tudi zato, ker ve, da se le iz takšnega uboštva, iz takšne lakote in žalosti more poroditi prava ljubezen. Samo tisti, ki po poti uboštva išče svojo srečo, bo vedno znova lahko drugim dajal, tudi če od njega kaj po krivici zahtevajo. Samo kdor je v resnici lačen vsega dobrega, je zmožen tudi svojega sovražnika ljubiti in povrh še dobro delati. Samo kdor občuti žalost nad nelepoto in disharmonijo, ki

jo je greh povzročil v stvarstvu, bo lahko spoznal, da nas le čista ljubezen more rešiti. Kako bi mogli upati, da se nam bodo utrle vse solze in odvzela žalost, če bi veljal samo zakon povračila in plačila, zakon zaslužjenja in pravice? Samo prekipevajoča ljubezen, ki dobrote deli popotoma zastoni, iz gole milosti, lahko prinese veselje v naše bedno življenje. Zato pa tudi ni nobene pravega uspeha, če kdo skrbi za druge, jih vzgaja in vodi, pa je sam brez te velike ljubezni. Kdor ne pozna ljubezni in je v dejanju ne kaže, je slepi vodnik slepcev, je slabo drevo, ki ne more roditi nič dobrega, je hiša na pesku, ki je zapisana ruševinam. Le kadar je srce polno resnične ljubezni, nam je zagotovljen sad in obstoj. Ljubezen je vse, brez ljubezni nam pa vse drugo nič ne koristi.

Popravi! V januarski številki se je vrnilo v članek dr. Mirka Gogala „Govor na gori“ nekaj napak, ki spremi-

najo smisel povedanega. Zato jih tem potom popravljamo.

Na str. 22, zadnji odstavek se mora glasi: Stari stoiki so imenovali *paradoks* tako trditev, ki je šla proti splošnemu mnenju in prepričanju. V tem smislu je govor na gori največji in najodločnejši *paradoks*, kar se jih je do zdaj povdalo. — V članku stoji namestu besede *paradoks protislovje*, kar pa ne pove istega kot beseda *paradoks*.

Prav tako na str. 23 leva kolona 16. vrsta od spodaj navzgor vsebuje stavek: Imel jo bo ne le za *protislovje*, temveč čisto enostavno za nesmisel. Tudi v tem primeru je treba brati mesto „protislovje“ besedo „paradoks“.

Zadnji odstavek v levi koloni spada na str. 23 se pomanjkljivo začne:

„Na proti resnični po-nosti in svojskemu bogastvu božjega bitja (bitje je — *od tu manika*: resnično) more človek svojo lastno bit spoznati le kot nekaj ubogega. Pred neskončno blaženostjo božjega bitja (bitje je — *od tu sledi pravilno besedilo v članku*: dobro), more človeška sreča obstajati le v lakoti po neskončni božji dobroti.

BREZUSPEŠNI NAPORI

GREGOR HRIBAR

Takole nekako je svaril gospod Simon ljudi pred lahkovernostjo in grehom praznovernja:

„Ljudje božji, nikar ne verjmite, kar slišite o neki belješki jasnovidki! Verjetno je vse skupaj le ugibanje, sleparija, izkoriščanje lahkovernih ljudi. Konc m koncev bi ženska utegnila imeti kakšno nepojasnjeno naravno sposobnost in bi tako mogla dojemati stvari, ki se dogajajo v večji razdalji in na podlagi njih bi mogla sklepati na prihodnost. Z gotovostjo pa pač noben človek ne more napovedovati bočočih

dogodkov, ako mu jih Bog n posredno ali posredno ne razodene.

Ako se torej od tega, kar jasnovidka napove, pozneje res kaj izpolni, je možno avoje. Ali je ženska uganila, ali pa j v zvezi s hudobnim duhom, ki ji razkriva bočočnost, ako je seveda prihodnost peklensčtu poznata. Nemogoče si je namreč misliti, da bi sam Bog, ali kak angel ali pokojnik šel tisti ženski razlagat bodoče dogoake, tudi če bi jim j h Bog razod l.

V tem slučaju bi bil vsak stik s tisto žensko smrten greh, zelo velik smrten

gréh. A že radi nevarnosti same, da je ženska v zvezj s hudočnim duhom, ne bo noben dober katoličan do nje hodil in jo spraševal po usodi sorodnikov.

Ker pa je veliko bolj verjetno, da gre pri vsej stvari le za uganjanje, bo ne le katoličan, temveč vsak pameten človek skrajno previden in ne bo verjel prvi ženski, ki bi hotela živeti na račun nje-gove lahkovernosti.

Če že imate preveč masla in piščan-cev, obrnite jih v boljše namene. Jaz vsega tega ne potrebujem. Zelo vesel pa bo vsakega daru kap lski župnik, ki ima pri sebi bolno mater in druge sorodnike, ki so jih Čehi pregnali iz Sudetov. Mi je pred kratkim tožlj, da gre večkrat lačen spat.

Ali pa hranite kokoši, da boste mogli povratnikom bolj postreči, ako res pričejo. Glede njihovega povratka pa ne bodite tako nestrpni. Počakajte še nekoliko, da bodo Rusi vrnili vse ujetnike, ki jih še imajo.

Najboljše srdstvo, da se srečno vrnejo domov vsi tisti ujetniki, ki so še živi, je molitev. Molitev zanje nikoli ni izgubljena, pa naj bo ujetnik na tem, da se vrne, ali pa je že odšel v večnost. Če so možje in fantje živi, potrebujejo molitve, ker trpe telesno in duševno. So lačni, slabo oblečeni, ponižani, zapuščeni, brez verske oskrbe in zato v nevarnosti, da jih komunisti zase pridobijo.

Jasnovička ne bo nikogar domov pripeljala, temveč le Bog, ki vodi usodo posameznika in narodov.

Tako sta se župnik in Zoppernigbäuerin vsaj navidezno nenadoma znašla v isti bojni črti. Oba proti jasnovički. Morda bi prišlo za hrbtno jasnovičke med njima celo do sprave, kakor svoj čas med Pilatom in Herodežem, ako bi Sršenka le prekmalu ne odkrila, da je župnik pravzaprav tudi proti njeni umetni inosti vedeževanja. Nujno sta morala zopet trčiti drug ob drugega. Namesto zblizanja je kazalo, da bo prišlo do novih zapletljajev.

Zoppernigbäuerin je napravila poslednji poizkus, da župniku odpre oči. Nekega dne je prinesla do mežnarice neko zelo staro knjigo in jo prosila, naj župniku knjigo pokaže, a ne izroči, ker bi si jo utegnil prilastiti. Iz nje se bo na lastne oči prepričal, da je ona v vsi stvari veliko bolj poučena kot on. Položila je na prizadeto stran v knjigi suho štiriperesno deteljico, ki ji jo je izročila njena mati za spomin na smrtni postelji, tako da bi mogla mežnarica takoj odpreti mesto, ki si naj ga župnik prebere, prepše, zapomni in iz nje ga že enkrat nekaj nauči.

Mežnarica je vedela, da župnik ne bo maral iti v mežnarijo na branje starih bukev. Zato ga je prestregla, ko se je vračal od kosila. Radi lepšega ga je najprej spraševala, ali ve, kje bi se dobilo kaj več rož za oltar, nato pa mu je pomolila pod nos Sršenkinjo knjigo.

B'lo je zelo staro sveto pismo stare zaveze. Označeno mesto je bilo rdeče obrobilno, tako da se je mogel gospod Simon takoj znajti. Šlo je za dogodek, ki se bere v Knjigi kraljev:

Prerok in sodnik Samuel je umrl in bil pokopan v Rami. Kralj Savel je odpravil v deželi vse vedževalce. Ko pa je bil v nevarnosti pred Filistejci, se je zbal. Prosil je Boga nasveta, a Bog mu ni odgovoril niti v sanjah, niti po prerokih. Tedaj je Savel naročil služabnikom, naj mu poišče jo vedeževalko, da jo bo šel vprašat za svet. Odkrili so jo in Savel je neke noči preoblečen in v spremstvu dveh mož vstopil v njeno hišo. Prosil jo je, na pokliče mrtvega Samuela. Ženska se je branila rekoč: Dobro veš, da je Savel o pravil vse vedeževalce. Mar me hočeš ujeti? — Šele ko ji je Savel prisegel, da je ne bo zadela nobena kazen, je poklicala Samuela, ki se ji je res prikazal, kot je trdila ženska. Hkrati je vedeževalka spoznala, da stoji pred njo sam Savel. Toda ta jo je potolažil in se do tal priklonil pred Samuelom. Savel je čul Samuelov

glas, ki ga je karal, ker ga je motil v pokoju. Napovedal mu je za nezvestobo Bogu bližnji poraz in smrt. Savel je ob napovedi padel po dolgem na tla. Navzoči so mu vsilili nekaj okrepčila, narkar so vsi skupaj odšli. Napoved prikazni se je dobesedno uresničila.

Gornje mesto svetega pisma se različno razlaga. Morda se je res prikazal Samuelov duh in z božjim dovoljenjem Savlu razodel prihodnost. Drugi menijo, da je bil hudobni duh, ki bi bila vedeževalka z njim v zvezi. Drugi spet menijo, da je vedeževalka Savla le varala. Preutrujen in zbegani Savel je bil sredi noči za kaj takega popolnoma do vzeten.

„Je bral župnik, kar sem mu odkazala?“ je prišla Zoppernigbäuerin vprašat mežnarico.

„Prebral vse od kraja do konca.“

„In kaj je rekel? Mi sedaj verjame, da znamo nekatere ženske, kar kralji ne zmorejo?“

„Nič ga ni ganilo. Le to mu je bilo všeč, da je kralj Savel odpravil vse vedeževalke v deželi. Gospod župnik meni, da bi bilo treba storiti isto tudi na Kočeškem.“

Uršula Sehrschön se je zagrabila za glavo: „Za božjo voljo! Zdaj mi bo pa ta Ausländer še po življenju stregel. Končno vsaj vem, zakaj me hodi zadnje čase neprestano mora tlačiti. Gotovo me je župnik zamašval. Vendar jaz si bom že znala pomagati. Še eno podkev bom obesila na vrata, da bom bolj varna pred njim. Moj urok pa tudi nikoli ne odpove. Tudi, kadar gre za duhovna, ne.“

Tista mora, ki je tlačila Sršenko, so bile seveda njene mačke. Kajžarica je namreč imela razen koze vedno tudi nekaj črnih mačk pri hiši. Vsaj ena je morala snati poleg nje, drugače ženska ni zaspala. V mrzlih jesenskih dneh so se pa seveda še posebno rače grele pri njej in jo tlačile.

Na hišnih vratih je pa tudi visela podkev kot pred kako kovačnico. Sicer pa sam Bog ve, koliko črnih naklepov je v svoji kajži skovala Zoppernigbäuerin proti župniku, odkar sta si prišla navzkriž.

Narejeno Sršenkino razburjenje se je brž poleglo in ženska je spet spraševala: „To ga pa ni nič prevzelo, da je ženska poklicala Samuel in se je vse izpolnilo, kar je napovedal?“

„Nič. Smejal se je. Pravi, da je ženska kralja morda le varala ali pa je imel celo hudobni duh svoje prste vmes.“

Uršula Sršen je bila zopet vsa iz sebe: „Zdaj se pa res bojim za župnika. Le kako more tako krivo razlagati božjo besedo? Kako daleč pade človek, ki se trdovratno ustavlja spoznanju resnice! Poslušaj, mežnarica, čisto zaupno ti povem: Ko bi župnik pokazal vsaj malo dobre volje, bi jaz pozabila vse, kar mi je hudega storil. Še na Snežnico bi ga povabila in ga naučila vse, kar jaz znam in vse kar zna jasnovidka. Vendar, če on ne verjame kar stoji v svetem pismu zapisano, tudi meni ne bo verjel. Ako mu to branje ni odprlo oči, zanj ni več r-šitve.“

In pri tem je ostalo. Zoppernigbäuerin ni spreobrnila župnika, dušebrižnik ni prišel do živega Sršenki. Oba skupaj in vsak zase pa nista mogla ljudem ubraniti, da ne bi še nadalje verjeli jasnovidki.

Res je, da je marsikdo dal prav župniku, drugi se pa le niso mogli odločiti, komu bi verjeli. Ljudje nemogoče stvari vednoraje verjamejo kot resnične.

Tudi Čelnica (Tsch-Inigbäuerin) iz Kočne vasi (Kötschendorf) je stavila poslednje upe na jasnovidko.

Kočna vas je razdeljena med slemeniško in kapelsko faro. Slemenici pripada le najvišja domačija, ki je bila v tem času last beljaškega advokata Larchenbergerja (Latschenberger).

Čelnica je bila torej le najemnica (Pächterin). Vendar so ji ljudje veliko-
dušno rekli kmetica, saj ni imela ona
krivde, ako oče njenega moža ni bil do-
ber gospodar in je šlo posestvo na bo-
ben. Odtlej so bivali čelniki na posestvu
le še kot najemniki. Domačija je šla
iz rok v roke. Nekaj časa je bila tudi
last krške škofije. Nekateri lastniki so
hotelι posestvo pogozditi, ker je tako
manj sitnosti z najemnikom.

Vendar so čelniki le ostali na zemlji
svojih očetov. Upali so, da jim bo huba
(posestvo) pozneje kdaj vrnjena v last,
kar bi bilo čisto prav. Zemlja bodi last
tist-ga, ki jo s svojimi rokami obdeluje!

Čelnik je imel več majhnih otrok,
vendar mu nacisti niso prizanesli. Moral
je na vojsko.

Pozimi leta 1944 je prišel na kratek
dopust, a kmalu nato je bil na vzhodni
fronti ujet.

Kmetico je novica o moževi usodi
silno potrla. Zlasti radi otrok ji je bilo
hudo.

Delo je do konca vojske za silo zma-
govala, ker so ji dodelili v pomoč ne-
kega Ukrajince.

A ni bilo še dobro vojske konec, ko
jo je Ukrajinec n znanokam popihal.
Še dobro, da Čelnica ni z njim preveč
grdo ravnala, ker bi se sedit lahko
znesel nad njo.

Odlej je morala kmetica sama ga-
rati za dva. Na srečo so bili otroci vsa-
ko l to bolj ponabni za delo. Seveda jih
pa zato vel kokrat v šolo ni bilo.

Hišna streha se je naslednjo zimo
močno udrla. Lačenberger bi najrajši
videl, da bi jo Čelnica kar sama popra-
vila. Grozil ji je, da bo iskal drugega
najemnika, ko se pogodba leta 1947
spomladι izt če. Kam bo šla kmetica
z otroki, mu ni bilo mar. Ženski ni
kazalo drugega, kakor da je vstopila v
socialistično stranko. S pomočjo rdeč-h
— tako pravijo na Koroškem sociali-
stom — je res dosegla, da je bila na-

jemninska pogodba še za eno leto po-
daljšana.

Vendar tako ni moglo iti več dalje.
Hlapca še kmetje niso mogli vedno do-
biti, pa ga bo najemnica kje iztaknila.
Komaj je katera ženska na Slemenici
moža teže pogr šla kot Čelnica.

Ko so pričeli prihajati ujetniki iz
Rusije, ji ni bilo več obstanka. Najraje
bi šla kar na Dunaj počakat svojega
moža.

Tudi o jasnovički se je rada pogo-
varjala z ljudmi. Vedno pogosteje so ji
misli uhajale v Beljak.

Da bi bila že enkrat na jasnem! Če
ga ne bo, kar Bog ne daj, bi pač mo-
rala storiti isto, za kar se je odločila
Telsnigbäuerin. Samo, kdo me bo ma-
ral s petimi otroki?

Do vseh svetih je Čelnica še poča-
kala. Radi dela ni mogla z doma. Na
prvo novembrsko nedeljo je zablestelo
pred njenimi očmi trinajst zlat-h imen
na spominski plošči. Pod imeni pa je
še ostajal nepopisan prostor za imena
tistih mož in fantov, ki se ne bi vrnili
iz Rusije.

Ne! Za nobno ceno ne sme biti tam
kdaj vklesano ime mojega moža! Takoj
jutri grem k jasnovidki, da mi pove,
kaj pride moj Franc domov.

Čelnična odločitev je bila trdna. Še
isti dan zvečer je na gredi pograbila
kokoš in jo zvezala skupaj z rejeno go-
sko. Iz pehara je vzela 25 jajčk, s po-
lice lonec kuhanega masla. Gospodin-
stvo je izročila za en dan desetletni
G novefi, gospodarstvo dev tletnemu
Francu in odšla v ponedeljek zgodaj
zjutraj na vlak v Bistrico.

Spøstljivo je obstala Čelnica ob de-
setih dopoldne pred stanovanjem be-
ljaške jasnovidke. Misliła je, da bo na-
šla pred hišo c lo kačo ljudi, a ni bilo
nikogar ki bi čakal na jasnovidko. Tudi
v čakalnici razen tajnice ni bilo žive
duše.

POGOVORI S FANTI

PRIJATELJI, OBRODILE SO TRTE VINCE NAM SLADKO

JANEZ KLEMENČIČ

Pred petdesetimi leti se je doma razvel hud boj. Niso sicer ropotale strojnice, tudi kri ni tekla, toda borba je bila kljub temu huda. Pogumno se je govorilo in mnogo črnila se je porabilo. Kdo je bil ta strašni sovražnik, ki je povzročil toliko hrupa? Ne bom vam skrival, dragi fantje, njegovega imena, saj ga tudi vi dobro poznate. Ime mu je alkohol, ali bolje rečeno alkoholizem. Kajti alkohol sam po sebi še ni nič slabega. Celó koristen je. Je pa slaba njega zloraba. Tedaj ta pojav označimo z besedo alkoholizem. Ko se je torej začel boj proti alkoholizmu v naši deželi, so bili mnogi prepričani, da je ta borba obsojena na neuspeh, kajti alkohol je imel mnogo privrženecv, brezalkoholno gibanje pa le malo. Dolgo je trajal ta boj; pravzaprav še vedno traja. Popolnoma alkohol sicer ni bil premagan, a brez uspeha pa borba zoper njega le ni bila. Ustvarjeni so bili temelji za pravo alkoholno vzgojo, ki je alkohol razglašila in osmešila prejšnje čudne navade, ki jih je napačna alkoholna vzgoja rodila tekom časa.

Da je bilo to potrebno, najlepše dokazuje stanje, ki ga je pri nas povzročilo pretirano uživanje alkohola.

Bili so časi, ko so mnogi med nami priznavali alkoholu vodilno vlogo v življenju. Alkohol ga je spremljal pri delu, na obisku, pri krstu, pri pogrebu, pri birmi, v veselih in žalostnih urah. Alkohol je žrtvoval prenekateri naš človek denar in zdravje. Zaradi njega je zapravil svoje zmožnosti in sile. Po množini užitega alkohola je sodil vrednost svojega življenja. Cenil je bližnjega samo po tem, koliko mu je dal za pijačo in koliko ga je tudi sam spil. Če mu je namakal grlo, ga je koval v zvezde, če pa je bil varčen, ga je proglašal za skopuha, ki ni vreden, da ga zemlja nosi.

To alkoholu prijazno mnenje se je začelo razvijati že zelo zgodaj, včasih celo pred rojstvom. Bodoča mati se je z alkoholom pripravljala na težke ure poroda. Prepričana je bila, da z alkoholom krepi sad svojega telesa. Pa če se to že ni zgodilo pred porodom, je pa morala po nespametni navadi gotovo uživati vino takoj po otrokovem rojstvu. Tako je tak otrok istočasno z materinim mlekom že vsrkaval nevarni alkohol. Posledice so se navadno hitro pokazale. Otroka je prevzelo neurejeno hrepenenje po pijači. Marsikateri oče

je bil tega celo vesel. „Naš ga pa pije kot kakšen velik,“ so bile zelo pogoste besede. Tako bodrenje seveda otroku ni bilo v korist. Otrok je hitro prišel do spoznanja, da je biti dober pivec zelo častna zadeva, ki zahteva veliko volje in naporov.

Škodljive posledice pa so se hitro pokazale. Otroci so skušali priti do pijače tudi takrat, ko jim je odrasli niso hoteli dati. Na pogrebščinah in svatbah je bilo za to dovolj prilike. Zbirali so ostanke spitega vina in se z njim opijanjali. Prav tako je bil v tistih časih žalosten dan sv. birmе. Zjutraj so otroci prejeli darove sv. Duha, popoldne pa vinske duhove.

Se danes ga vidim pred seboj, čeprav je minilo že 45 let. Bil je iz družine, kjer se je pilo vsevprek. Kadar je nesel vino iz gostilne, ga je na skrivaj srkal iz steklenice. V šoli je med poukom navadno spal. Zato ni prišel preko drugega razreda.

Spet drug otrok je nosil v šolo vsak dan pol litra vina. Tisto leto žito na Dolenjskem ni dobro obrodilo, pač pa vino. Otroci so imeli takrat pouk dopoldne in popoldne. Za kosilo so morali prinesiti kaj s seboj. Ker kruha ni bilo dovolj, so starši otrokom dajali za v šolo vino. Ni čuda, da so iz takih razmer zrastle fantje in možje, katerih misli in želje so se vrtele samo okrog alkohola. V njem so videli, iskali in našli višek sreče.

V nekem šolskem okraju na Dolenjskem je šolski nadzornik razdelil med otroke vprašalno polo za desetimi vprašanji. Eno med njimi se je glasilo: „Kaj najraje delam?“ In veste, kaj je en učenec odgovoril? „Najraje pijem vino.“ Tega je alkoholizem že v mladih letih popolnoma prevzel.

Marsikdo bi utegnil ugovarjati: „Otrok tedaj še ni razumel pogubnosti nezmernega uživanja alkoholnih pijač.“ Res je tako. Toda obžalovati moramo, da se je na alkohol navezal prav v dobi, ko pogubnosti alkohola še ni razumel.

Tudi v kasnejši dobi življenja je alkohol čudovito obvladal mlade ljudi. Skoro vsak študent petdeset let nazaj je cenil vinsko kapljico in pretirano

hrepnel po njej. Ker ni imel pravega doma, si ga je v družbi vinskih bratcev poiskal v gostilni. Tam je razmetaval denar, ki so mu ga dobrotniki poklonili, da konča svoje študije. Ni se tak študent veselil predmetov in izpitov v šoli, temveč noči, ki je bila tako skrivnostna in zapeljiva. Ni čuda, da se je toliko naših akademikov in študentov žalostno zapilo in klaverno končalo. Iz takih z alkoholom nasičenih okolij so potem izšle propale osebnosti kakor je bil stric Dolef, ki ga opisuje Josip Jurčič v svojem romanu „Deseti brat“. Je pač tako, da je Janez tak, kakršen je bil kot Janezek vzgojen. Navada je železna srajca, ki se le težko sleče. Alkoholna še posebej težko.

Upravičeno je dejal neki univerzitetni profesor, po rodu Ljubljčan, po narodnosti pa Nemec o slovenskih inteligentih: „Vi Slovenci ste zelo nadarjeni, toda vse svoje zmožnosti utapljate v vinu.“ Res so bili naši akademiki, in kasneje kot uradniki, učitelji, profesorji vedno v nevarnosti, da jih osvoji alkohol. Kroki v jutranje ure, družbe, ki so se ob jutranjem Marijinem zvonenju

Apostol televizije mons. Fulton Sheen govori... Ta „mož žareče vneme“, kot mu pravijo, spada med svetovnoznane osebnosti. Velik ugled si je v svetu pridobil kot pisec mnogih sijajnih knjig, še bolj pa slavi kot govornik na TV.

ŽEJA PO BOGU

O vsepričujoči, razodeni se mi
kakor Mojzesu

v grmu gorečem
sredi puščave.

Naj se le naužijejo

moje oči,

ob Tebi naj se napolni

moje srce.

O pobožanstvi me

s svojo bližino,

Ti Veliki, Močni,

Ljubljeni.

Stanko Janežič

kot megle vlačile domov, so bile kaj pogostne pojave po slov, mestih in trgih. Ni čuda, da so taki tipi dobili spomenik tudi v slovenski književnosti. Spomni-mo se na tistega Radivoja Čuka, ki ga pisatelj dr. Franc Detela mojstrsko opi-suje v romanu „Trojka“. Odbrenkati predpisane ure v pisarni, potem pa iskati utehe v gostilni, to je bilo hre-penjenje takratnih uradnikov in javnih delavcev. Razumljivo, da so ti vzgledi slabo vplivali tudi na kmečkega človeka. Kaj rad je začel posnemati „škrice“ in zapravljati premoženje, spravljeno skupaj z žulji marljivih prednikov.

Z našim odhodom v tujino je ta vin-ska „poezija“ vsaj na videz precej po-nehala. Novi svet ne more slovenskemu izseljencu nadomestiti slovenskih zida-nic in slovenskih krčem, kjer se je mo-drovalo na najbolj originalne načine. Tudi vino ni tako kot je bilo doma. Ni cvička ne dalmatince ne proška ne re-bule ne rizlinga ne terana. Pijemo vino, ki se mu pravi „comun“, t. j. brez last-nega okusa. Vsa vina se nam zde enaka, čeprav nosijo najbolj kričee napise.

Pa bi se vendarle upal trditi, da znova nastaja nevarnost, da bi Slove-nec postal suženj vina. To pot ne bo več njegov pivski izraz imel slovenskega značaja, ampak domačega, kriškega. Vsedel se bo v kak „boliche“ ali bar in tam srkal črnino, ki ji pravijo „que-

bracho“. Naročal si bo razne „aperiti-ve“ in likerje, dodajal pir in oranžado in se tako predajal „tihožitjem“ vseh vrst.

Spočetka me je osupnilo, da je v Buenos Airesu na vsakem oglu vsaj po en bar. „Le kako morejo njih lastniki živeti?“ sem se vprašal. Danes razumem. Tukajšnji ljudje imajo silno sla-ba stanovanja. Dostikrat ni niti okna v njih. Zato se doma slabo počutijo. Ko odslužijo svoje ure v tovarni, so prosti. Kam naj gredo? V bar, jasno. In tam srkajo mogoče in nemogoče pijače, mo-drujejo, zabavljajo in končno odidejo domov — spat. Postali so stroji brez življenja, avtomati brez osebne pobude, ameriški tip pijanca.

Če nočes, dragi slovenski fant, zaiti v to družbo in povečati njih števila, si prizadevaj, da boš imel dostojno stanovanje, ki ga boš vesel in v katerega se boš rad vračal. Ko prideš v leta za poroko, ne odlašaj predolgo, da te moder-no življenje ne potegne za seboj in do končno iztrga iz slovenske družbe. Išči si resnih prijateljev, ki ljubijo prosto naravo, ne pa zakajenih beznic in barov. Prosti čas porabi za delo po mladinskih organizacijah in za oblikovanje svojega značaja. Vino pij le iz potrebe, zlasti pri jedi, saj tukajšnja hrana vi-no nujno zahteva. Drugače pa si rajši hladi žejo z limonado in drugimi sadnimi sokovi. Likerjev se pa sploh izogiba, ker nimajo drugega namena, kot da delajo glavobol in povzročajo motnje v želodcu.

Na ta način se boš ohranil močnega in zdravega. Stari tip slovenskega alkoholika je med nami skoro že izginil. Razmere same so k temu pripomogle. Novoga pa ti prepriči, slovenski fant. Ne bo ti težko, saj v svojih prizadevanjih ne boš osamljen. Gotovo pa bo imel kralj alkohol tudi v bodoče med Slovence svoje pristaše. Toda alkoholizem je na umiku. Svet ne išče več toliko utehe v alkoholu in njegovi opojnosti kot včasih, temveč v zmernosti in treznosti, ki jo je prinesel s seboj boj zoper alkohol. Tudi ti slovenski fant, ztrajaj vedno v vrstah tistih, ki so alkoholizem odklonili enkrat za vselej!

E. WILLIAM

SAMOSTAN SREDI GORA

Teden dni preden je starec Li Kwan na misijonski postaji doživel privid misijonarja, ki se mu je bližal v dežju, je jezdil po dolini reke Huo Yen človek z dolgo brado. Bilo mu je ime Jim Carmody in vodil je karavano jezdcecev, ki je bila dolga skoro pol milje. To karavano so sestavljali ljudje surovega izraza, vsi oboroženi z risankami in oblečeni v pisane letalske uniforme treh držav, ki so se borile za vpliv na Kitajskem: ameriške, angleške in sovjetske. Po veri so bili ti ljudje mohamedanci in zato zelo fanatični. Bradati Amerikanez na čelu spreveda je bil moč visoke postave. Na glavi je nosil ponošeno čepico kitajske vojske, potisnjeno globoko na desno stran obraza. Gledal je z izrazom človeka, ki ga ne zanima, kdaj bo prišel do cilja. Enako razpoloženje je žarelo z obrazov njegovih spremeljevalcev.

Na obeh straneh ozkega pota so kipele proti nebu koničaste gore, ki niso bile v stanu pognati iz sebe nikakega rastlinstva. Nebo je bilo svetlo sinje, brez oblakov in zelo oddaljeno od vrhov gorá. Še pred nekaj časa je Jim križaril v svojem letalu pogosto po tej nebesni sinjini. V nekaj urah je premagal razdalje, ki jih je moral sedaj prekoračiti v treh dolgih tednih. Tiste čase Jim še ni nosil brade; bil je vihravega značaja in brez vsakega smisla za potrpljenje. Včasih je še pomislil na tiste dneve. Pa le včasih, kajti zdelo se mu je, da je vsako tako razmišljanje zanj brez pomena.

Sedaj je imel 30 let. Tedaj pa je bil veliko mlajši. Vodil je letalo tipa Douglas C-3 po zračni poti iz Birmarije preko hribov Naga do Kunminga na Kitajskem. Končno je vojna minila in on se je vrnil domov s sklepom, da se poroči s svojim dekletom. Toda dekle ga ni čakalo. Vzelo je drugega človeka. Jim je postal zagrenjen. Vrnil se je na Daljni Vzhod in začel voziti drug Douglas C-3, to pot v službi kitajske države. Pa ni imel sreče. Na enem izmed poletov je zadel v goro in treščil na zemljo. Težko ranjenega so pobrali možje Mieh Yanga in mu rešili življenje. Od tedaj je živel z njimi.

Počasi se je karavana dvigala. Minuto za minuto je šlo lažje. Strmina je začela zgubljati svojo težo. Daleč pod karavano je bučala reka, ki se je preko penečih slapov dalje proti zahodu združevala z drugimi dotoki, ki so izvirali nekje na vzhodu. Toda ves ta lep razgled na reko v dolini, ki se je zdela kot modro-zelen trak sredi sive preprog, za ljudi v karavani ni pomenil ničesar.

Sonce je zašlo in z njim je zginila sinjina neba. Brez kakega mraka, ki drugod tako skrivnostno uvede blesk zvezd, je nastopila noč. Na levi strani so nenadoma zažarele luči. Bili so na cilju.

Ta cilj je bil budistovski samostan. V davnih stoletjih je hranil v sebi stotine menihov. Zgrajen je bil v terasah in naslonjen v živo skalo strmega pobočja. Trenutno je bilo v samostanu še nekaj menihov, nosilcev starega Budinega izročila. Toda gospodar samostana menihji niso več bili. V njem je sto-

Pogosto je Carmody plul nad kitajskimi gorami. Nekega dne pa so postale zanj usodne. V megli je trčil vanje in obležal med razvalinami svojega aparata.

loval mogočni Mieh Yang, nepremagani gospod gorá in dolin.

Carmody je prekoračil prag širokih vrat, ki so vodila v poslopje in se vrgel s konja, ki ga je takoj prevzel fant, do ločen da skrbi za njegovo žival. Čutil je v svojih udih utrujenost in noge so ga komaj še nosile. Zapustil je dvorišče, kjer so vojaki njegove karavane zgahnjali vpitje ter vrišč in vstopil na hodnik, kjer so stali lepo razvrščeni stoli z namenom, da se odličniki nanje vsedejo in jih na ukaz čakajoči služabniki ponesó v sobane v višjem delu poslopja. Carmody se je vsedel na stol in že sta ga dva človeka dvignila in previdno ponesla v njegovo stanovanje.

To zadnje Carmodyjevo potovanje je bilo trajalo tri tedne. Rad se je vrnil,

kajti skoro se je že navadil na svoje novo življenje. Tri leta je že služil Mieh Yangu. Prvo leto mu je minilo hitro. Takrat je bila edina njegova skrb, da se ohrani pri življenju in si zaceli svoje razbite ude. V drugem letu je postal Yangov zaupnik. Prehobil je Yangovo ozemlje po dolgem in počez in vse kar je videl, se mu je zdelo zanimivo. Tretje leto tega ni več občutil. Zazelel si je spremembe.

Nenadoma se je začutil jetnika. Spodaj pri glavnih vratih so brlele luči; na dvorišču se je glas ljudi mešal s hrupom, ki so ga delale živali. Tri zvezde so žarele na nebu in na jugu so se komaj spoznavno odražale temne gmote molčočih gorá. Bila je ta pokrajina največja ječa vsega sveta; ječa brez zapahov in brez vrat, a vendarle ječa, saj so jo čuvala ogromne razdalje, ki jim niti domišljija ni bila kos.

Carmody se je usmeril proti obednici. Na njeni zapadni strani je počasi dogoreval v kaminu, iz kamna zgrajenemu, obilen štor. V vse štirih oglih so brlele svetilke iz medenine, postavljene v majhne vdolbine na zidu. Ob mizi, ki je bila izdelana neke medevropskimi ljudmi, je sedelo mlado dekle. Ob njej je bleščala luč na olje, zastrta z zelenim senčnikom. Ko je Carmody

Vojaki roparskega poglavarja Mieh Yanga so nezvestnega Carmodyja potegnili iz razbitega letala in mu s tem rešili življenje.

vstopil, je dvignila oči, spustila pero na mizo in se mu prijazno nasmehnila. Očividno ga je bila vesela.

„Si prišel, Cortés!“ mu je dejala.

Rada mu je nadevala ta vzdevek, ki jo je spominjal na osvojitelja Mehike Hermana Cortesa. Carmody si je snel čepico in jo zagnal na stol.

„Kako je s teboj, Mary Yin?“, jo je vprašal. Nato se je, ne da bi pričakoval odgovora, lagodno položil v naslanjač, ki je bil prevlečen v rdeče usnje. Z občutkom zadovoljstva je iztegnil utrujene noge. Nosil je angleške jahalne škornje. Prah, ki ga je moral goltati med ježo, ga je popolnoma prekril. Lasje so mu štrleli razmrščeni na vse strani in majhni potočki potu so pustili na njegovem umazanem obrazu tenke črte.

Mary Yin je imela obraz, ki je spominjal na obliko srca. Njena koža je bila rahlo podobna barvi slonove kosti. Nosila je bluzo iz bele svile, na kateri so bili na sprednji strani vdlane tri puščice zlate barve. Brez dvoma je teklo v Mary Yin tudi nekaj bele krvi, ki je prihajala do izraza v ravnem nosu in v blesku njenih temnih oči, ki so bile kaj malo mongolske. Lasje so udarjali na kostanjevo barvo. Nosila jih je zvite v kiti, ki sta se ljubko združevali na temenu njene glave.

„Rad bi pokadil kako cigareto, Mary“, ji je dejal Carmody. Mary je s telesom potisnila sedež nazaj, ko se je dvignila. Carmody jo je opazoval, ko je prekoračila prostor. Ni bila visoke postave. Nosila je opanke rumene in hlače temnomodre barve, ki so ji dajale istočasno skromen in privlačen izraz. Trenutek nato se je vrnila z zavojčkom ameriških cigaret v rokah in ga presenetila v njegove pogledu. Nasmehnila se je, saj je v svojem ženskem čutu dojela, da je mislil nanjo.

Carmody je postal rdeč v obraz in začutil je, da mu toplota, povzročena ob tej rdečici, sili po hrbtu navzgor. V vseh treh letih, odkar je bil pri Mieh Yangu, se ni hotel niti enkrat dotakniti kake Kitajke. Gnusila se mu je brezsramna poltenost, ki ga je obdajala. Tudi to je vedel, da si ga je Mary želela pridobiti za vselej. S hripavim

Carmody se je sklonil nad Mary in ji prižgal cigareto.

„Hvala lepa“ je sprejel zavojček iz njenih rok in ga odprl. Že je položil cigareto med svoje ustnice, ko je opazil, da Mary iztega svojo drobno roko proti njemu. Moral se je dvigniti, da ji prižge cigareto. Pri tem se je sklonil nad njo. Slaboten, pa istočasno prodiren vonj, ki je izhajal iz njenih las, ga je skoro omamil. Komaj se je obvladal in ko je prižgal še sebi cigareto, se mu je roka tresla. Da ga ne bi čustva premagala, si je skušal priklicati v spomin vse, kar je vedel o Mary.

Njena zgodba je bila izredna. Bila je bančna uradnica v Čunkingu in tam sodelovala z Mieh Yangom pri njegovih temnih podvigih. Po nekem posebno drznem udarcu se je morala zateči pod Yangovo varstvo. Ta je določil, naj jo pripeljejo v budistovski samostan. Bila je lepa in prijazna, dasi brez moralnega čuta. In kar je najbolj zanimivo: Yang, ki ni imel nikdar dovolj žensk v svojem haremu, se je ni dotaknil.

To Yangovo ravnanje se je dalo razložiti na samo en pameten način. Yang je določil Mary za Jim Carmodyja. K temu ga je nagnilo več nagibov.

Mary se je znova vsedla. „Dolgočasno postaja življenje tukaj, Carmody. Pripoveduj mi, kaj si kaj doživel!“

Njen glas je bil nežen in angleščina, ki jo je govorila, odlična. Ni zaman obiskovala misijonskih šol v Čunkingu, ki so ji dale splošno izobrazbo.

Carmody je skomignil z rameni. „Tudi zunaj je bilo dolgočasno. Sedem dni smo jezdili, preživeli en dan v neki revni vasi in se nato vrnili.“

„Ste se kaj borili?“

On je odkimal. „Nikdar ne pride do tega.“

Deklica je bila razočarana; poskusila je še en naskok. „Carmody, če je vse, kar delamo, dolgočasno, kaj nam še preostane storiti?“

Carmody se je dvignil. „Na to ne mislim nikdar. Mislim le na to, kar mi rudi sedanji trenutek.“

Pogledal je dekle. Tudi ona je že stala, oprta na stol. Bela bluzja se ji je tesno oprijemala njenega slabotnega oprsja. Z lahnim nasmehom na ustnicah je tiho spregovorila: „Vesela sem, Carmody, da si se vrnil domov!“

☆

Ni imel Carmody ravno slabega življenja pri Mieh Yangu. Vse mu je moralo biti na uslugo: vojaki, hlapci, ostali ljudje. Le Mieh Yang je bil nad njim. Vasi okoli samostana so bile dolžne prispevati meso; živilske zaloge so bile polne; ameriške cigarete in angleški whisky so se dobili ob vsakem času; gorski zrak mu je krepil pljuča; kot vojak si je lahko privoščil pohod, kadar

je hotel; mogel bi živeti z Mary Yin, in če bi se te naveličal, poiskati drugo. Pa je bil kljub vsem ugodnostim nezadovoljen, nemiren in odločen, da uide ob prvi priliki.

Po razgovoru z Mary si je Carmody zaželel tople kopeli. Samostan sicer ni premogel tekoče vode. Toda za Carmodyja to ni pomenilo nobene težave. Služabniki so poskrbeli, da se je lahko oko pal vsak trenutek, ko je hotel.

Okrepčan se je dvignil iz kopeli in si ostrgal z gobo milnico s telesa. Na steni je bilo vdelano velikansko ogledalo. Nehote se je pogledal. Bil je človek visokega stasa, močan in bolj mišičast kot takrat, ko je padel z letalom. Dve veliki brazgotini sta križali prsi; na levem stegnu se je odražala globoka luknja; čez obrvi je bila začrtana bela nit. Imel je ran več kot dovolj, da bi umrl. Pa to je bila sedaj že preteklost. Sam se je počutil zdravega in gibčnega.

Podzavestno si je drgnil kožo z brisačo. Toda njegove misli so se sprehajale od Yanga na Mary, od nje na Yanga in spet nazaj. Bal se je, da mu bo Yang zameril, če še vnaprej zavrača Maryno ljubezen. Za sedmo uro ga je veliki Yang pozval k sebi. Skrbno si je počesal brado, si uredil lase in položil v hlačni žep zavojček cigaret. Njegova zapetna ura je kazala točno sedem, ko je vstopil v Yangovo sobo.

Mieh Yang je bil sin trgovca iz Yunnan. Na eni izmed ameriških univerz je diplomiral iz zgodovine. Kot praktičen Kitajec je to svoje znanje uporabil pri izvajanju oblasti nad ozemljem, ki ga je obvladal s svojimi četami. To ozemlje je bilo približno tako veliko kot ameriška država Teksas. Bilo je to ozemlje nadvse divje, skoro nedostopno radi visokih gor, globokih zasek, deročih vod in ozkih ter zavitih potov. Prebivalstvo tvori nekaj rodov ljudstva Lolo, mohamedanski Kitajci, precej Tartarovi in nekaj Tibetancev. Izredna zemljepisna lega pokrajine je Yangu pripomogla, da se je malo brigal za vojske, ki so plenile po ravnini ob vznožju gor.

Pred prihodom Mieh Yanga na oblast so se rodovi klali med seboj;

trgovci so se izogibali teh krajev in na zemljevidih so se videle bele lise, znamenje, da so bile te gore še neraziskane.

V desetih letih si je Mieh Yang vso gorato ozemlje dokončno podvrget. Nabral si je vojsko med muslimanskimi verniki in ukrotil nemirno prebivalstvo. Njegovi vojaki niso začeli vojska, temveč zaključevali. Kadar sta si dva rodova skočila v lase, je nastopil Mieh Yang, razsodil in naložil kazen obema razprtima strankama.

Ko je Carmody vstopil, ga je Yang zaupno ogovoril: „Jim, kako se kaj imaš? Vsedi se in povej, kako si uspel na svojem pohodu! Kaj si odkril?“

„To kar so nam javili. Bila je skupina sovjetskih vojakov, ki so merili ozemlje in ga začrtavali na zemljevidu. Ljudje od Lao Hsu so to skupino napadli in uničili, ne da bi nam sporočili, koliko so zajeli plena.“

„Kaj si ti storil na vse to?“

„Zahteval sem od Lao Hsu, da mi je dal natančen seznam vseh zaplenjenih predmetov; nato sem mu polovico plena odvzel in ga kaznoval, da nam izroči konja in tri osle radi neodkritosti, ki jo je pokazal.“

Mieh Yang se je nasmehnil. To je bila njegova zamisel. S pomočjo kazni in pravočasnega nastopa si je uklonil najbolj oddaljene in zvite poveljnike posameznih vasi.

„In plen?“, je vprašal z mehkim glasom.

„Nič posebnega! Nekaj očal ruske izdelave, pol ducata pištol, era od njih japonskega izvora, nekaj ducatov ruskih pušk, nekaj zimskih sukenj iz ovčje kože, nekaj kosev spodnje obleke, zdravil in konzerv.“

„Kaj na Lao Hsu, ali je pustil katerega od Sovjetov pri življenju?“

„On trdi, da nikogar,“ je odvrnil Carmody. Dobro je vedel, zakaj se je Yang za to zanimal. Če bi ostal kak Sovjet pri življenju, bi Moskva zvedela o snopadu. Tako pa bo mislila, da so se njeni vojaki v gorah izgubili kot že veliko drugih odprav. Mieh Yang se Moskve sicer ni bal. Bila je zanj predač. Toda kot premeten Kitajec je ra-

čunal, da nekega dne Kitajska postane popolnoma komunistična. V takem primeru bi moral sodelovati z novo oblastjo. Zato ni želel imeti težav z Moskvo.

Zdelo se je, da je hotel Yang še nekaj pripomniti. Pa ni rekel ničesar. Odprl je predal v mizi, razvezal sveženj ameriških dolarjev in izplačal Carmodyju njegovo mesečno plačo. Dajal mu je toliko, kolikor je Carmody prejemal, ko je še bil trgovski pilot v službi kitajske vlade.

Carmody je pogledal novčance, ne da bi se jih dotaknil. Vedel je, da sedaj pride na vrsto kockanje. Yang je bil strasten igralec kock. Bolj mu je bilo všeč, da si je pridobil en dolar z igranjem kot dva pri delu ali deset z ropom. Vsak mesec, ko je Yang izplačeval Carmodyja, sta igrala. In se je zgodilo, da je Carmody zgubil pravkar izplačani denar. Pa se je tudi primerilo, da je igro dobil Carmody. Tedaj je plačal Mieh Yang dvojno vsoto.

Igra se je razvijala tako, da je Yang iztresel iz pločevinastega valja pet kock. Vsaka kocka je pokazala svojo številko. Soigralec ga je moral potem v skupni številki preseči ali pa plačati dogovorjeno vsoto. To pot je zgubil Carmody. Yang je dobil tri petice, eno štirko in eno trojko, Carmody pa dve šestici, dve trojki in eno dvojko. Yang se je krčevito smejal. Bil je hrupen igralec in še bolj hrupen zmagovallec.

Nenadoma je postal resen. Njegove oči so se zožile in na ustnih se je pokazal tih smehljaj.

„Igrajva za modre hlače Mary Yin!“

Carmody je začutil, da mu je kri vdarila v obraz. Jezilo ga je, da je Yang načel to vprašanje. Zato je suho odgovoril:

„Če si želiš Mary, kockaj z njo samo!“

„A tako?“ Mieh Yang je dvignil oči. „Carmody, nisi več otrok. Ta kraj je samotni in noči so hladne.“

Carmody je gledal srepo predse in Yang se je še naprej prezirljivo smehljajal. Nato je pobral kocke in jih spravil v valjček. To je pomenilo, da je Mary Yin še vedno bila Carmodyju na razpolago.

Carmody se je nevarnosti dobro zavedal. Če bi se poročil z Mary, bi sčasoma nehal biti belec, dasi ne bi nikdar mogel postati polnokrven Kitajec. Ne bi imel več ugleda kot sedaj in za Mieh Yanga bi ne bil več tekmeč, ki bi se ga moral Yang bati.

Nenadoma se je Yang zresnil.

„Carmody, zgodilo se je nekaj ne-ljubega. Oni neumni Pao Ching je zadnje čase zgubil vso oblast nad svojimi ljudmi. Dva izmed njih sta to noč nesmiselno napadla nekega ameriškega misijonarja in ga težko ranila. Danes mi ga je Pao Ching poslal z mnogimi

opravičili. Naložil sem mu kazen 20 risank in krivci bodo tepeni. Kaj praviš na to?“

Carmodyju se je naložena kazen zdela umestna. Pohvalil je Čanga, kar je slednjemu bilo zelo po godu.

„Kje je sedaj ranjeni misijonar?“, je vzmirjeno vprašal.

„V sobi poleg tvoje. Jan Teng mu streže. Je še pri življenju, a ne bo dolgo.“

Carmody ni rekel ničesar več. Z naglimi koraki je zapustil sobo. Hotel je govoriti na vsak način z misijonarjem, preden bi le-ta izdihnil.

KATOLIŠKA CERKEV V SKANDINAVSKIH DEŽELAH

DR. STANKO MIKOLIČ, Španija

Evropski sever je svet zase; tvorijo ga skandinavske države Norveška, Švedska in Finska na Skandinavskem polotoku samem in Danska ter Islandska. V teh deželah se je izvedla verska reforma do skrajnosti in luteranstvo je postala državna vera teh krajev. Katoliška Cerkev je bila izgnana in preganjana vse do sredine prejšnjega stoletja in ne uživa popolne svobode niti ne v današnjih dnevih, četudi se znova uveljavlja in deluje. Letos poleti sem imel priliko obiskati Dansko, Švedsko in Norveško ter videti sedanjé stanje katoliške Cerkve v teh pokrajinah.

DANSKA

V skandinavskih državah je bila reforma izvedena z vso strogostjo in krutostjo ter je popolnoma uničila katoliško vero, v nasprotju z Anglijo, kjer so se katoličani posamično obdržali v Yorkshire, Lancashire in drugih krajih ter tako ohranili kontinuiteto prav do 19. stoletja, ko je bila katoliška vera znova dovoljena. Na Danskem in sploh v vseh skandinavskih državah ni govora o takšni kontinuiteti, ker je bila reformacija tako dosledna, da je zatrla vsako sled po veri. Na splošno se more trditi, da so bili iztrebljeni vsi katoli-

čani in, da do 19. stoletja ni bilo v teh državah niti enega katoličana, če izvzamemo par tujcev katoliške veroizpovedi, a še ti niso mogli neovirano opravljati svojih verskih dolžnosti.

Pokristjanjevanje Danske se je pričelo v 8. stoletju in v 9. stoletju je obiskal deželo Ebbo, nadškof iz Reimsa na Francoskem, a brez večjih uspehov. Ti so se začeli kazati šele za časa nadškofa sv. Ansgarja in marsikaj je moral krščanstvo prenesti, preden se je za trajno vsidralo med danskim ljudstvom za vlade odločnega kralja Kanuta v XI. stoletju. Od tedaj naprej pa se je Kristusova vera zelo ukoreninila in v srednjem veku je bilo na Danskem več kot 13 samostanov in tudi kjopenhavsko vseučilišče je bilo ustanova Cerkve: ustanovil jo je s posebno bulo rimski papež (XV. stol.). Prvi početki reformacije niso bili ravno zavidanja vredni, četudi je kralj Kristjan II. poklical v deželo luteranskega pridigarja Martina Reinharda, da razširja novi nauk. A ker je Kristjan III. spoznal, da ni ljudstvo naklonjeno luteranstvu, ga je skušal s silo uvesti, kar se mu je tudi posrečilo. Začelo se je krvočno preganjanje: vse škofove in večino duhovnikov je dal v ječo, za ostale pa,

ki bi še bili najdeni, pa je razpisal smrtno kazen. Najdalje so se mu upirali nekateri predeli Holsteina, a končno so morali tudi ti odnehati in s prihodom 17. stoletja je bila katoliška vera popolnoma uničena.

Z ustavo leta 1849 pa je bila na Danskem dovoljena verska svoboda in od tedaj naprej je postala ta zemlja misijonsko polje. Že leta 1892 je Leon XIII. povzdignil danski teritorij v apostolski vikariat. Sedaj je Danska od vseh skandinavskih držav najbolj katoliška dežela. Seveda je še tudi tukaj vedno le neznatna manjšina in kot taka se mora boriti za svoj obstoj in za svoje pravice. A kljub temu se more reči, da katoliška Cerkev na Danskem s 29 tisoči katoličani predstavlja že kar lepo skupnost, ki ima tem večjo veljavo, ker izdaja več katoliških revij, okoli katerih se zbirajo zlasti intelektualci. Njih tisk je dober in zelo razširjen. Tu naj omenim le revije kot Litterae, Catholica in druge. Enako je tudi s knjigarnami, med katerimi je najbolj slavna knjigarna Sankt Ansgar, ki ji stoji na čelu zaveden katoličan in znana osebnost iz danskega javnega življenja, Sven Damsholt. Glede katoliškega tiska je Danska daleč najnaprednejša država na severu; Norveška in Švedska sta zelo zadaj. Če pomislimo, da ima Norveška okrog 5 tisoč, Finska 2 tisoč, Islandija kakih 500 in Švedska — ki je veliko večja po obsegu in številu prebivalstva — komaj kakih 22.000 katoličanov, potem se nam ne bo zdelo čudno, če gledamo na Dansko kot na kako trdnjavo katoličanstva med Skandinavci in jo imenujejo „severno Italijo“. Seveda se ima temu zahvaliti zaradi svojega zemljepisnega položaja, ki ji omogočajo neposredne in ugodne stike z Evropo, zlasti z Nemčijo, katere kultura je imela vedno velik vpliv na Dansko in tako je tudi nemški verski katoliški preporod vplival na Dansko v neprimerno večji meri kot pa na ostale skandinavske države.

Sredi prejšnjega stoletja je bilo na Danskem že okoli 400 katoličanov in v teku sto let verske prostosti se je katoliška vera razvila predvsem v Kopen-

havn, danskem glavnem mestu, ki se more hvaliti, da ima devet katoliških župnij, kar je za tiste zemljepisne višine v Evropi nekaj res edinstvenega. Sociologi trdijo, da je bilo krščanstvo v svojih početkih le vera prebivalcev mest in ne podeželja. Ko so bila mesta že zdavnaj vsa krščanska, je bilo podeželje še vedno pogansko in ni sprejelo krščanstva (odtod tudi ime paganus; primerjaj besedo „pago“, ki se še sedaj uporablja v Južni Ameriki ter pomeni podeželje v nasprotju z mestom ali večjo naselbino „pueblo“). Nekaj sličnega se dandanes dogaja na Danskem, kjer se katoliška vera širi izključno le skoraj po mestih. Ko sem potoval po Danskem križem kražem, nisem na podeželju naletel niti enkrat na kakšno katoliško cerkev ali kapelo in niti ne na katoličane, med tem ko v mestih mi nobene težave pri iskanju božjega hrama in nedeljske službe božje. To velja za polotok Jutland kot za otoke Funen, Zelandija in Laalandija, katere sem obiskal in tvorijo glavni del države. Mislim, da ne pretravam, če rečem, da preprosto podeželsko ljudstvo sploh ne ve, da obstoja katoliška Cerkev tudi na Danskem in le-ta išče svojih vernikov pretežno po mestih in ne na podeželju.

Po mestih pa je letno okrog 200 spreobrnjenec, večinoma iz akademskih in inteligenčnih poklicev; torej na kako masovno spreobračanje sploh ni misliti.

Eno največjih in najvažnejših nalog, ki jo morajo rešiti danski katoličani obstoja v tem, da dokažejo neutemeljenost predsodka, ki ga ima danski narod (in vse skandinavsko javno mišljenje) o neskladnosti med katoliško pripadnostjo in narodno zavestjo. Pri njih na slošno prevladuje mnenje, da ni možno biti obenem katoličan in dober ter koristen član danskega občestva. Smatrajo luteranstvo kot vero, lastno skandinavskim narodom in vidijo v katoličanstvu vedno le vero neskanandinavskih ljudstev in zato tuje po svojem bistvu. Vendar je ta predsodek na Danskem veliko manjši in ne tako strupen kot na Švedskem. Mogoče je k temu pripomogla narava sama z darovi: od

vseh skandinavskih narodov in ljudstev (Laponci!) so Danci najživahnejši in jih smatrajo za nekake „južnjake“ v skandinavskem svetu; po značaju so veliko bolj odprti kot n. pr. Švedje ali Norvežani. So po naravi blagi in posledica tega njihovega značaja je verjetno, da je njihov odnos do katoliške Cerkve vse prijaznejši kot v ostalih državah evropskega severa. Naloga danskih katoličanov je v tem, da bodo morali znati združiti dva pojma, „katoliški“ in „danski“ ter se vsklopiti v javno življenje kot narodu koristni in sestavni element. Kot vse kaže, se jim je to že v neki meri posrečilo in mislim, da so k temu pripomogle predvsem naslednje štiri stvari:

Ko je bil prejšnje leto povzdignjen apostolski vikariat v škofijo, je bil posvečen za škofa danski duhovnik Teodor Suhr, OSB, ki je tako postal prvi danski katoliški škof izza reforme.

Spreobrnitev vplivnih Dancev. Spreobrnitev osebnosti, kot je to n. pr. Johannes Jorgensen, je brez dvoma veliko pripomogla k ugledu katoličanstva v očeh danske javnosti. V Jorgensenu vidijo Danci eno največjih osebnosti sodobne literature in njegov vpliv je ogromen ne le med akademsko izobraženimi, temveč med vsem ljudstvom, ker je njegov jezik in način pisanja nekaj, kar je izredno blizu danske miselnosti in tradicije.

Od okoli 110 duhovnikov, ki delujejo na Danskem jih je kakih 30 že Dancev in njihov delež počasi a vztrajno raste in na ta način se katoliška vera vse bolj istoveti z domačnostjo in postaja manj tuja.

Prvič izza verske obnove je bila Danska izbrana za zbirališče mednarodnega katoliškega kongresa, ko je poleti 1952 zasedala na Jutlandu dijaška veja Pax Romana. Po dolgi tresh stoletjih je bil na skandinavskih tleh zopet kato-

liški shod in to mednarodni, kar je ime- lo velik odmev po vsem evropskem lu- teranskem severu. Na tej mednarodni konferenci je uspešno nastopal Kaspar Kallan, Danec po rodu, in tako so se Danci počutili počaščene in ponosne, ko so videli, da je danski katolicizem mo- gel aktivno poseči na polje mednarod- nega udejstvovanja in odločanja.

Po svoji velikosti, slogu in notranji ureditvi, so danske cerkve zelo podobne našim na Slovenskem. Velikih cerkev na Danskem sploh ne poznajo, kot je to navadno pri vseh malih narodih. Med- tem ko imajo v srednji Evropi le pro- testantske cerkve v svoji notranjosti velike črne table, kamor vsak teden sproti zapišejo številke psalmov in dru- gih molitev ter pesmi, ki jih rabijo pri službi božji, sem na Danskem in po- zneje tudi povsod na skandinavskem opazil te table tudi v katoliških cer- kvah, a se jim človek hitro privadi zlasti še, ker so zelo praktične.

Na Danskem deluje veliko duhov- nikov tujcev. Največ je Francozov, Ho- landcev in Nemcev. Zlasti ti zadnji imajo velik vpliv, kar se more opaziti v marsikateri strani, ki tiče ureditve Cerkve in cerkvenega življenja (mogoče je tudi tukaj iskati vzrok, da so se na skandinavske cerkve zdele izredno do- mače). Redovnice pa so večinoma vs- tujke. V glavnem se pečajo s šolo. A- dostikrat se zgodi, da jo morajo zapre- zaradi pomanjkanja denarnih sredstev kot se je to zgodilo v mestu Helsinor na Zelandiji, severno od Kopenhavn. Ko sem obiskal to mesto in katoliški župnijo, sem imel občutek, kot da bi bil na kaki misijonski postaji. Duhovnik in nune so bili vsi Francozi in njihova postojanka kot žarišče katolištva in francoske duhovnosti na mrzlem severu sredi dansko govorečih luteranov.

Prihodnjic pa nekaj besed o kato- liški Cerkvi na Norveškem.

Po kateri koli poti se človek odpravi iskat Boga, bo ve- naletel na križ, ko pride dovolj daleč. Rekel bo kdo, da nam kri- zapira pot. Pa ne. Prav po njem pridemo do Boga. Križevi bru- sta nam lahko zapreka ali pa lestev, po kateri gremo navzgor. Na- nas je, kako jih uporabimo.

Raul Plus, S.

To na samo za DEKLETA!

DEKLE, KI SE NE POZNAŠ^V

Praviš, da se poznaš. V tem primeru seveda tole ni za Te napisano. Obrni teh nekaj strani in beri kaj drugega. Vendar, če praviš, da se poznaš, mi dovoli tale nasvet: daj, preberi prav zato, ker se Ti dozdeva, da se poznaš, kajti bojim se, da se le mogoče motiš.

Ne gre mi za poznanje na zunaj, za poznanje svojega obraza, saj vem, da si se več ko enkrat opazovala v ogledalu in na fotografiji. Gre za Tvojo notranjost, za rentgen Tvoje duše, da tako rečem. V tem smo si vsi le prevečkrat sami sebi neznanci.

Koliko je deklet, ki se ne poznajo! Srečuješ jih elegantno razgaljene, možakarske, fantovske, ki hočejo postati enake moškim, pa le zdrsejo s svojega mesta, in v upanju, da bodo zagospodovale nad moškim, postanejo njegova igračka. Ne vedo, čemu so, ne vedo, čemu imajo prav te in te dušne lastnosti in ne drugačnih. Smešne postajajo v svojem početju proti naravi. Njihov ideal je biti ultramoderne v izenahitvi z moškim na vseh področjih: zasedi ista mesta, imeti iste ambicije, iste navade in iste napake. Poskušajo zabrisati svojo žensko fizionomijo.

Kot je najboljša ura tista, ki naj-

bolje kaže čas, kajti tako na najpopolnejši način dosega namen, za katerega je ustvarjena, tako je tudi najpopolnejše dekle tisto, ki najbolje uresničuje načrt, od Boga ji zarisan: ohranja najplemenitejše, najvišje in najlepše poteze vtisnjene v svojo dušo, in se ravna po njih, ne da bi jih skušala okrniti. Ostaja stoddotna ženska.

Zakaj je Bog žensko ustvaril? Ustvaril jo je za pomočnico moškemu. V svetem pismu govori Bog po ustvaritvi Adama: „Naredil mu bom pomoč, njemu enako.“ To enakost z možem vidi pisatelj Enciso tudi v načinu ustvaritve Eve: „Nj je ustvaril iz nog moža, da ne bi bila njegova sužnja, ne iz glave, da ne bi nad njim gospodovala, ampak iz višine srca, da bi bila z njim izenačena in bi z njim hodila zvezana v ljubezni.“ To je bil torej božji načrt z ženo: biti v pomoč možu. enaka z njim. Mož si sam ne zadostuje, je šibek, naleti na težave v življenju, potrebuje opore, pomoči. In prav to pomoč najde v ženi.

Pomagati moškemu! To je torej tvoje poslanstvo. Važno poslanstvo, ki ti da v določenem praktičnem oziru nadmoč nad njim. Mogoče se boš čutila

Pridne roke ustvarjajo prijeten dom. Raznim predmetom je možno vtisniti slovenski „značaj“. Koroška dekleta krase blazine in pregrinjala s prelepimi ornamenti. Ali ne bi poizkusili tudi ti?

užaljeno ob tej ugotovitvi, češ da se Te odriva na drugotno mesto v človeštvu. Pa si v zmoti, če tako misliš. Pomročnica po svetem pismu je enaka možu.

Da ima ženska važno vlogo v človeštvu, je jasno. Ni verskega, političnega ali socialnega programa, ki bi enega svojih najvažnejših odstavkov re posvetil vprašanju ženske, kajti „žensko ravnanje, če le-ta ohrani krščanski značaj, očisti čustvo, obrusi razum, naredi kretnjo gosposko, napolni življenje z oliko in hrani ti dve svetilki, ki sta prej goreli pred hišnimi vrati in ki pojenjajeta: spoštovanje in čast“ (Vázquez de Mella).

Tudi sveto pismo nam govori o tej ženski vlogi v človeštvu: izvirni greh je prvo nadčasovno dejanje človekovo, ki ga navaja zgodovina; stori ga moški a pod vplivom ženske. Na isti strani svetega pisma pa je govor o drugem dejanju ženske, važnem za vse ljudi: Marija bo sodelovala pri ponovnem dvigu človeka v radnaravni red. Eva in Marija sta vsota vsakega ženskega udejstvovanja v človeštvu. Ni v zgodovini ne velikega ne majhnega dogodka, pri katerem ne bi sodelovala ena od obeh figur: Eva, ki zapeljuje moškega, ali Marija, ki ga dviga k Bogu.

Tvoja vloga v mejah časa in kraja je torej važna. Bolj važna, kot bi se zdelo na prvi pogled. Že sva rekli, da si v pomoč moškemu. A poskušajva to Tvoje mesto v kolesju časa še bolj določiti.

Opazuj otroke, pa boš videla, kaj je Bog vsakemu v naravo položil. Fantek se igra vojake ali šoferja ali nogomet. Deklica pa se igra s svojo punčko, ji krpa obleke in ji kuha; ona je mama in zato svojo „hčerko“ pestuje in boža, poljublja in nagovarja v tistem ljubeznivem jeziku, ki ga le matere znajo. Tako je videla delati svojo mater, tako ji tudi srce narekuje. Vsaka ženska nosi v sebi mater, pravi jo, in to drži. Bog te je določil v pomoč moškemu po materinstvu. Po svetem pismu je moški delavec, ženska pa mati: ona to vrši po zakonu in podrejena možu.

V materinstvo peljejo tudi vse poteze tvoje duše. Preglej svoje srce. Njegova značilnost je milina, blagost, ljubeznivost. Silna fikost tvoje duše te naredi bolj občutljivo in zmožno, da tehtaš potankosti, ki jih moški ne opazi. Isti dogodek, ista beseda, najde v tvojem srcu mnogo močnejši odmev kot v moškem. Pritisni svoj palec ob marmor in ob vosek. V prvem se odtis ne pozna, v drugem pa. Moškega le močni vtisi za-

jamejo, ženske tudi najnežnejši. Brača sem, da so moški kot tovrstne tehtnice za tehtanje silnih uteži, ženske pa da so kemične tehtnice, mikavne in blesteče, ki zaznajo tisočinke grama.

Tvoja čustvenost te naredi bolj nežno v sklepanjih in bolj fino tudi v ravnanju. Si bolj podrobna in bolj predvidljiva, vidiš bolj daleč; si bolj potrpljiva in bolj požrtvovalna, kar vse so bistvene lastnosti materinstva. Postavi v mater moško srce, z moško duševnostjo, pa boš videla, kakšna polomija bo družina. Da se družina razvija naravno srečno, mora imeti mater z ženskim srcem. Bog te je za mater ustvaril in zato tudi tvojo duševnost v to naravno.

Matj je eno največjih del stvarstva. V njeno srce je Bog položil zaklade moralne lepote. Egoizem nima mesta v materinem srcu. Matj je najlepša naravna podoba Boga, ki spočenja bitja in se zanja žrtvuje. Njeno dostojanstvo je nad vsemi moškimi dostojanstvi. Lahko nek moški doseže vso slavo tega sveta, vselej se bo moral spoštljivo prikloniti pred svojo materjo. V to dostojanstvo Te je Bog poklical. S tem da boš mati, boš izpolnila svojo nalogo v življenju. In naj ljudje rečejo, kar hočejo, tvoja narava Ti bo neprestano govorila, da Te je Bog ustvaril za mater. Materinstvo je bistveni razlog Tvoje obstoja.

V tej luči šele jasno vidiš, kakšne karikature so ženske, ki hočejo v sebi ubiti vse najlepše.

Nastane na ob teh ugotovitvah novo vprašanje: Kaj pa če se ne boš poročila? Ker se nočeš? Ker se ne moreš? Ker se hočeš posvetiti delom ljubezni? Je vse to mimo ali proti božjim načrtom?

O tem se bova drugič pomenili. Za sedaj Te samo to prosim, da izpopolnjuješ svojo duševno podobo, kakor Ti jo je Bog dal. Stopnjuj, večaj svoje ženske poteze duše, kajti le tako se bližaš idealu, ki ga je Bog imel v svojem umu, predno Te je prikllical v življenje. O, ko bi bile ženske res ženske!

Zbogom!

Teta Katja

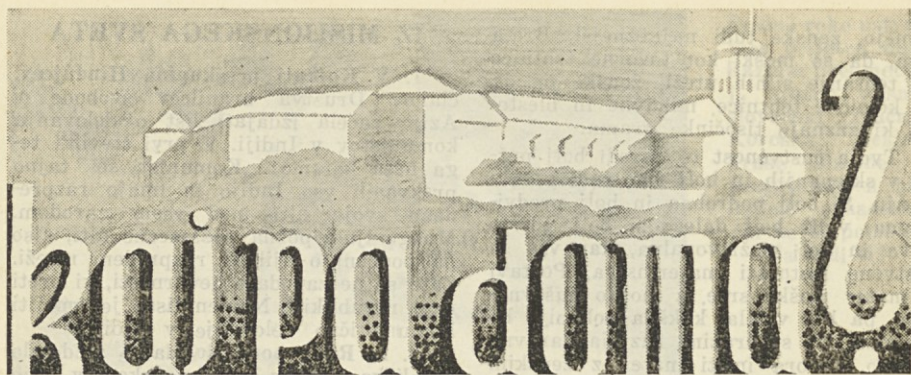
IZ MISIJSKEGA SVETA

1. V Kalkuti je skupina Hindujcev, članov Društva branilcev svobode v Aziji, začela izdajati list o delovanju komunistov v Indiji. V prvi številki tega lista beremo: „Komunisti so tajno prekvasil vso Indijo in imajo razpredene svoje niti med vsem narodom. Mnogo ljudi pozna posamezne niti, niso pa poučeni o njihovi razpredeni mreži. Zato se ne zavedajo nevarnosti, ki preti naši republiki.“ Namen lista je omejiti komunistično delovanje v Indiji.

2. Iz Rima poročajo, da je pridobila katoliška Cerkev na Japonskem v letih 1953 in 1954 11.854 novih vernikov, v prejšnjih dveh letih pa 13.512. 30. junija 1954 je bilo na Japonskem 197.151 katoličanov, 19.157 katehumenov, 1.119 duhovnikov, 418 redovnikov, 3.477 redovnic, 187 bogoslovcev. Od julija 1953 do konca junija 1954 je bilo krščenih 10.984 odraslih ljudi. Japonska ima danes 85 milijonov prebivalcev.

3. Na Filipinih se množe duhovniški poklici. Tam je zdaj 468 jezuitov; izmed njih je 240 Filipincev, 182 Amerikancev (U. S. A.) in 46 drugih narodov. Število filipinskih dijakov vedno raste. Med 225 duhovniki je samo 70 Filipincev, med 213 dijakov pa 149 domačinov.

4. Mons. Dooley John, apostolski delegat v Indokini, je ostal v Hanoi, ko so ga zasedli komunisti. To je edini papežev zastopnik za železno zaveso. Vietnam, Laos, Cambodža in Tajlandija niso imele nikoli diplomatskih zvez s Svetom stolico. Zato mons. Dooley zastopa papeža samo v cerkvenih zadevah. Mons. Dooley je po rodu Irec. Komunisti so ga že večkrat napadali. Ujetniki, ki so se vrnili, pripovedujejo, da mu komunisti očitajo, da je Amerikanec. To potrjuje tudi njegov priimek. Vendar se zdi, da komunisti mons. Dooleya najbolj sovražijo, ker je vietnamskim škofom poslal posebno pastirsko pismo. Komunisti trdijo, da hoče s tem pismom odvrniti katoličane od komunizma, jim zbuditi strah pred njim in jih opozoriti na duhovno škodo, ki jo prinaša. V resnici pa pismo obsega 24 točk, toda le tri govore o komunizmu.

SLOVENIJA

Tudi Slovenija je slovesno zaključila Marijino leto. Na praznik Brezmadežne 8. decembra je škof mons. Anton Vovk blagoslovil prenovljeno kapelico Marije Pomagaj na Brezjah. En dan pred praznikom je padel prvi letošnji sneg. Ljudje so ga pozdravili kot znanilca Marijine brezmadežnosti, ki nima na sebi enega samega madeža in je čista kot sneg na poljanah. Kljub slabemu vremenu je veliko število vernikov pohitelo na Brezje. Kapelica je res mogočno lepa in ljubka, vsa v belem in črnem marmorju. Vsa slavnost je trajala od 9 zjutraj do pol ene popoldne. Vrstile so se maše ena za drugo, g. škof je govoril ognjevit kot je njemu lastno, tako da se je orosilo marsikatero oko, za zaključek pa so šli ljudje v procesiji po kolerih okrog oltarja.

Po sedemintridesetih letih je fara Sv. Duha pri Krškem spet doživela slovesnost nove maše. V nedeljo 24. oktobra je prvič stopil k božjemu oltarju salezijanec č. g. Stanko Hribšek. Pred njim je imel pri Sv. Duhu zadnjič novo mašo č. g. Andrej Pirc iz vasi Ravni leta 1917. Č. g. novomašnik Stanko Hribšek je doma iz vasi Smečec, ki leži ob cesti med Sv. Duhom in Rako. Svoj veliki dan je slavil v krogu svoje srečne matere, dveh sester in dveh bratov, med tem ko mu je oče umrl že pred petnajstimi leti. Poročilo od doma pove, da so se farani in verniki iz sosednjih fará udeležili slovesnosti v tako veli-

kem številu, da je prostorna cerkev bila pretesna. G. novomašnik pa se je veselil še drugega dogodka: pred petimi leti je njegov brat Alojzij, tudi salezijanec, pel novo mašo pri sv. Lovrencu v Clevelandu. Tako je Hribškova družina dala Bogu dva svoja sinova za službo v Gospodovem vinogradu, kar je gotovo za težke sedanje čase tolažilno in vzpodbudno obenem.

Prejeli smo iz domovine pismo slovenskega izobraženca. Vsega ne smemo objaviti, ker bi lahko razkrilo pisca. Pa kljub tej omejitvi še vedno lahko veliko priobčimo.

Katoliška Cerkev je skoro v brezupnem položaju, gledano s človeškimi očmi. Porušenih in nepopravljenih cerkvá je še vedno veliko število. Ljudje bi jih sami radi popravili, pa tega ne smejo, ker oblasti ne dovolijo. Krščanski nauk po šolah in v večjih cerkvah je prepovedan, verski tisk (razen goriške „Družine“) tudi. Vendar komunisti le niso pričakali tistega, kar so si želeli. V njih samih pa se vedno pogosteje kažejo trenja in nasprotja. Duhovniki, ki niso člani komunizmu prijaznega Ciril-metodijskega društva, gmotno zelo težko živijo. Navezani so le na skrite darove svojih faranov. Večkrat verniki skrivaj izvedejo kako nabiralno akcijo. Zelo pa moti ljudi vedenje nekaterih članov Ciril-metodijskega društva. Na neki fari na Dolenjskem, ki je bila znana po svoji vernosti, je umrl stari župnik. Novi je popolnoma prežet partizan-

skih idej, tako da so ga zapustili vsi dobri verniki. Ljudstvo, zlasti moški, hodijo k spovedi v sosednjo faro.

Dasiravno se poslužuje komunizem vseh, tudi najbolj sramotnih sredstev, da bi vero z duhovniki vred popolnoma zatri, je uspeh ravno obraten. Lansko leto se je prvič po vojni vpisalo v ljubljansko bogoslovje 40 študentov, kar predstavlja za povojna leta pravi rekord. Ko jih rdeči priganjaci niso mogli drugače pregovoriti, da izstopijo iz bogoslovja, so vse poklicali na odsluženje vojaškega roka. Tam jih skušajo prevzgojiti. Vendar se mladi fantje vsi vrnejo po odsluženem vojaškem roku nazaj v bogoslovje.

Veliko občudovanja vzbuja pri vernikih pomožni škof, prevz. g. Anton Vovk, ki tako uspešno nadomešča škofa dr. Rožmana. On mora sedaj nositi zelo težke napore. Vendar skupaj s svojim vernim ljudstvom bo to tudi zmožel. Ljubljanske cerkve so danes veliko bolj polne, kot pa so bile pred in med vojno.

V zvezi s škofom Vovkom je treba omeniti še letošnje birmovanje. Znano je, kako so januarja meseca leta 1952

v Novem mestu napadli škofa, ga polili z bencinom in zažgali. To pa se komunistom ni obneslo. Svetovna javnost je tako odločno protestirala, da so se letos zares zavzeli za škofovo varnost. Kamor koli je šel birmovat, ga je milica z UDBO skrbno varovala. Seveda so se listi nato široko razpisali, kako komunizem vero ščiti in podpira.

PRIMORSKE VESTI

Sv. misijon v Sovodnjah. V tednu od 14. do 21. novembra se je vršil v Sovodnjah pri Gorici sv. misijon, ki je najlepše uspel. Govore v cerkvi in stanovske govore je imel č. g. misijonar Jože Vidmar, ki je med našim ljudstvom zaradi svoje ognjevite besede tako zelo priljubljen. Njegova beseda je našla odmev v vseh srcih. To je predvsem pokazala zaključna slovesnost. Ganljiva je bila udeležba moških fantov pri polnočnici med soboto in nedeljo; napolnili so cerkev in v zbrani pobožnosti izpričali, da jim je zadeva sprave z Bogom resna zadeva. Ob najlepšem jesenskem nedeljskem popoldnevu se je po

Sprevod v cerkev na Spodnjem Brniku (Cerklje na Gorenjskem) ob priliki biserne maše č. g. Janeza Dolinarja. V ozadju Cerklje

sklepnem govoru in po posvečenju župnije brezmadežnemu Sreču Marijinemu razvila veličastna procesija po vaških poteh.

Jubiley rojanske Marijine družbe. Rojanska dekleška Marijina družba je na praznik Brezmadežne praznovala lepi jubiley: 50-letnico svoje ustanovitve. Dne 8. decembra leta 1904 je preč. g. mons. Jakob Ukmar, takrat še poln zdravja in moči, ustanovil dekleško Marijino družbo v tem važnem tržaškem predmestju. Sprejetih je bilo 50 deklet. Od takrat dalje je življenje rojanske fare tesno povezano z življenjem Marijine družbe. Od vsega spočetka so družbenice skrbale za cerkveno petje, kmalu pa so se začele tudi odlikovati predvsem na kulturnem in dobrodelnem polju. Leto za letom so tržaške Slovence razveseljevale z lepimi prireditvami. Še fašizem ni mogel zatreti njihove vneeme. Kot pripravo na ta lepi jubiley je skozi ves mesec romala fatimska Mati božja od družbenice do družbenice, zadnje tri dni pa je imel č. g. mons. Ukmar tridnevnic k Brezmadežni. Na praznik Brezmadežne so imele družbenice zjutraj v farni cerkvi skupno sv. obhajilo, popoldne pa slovesen blagoslov z zahvalno pesmijo. Nato so v družbeni dvorani pripravile slavnostno akademijo, ki je zelo lepo uspela. Izmed prvih 50 vpisanih članic so sedaj samo še štiri žive. Rojanski Marijini družbi, kakor tudi petdesetletnim njenim članicam iskreno častitamo.

Boljunc. Na praznik Brezmadežne se je boljunska fara osamosvojila in ustanovila lastno župnijo. Doslej je Boljunc spadal pod Dolino, sedaj pa se odcepi tudi ta zadnja velika vas od matične fare ki je pred sto leti obsegala dvanaest današnjih župnij. Prvi župni upravitelj je č. g. Andrej Gabrovšček.

Mačkovi. Tudi v tej vasi tržaškega Brega so nastale v zadnjem času spremembe. Č. g. Stanko Janežič, dosedanji župni upravitelj je odšel radi študija v Rim. Sedaj ga začasno nadomestuje č. g. Jože Vidmar. Ker je tudi g. Vidmar zelo delaven in agilen, mačkovljani ne čutijo mnogo te spremembe. Versko in tudi kulturno življenje v fari se ne-

moteno nadaljuje, tako slovenski večeri, kakor pevske vaje. Dekleta pa pridno pripravljajo že drugo igro v tej sezoni.

Drugi kulturni večer na Placuti v Gorici. V sredo 24. novembra se je zbralo v dvorani Marijinega doma na Placuti lepo število Goričanov, ki so z največjim zanimanjem sledili predavanju s skioptičnimi slikami č. g. V. Zaletela, ki je nalašč zato prišel med nas iz lepe Koroške. V čudovito lepih, barvanih slikah nam je g. predavatelj odkrival lepoto koroške zemlje, njenih slikovitih dolin, tihih jezer, prijaznih vasi in ljudi. Brez dvoma se je s tem lepim večerom bratska vez med primorskimi in koroškimi Slovenci še bolj poglobila, kajti spoznali smo, da nas ne veže nanje le enakost jezika in vere, temveč tudi sorodstvo tradicij in običajev.

Krminski župnik odstopil. Mons. Angelo Magrini, dosedanji župnik v Krminu je odstopil. Slovenski verniki ga nimajo v preveč lepem spominu, ker je on ukini slovensko službo božjo pri sv. Subidi pri Krminu. Na njegovo mesto so imenovali kot vikarja župnika iz Kaprviže č. g. Jožefa Trevisana.

Miklavževanje v Gorici. Bil je to praznik malih in velikih, saj nas je vse združil kakor eno družino v veselo razpeloženje Miklavževega pričakovanja. V soboto, 4. decembra so natrpali dvorano na Placuti naši malčki. Pridni otroci iz Slovenskega sirotišča so se na moč potrudili in pokazali, kaj znajo. Odpeli so nam vrsto lepih pesmi v zboru in tudi solospevov. Sledil je ljubek prizor o fatimskih otrocih in nato najvažnejši del sporeda: Miklavžev prihod in njegovo obdarovanje. Daril je bilo brez števila, tako da je prav vsak otrok odnesel svoj zavoj domov. Sveti Miklavž je imel letos mnogo pomočnikov, ki so mu velikodušno pomagali zbirati darove po mestu pri prav tako velikodušnih darovalcih. — V nedeljo popoldne pa se je vršilo Miklavževanje za odrasle z istim sporedom. Tudi tu ni manjkalo daril, pa tudi smeha ne.

Praznik Brezmadežne v Gorici. Po vseh goriških cerkvah so slovesno praznovali zaključek Marijinega leta. Ker

Ob priliki biserne maše č. g. Janeza Dolinarja v avgustu 1954 so se dali slikati duhovniki in bogoslovci, ki so bili pri slovesnosti navzoči. Sedijo od leve na desno: Francé Fajfar (Velesovo), Kristijan Cuderman, Franc Vavpotič (Šenčur), bisero-mašnik J. Dolinar (Sp. Brnik), prošt dr. Franc Kimovec, Anton Golf, Jože Gnido-vec (Voglje) in Janez Črnilec (Cerklje). Stojijo zadaj: Žnidar (Lahovče), 4 bogo-slovci, Viktoriam Demšar (Komenda) in Jakob Razborščak.

pa je praznik Brezmadežne tudi praz-nik katoliške mladine, zlasti še organi-zacij, zato tudi letos niso smeli izostati tisti v srce segajoči obredi sprejema novih članov pod Marijin prapor. Izred-no slovesen je bil sprejem 35 fantov v Marijino kongregacijo v cerkvi sv. Igna-cija. S tem so se čete organizirane ka-toliške mladine v Gorici pomnožile na 150 članov. Res lepo število, ki dela čast goriškim fantom, pa tudi neumor-nemu in nadvse požrtvovalnemu njiho-vemu voditelju č. g. Mirku Mazora, ki zna s svojo prepričevalno besedo pro-dreti v vsa srca. Mogočno je odmevala zaključna pesem iz mladih grl: Zmaga-la si! — Tudi dekliska Marijina družba se je ta dan pomnožila za osem novih članic, kar nam daje upanje, da bo po katoliško organizirani mladini prišel tudi med naše ljudstvo tako zaželeni verski preporod.

SLOVENSKA KOROŠKA

Tudi v vasi Škofiče so zapeli novi zvonovi. Dne 31. oktobra jih je blago-slovil mil. g. prošt Lenart Trabesinger. Zvonovi so razen enega vsi brez napisa. Nihče si namreč ni želel, da bi se pono-vili dogodki iz Sveč. Zvonov je pet. Prvi je težak 500 kg in nosi podobo Srca Je-zusovega in sv. Mihaela. Drugi ima po-dobo Marijinega Srca ter sv. Jožefa, tretji sv. Florijana in sv. Barbaro, če-trti angela varuha in angela smrti, peti pa nosi nemški napis: „Jaz sem življe-nje in vstajenje.“ Vsa fara se je na sprejem zvonov lepo pripravila. Tudi vreme ni razočaralo. Požarna bramba in godba sta spravili ljudi pokonci. Fantje in dekleta so pa prodajali znač-ke in slike zvonov. G. prošt Trabesinger je v obeh jezikih pojasnil pomen zvo-nov za župnijo. Zapeli so še zbori, vmes

je bilo pa ljudsko petje. S pritrkavanjem zvonov je bilo slavlje končano.

Lepo marijansko prireditev so imeli 7. novembra v Velikovcu. Program je bil isti kot en mesec preje v Celovcu ob marijanskem kongresu. Od vseh bližnjih krajev, zlasti pa iz Podjune je prihitelo v Velikovec silno veliko Slovencev, da v Marijinem letu proslavijo Brezmadežno, ki je bila na praznik Vseh svetnikov v Rimu slovesno proglašena za Kraljico nebes in zemlje.

Velik praznik je doživela fara št. Vid v Podjuni ob priliki posvetitve novih zvonov. Dne 24. oktobra so bili posvečeni trije zvonovi za faro cerkev in 31. oktobra en zvon za podružnično cerkev sv. Primoža. Vse zvonove je posvetil g. prošt Aleš Zechner iz Dobrle vasi. Vso svečanost je spremljalo lepo petje cerkvenega in moškega zbora. Pri št. Primožu pa je še šentprimoška godba, ki je pod vodstvom č. g. dr. Cigana, spremljala ljudsko petje, storila najboljše, da je bila slovesnost čim lepša.

HRVATSKA

Generalni vikar mostarske škofije, mons. Andrija Majić, ki upravlja škofijo že od leta 1948. kajti škof dr. Petar Čule je že sedem let v zaporu. je kaj pogumen človek. Vsako nedeljo neustrašeno oznanja božjo besedo, čeprav ve, da policijski agenti vsako njegovih pridig stenografirajo. 4. julija 1954 se mu je pa primeril ta-le zanimiv dogodek. Eden od agentov je dejal polglasno svojemu sosedu: „Druže, ali bi mi hotel ponoviti, kaj je Majić pravkar dejal o komunistih, ki da so sovražniki svobode.“ Sosed, veren Hercegovac, pa je na glas odvrnil, tako da so ga vsi slišali: „Najbolje, da vprašaš njega samega!“ Monsignor Majić se je nasmehnil, ko je slišal ta glasni „pogovor“, pa je dejal: „Vse kaže, da policijski agent, ki so ga oblasti poslale z namenom, da piše moje pridige, zadnjih mojih besed ni dobro razumel. Zato jih bom ponovil še enkrat.“ In je s povzdignjenim glasom pribil, da bo narod svoboden še takrat, ko bosta vlada in krajevna oblast začeli spoštovati krščanska načela. Vsi

ljudje so seveda uprli pogled na nerodnega detektiva. Nekaj časa je menjal barve na obrazu kot kak kameleon, nato pa je naredil najbolj pametno potezo, ki mu je še ostala: vzdignil se je in s povešeno glavo odšel. Mons. Majić je moralno zmagal.

SRBIJA

Dobrivoj Radosavljević, predsednik Kcmisije za verske zadeve in član Zveznega izvršilnega sveta je 12. oktobra govoril o razmerju do verskih skupin. Med drugim je izjavil: „Država ima normalne odnose s vsemi drugimi cerkvami, le s katoliško Cerkvijo ne, to pa zaradi njenih političnih ciljev, radi katerih noče urediti svojega razmerja z državo...“

V resnici pa tudi razmerje nekatoliških cerkvâ do države ni tako normalno kakor trdi Radosavljević. V maju 1953 je podpredsednik in notranji minister Ranković v svojem govoru napadel vse verske skupine, posebno si je pa privoščil katoliško Cerkv in je dolžil nespravljljive opozicije do zvezne ljudske republike. Da bi dokazal svojo trditve, je prebral pismo vatikanskega državnega tajništva, toda namenoma zamolčal one točke listine, ki so nasprotovale njegovi trditvi. Ena izmed zamolčanih točk je bila: „Predvsem pa moramo pripomniti, da je Apostolska stolica v zadnjih letih ob raznih prilikah izjavila, da ne more začeti pogajanj za ureditev načina življenja“ med katoliško Cerkvijo in jugoslovansko republiko toliko časa, dokler merodajne jugoslovanske oblasti z dejanji ne dokažejo, da bodo spoštovale glavne pravice Cerkve, kar, žal ni mogla nikoli doseči.“

Mnogo časa je preteklo že od tega pisma, toda položaj je vedno isti. Gotovi obžalovanja vredni in nečastni dogodki so ga še poslabšali. Zato je proti resnici in izmišljen očitek, da sta katoliška Cerkv in Sveta stolica odgovorni za položaj katoliške vere v Jugoslaviji. Vso odgovornost nosi državna oblast, ki hoče Cerkve prisiliti, da bi sprejela zakonodajo in pristala na nasprotovanja načelom in pravnim določbam Cerkve.

PO SVETU

OB ZATONU MARIJINEGA LETA

Zaradi bolezni je sveti oče zaključil Marijino leto takó, da je s svoje bolniške postelje spregovoril nekaj besed, molil angelsko češčenje in dal svoj blagoslov.

DVA SPOMENIKA NA MARIJINO LETO

1. Oba so postavili v Rimu. Prvi spomenik je red Kraljice sveta za svete véde. Ustanovila ga je Kongregacija za redovnike. Njegov namen je, dati temeljito vzgojo v bogoslovnih vedah redovnicam in članom njihovih svetnih ustanov, pa tudi vsem dušam, ki hrepené po popolnosti in apostolatu. Vse te osebe morejo zelo pomagati duhovnikom posebno tam, kjer jih manjka le tedaj, če imajo za to delo primerno vzgojo.

2. Posebnega blagoslova Marijinega leta so bile deležne žene. Zato je skupina odličnih žena sklenila, da bo Mariji, Kraljici nebes in zemlje, v zahvalo postavila cerkev. Ta Marijina cerkev naj bi bila izraz vdanosti vseh žena na svetu do Marije. Cerkvi bo pridružen tudi poseben zavod v pomoč ženi. Sklepe so podpisale princesinja Marcela Pacelli, ženi dveh knezov v papeževi službi, žene poslanikov Kolumbije, Uruguaya in Venezuele pri Sveti stolici, škofijska predsednica ženske KA in predsednice mnogih združenj, v katerih je več tisoč žena vseh socialnih slojaev.

3. Izšla je druga izdaja papeških okrožnic o Mariji. Izdajatelj je poklonil en izvod te knjige po njegovem tajniku mons. Montiniju papežu. Sveti oče se je za skrbno urejene, prevedene in razložene okrožnice o Mariji lepo zahvalil, pohvalil krasno, umetniško opremo in

izjavil, da je izdaja teh okrožnic zelo lep spomin na Marijino leto.

4. V Milanu so izdali enciklepedijo o Mariji. Voditelj tega dela je p. Rajmund Spiazzi. Prvi izvod je poslal svetemu očetu. Papež se mu je zahvalil zanj po svojem tajniku s posebnim pismom. „Krasna knjiga bo neminljiv spomin na izredni jubilej Marijinega leta, ki je s tolikimi sadovi vere in pobožnosti obdaril krščanstvo.“

5. V oktobru je prišlo v Fátimo 300 tisoč romarjev, da pokažejo svojo ljubezen do Marije in se ji zahvalijo ob obletnici njenih prikazovanj pastirčkom. Od treh zjutraj dalje so ljudje v množicah prihajali in se udeleževali svetih maš, ki so bile na kraju prikazovanja in v baziliki. Romanje je vodil kardinal in patriarh iz Lisbone. Udeležili se ga je tudi kardinal in nadškof iz Lorenzo Marquésa in apostolski nuncij s skoraj vsemi portugalskimi škofi.

6. Marijine kongregacije. V Marijinem letu je bilo med njihovimi člani 38 svetnikov in 52 blaženih. Tudi mnogo učenjakov, pesnikov, državnikov in umetnikov je Marijo izbralo za svojo Gospo, Zavetnico in Mater.

Danes je pridruženih glavni Marijini kongregaciji v Rimu 80.000 družb po svetu. Članov je več milijonov; samo v U. S. A. dva milijona. Marijine kongregacije so ustanovljene med 116 narodi in v 1290 škofijah. V Italiji je nad 1000 Marijinih družb z več ko 100.000 člani. Še bolj važno ko število članov in 250.000 raznih publikacij pa je sodelovanje članov pri pouku katekizma, Vincencijevih konferencah, socialni pomoči, pri gradnji cenениh družinskih stanovanj, pri propagandi za dober tisk in misijone, za duhovne vaje in ljudske misijone.

IZ KATOLIŠKEGA SVETA

1. Dan izseljencev.

Cerkev se za izseljence zelo zanima. Prva adventna nedelja je posvečena izseljencem. Imenuje se dan izseljencev. Ob tej priliki je letos govoril tudi kardinal Piazza.

Vsak evropski narod ima svoje izseljence v Ameriki, Afriki in Avstraliji. Nekateri so našli gostoljuben sprejem in primerno zaposlitev. Mnogo pa se jih bori v tujini za svoj obstanek. Muči jih bridkost ločitve in domotožja.

Glavni namen dneva izseljencev je, zbuditi v katoličanih zavest dolžnosti, ki jo imajo do izseljencev in jih pridobiti, da bodo izseljensko vprašanje reševali v smislu okrožnice papeža Pija XII. o izseljencih.

Cerkev najbolj zanimajo duše izseljencev. Duhovniki imajo zelo važno nalogo, da izseljence na tujino duhovno pripravijo. V tujini naj jim poskrbe za versko središče s kapelo, šolo, dvorano za sestanke in razvedrilo. Organizirajo naj tudi medsebojno pomoč.

Kardinal Piazza je obiskal italijanske duhovnike in izseljence v Franciji, Švici in Braziliji. Povsod so ga lepo sprejeli. Ganila ga je skrb duhovnikov za izseljence. Posebno cvetoče je versko življenje med izseljenci tam, kjer imajo svoje župnije. Vera in materina beseda sta dva največja pripomočka, da ostanejo izseljenci zvesti Bogu in narodu.

2. Važno predavanje v angleški zbornici. 25. oktobra je poslanec David Logan vprašal v nižji zbornici državnega podtajnika Foreign Office, če se zaveda, da je kardinal Wyszyński, nadškof v Gnieznu in Varšavi že eno leto zaprt brez vsake sodne obravnave. Podtajnik mu je odgovoril: „Prav dobro se tega zavedam in obžalujem, da se je to zgodilo.“ Potem je pripomnil, da je decembra 1953 tedanji državni podtajnik izjavil, da se poljska vlada ves čas po vojski stalno in na vso moč prizadeva, da bi zatrla katoliško Cerkev v tej deželi. Protij tej izjavi je poljska vlada protestirala, toda angleški poslanik v Varšavi jo je zavrnil. Poslanec Logan pa je potem vprašal, če ni že prišla

ura, kaj več storiti za njegovo osvoboditev ko samo protestirati. Treba bi bilo pritisniti na rusko vlado. Od nje vse to prihaja. Podtajnik je odgovoril, da bo angleška vlada nadaljevala delo za rešitev kardinala.

Že eno leto je preteklo 26. septembra, kar poljski kardinal Wyszyński ne more več vršiti službe, ker so ga komunisti zaprli kot „sovražnika“ naroda. Nihče ne ve, kje zdaj živi. Tudi za njegovega najožjega sodelavca mons. Baraniaka ni znano, če je še med živimi. Nekateri časopisi so prinesli vesti, da je mons. Baraniak umrl v ječi kot žrtev mučenja, ki ga je moral prestati, ker ni hotel nastopiti proti kardinalu Wyszyńskiju.

Škof Kacmarek (Kielce) je tudi v ječi že od leta 1951. Očitali so mu, da je zaupnik Vatikana in ga zaradi tega tudi obsodili.

7.850 protestov je prišlo na poljsko komunistično vlado iz katoliškega sveta in zahtevalo, da spusti na svobodo kardinala Wyszyńskija. Toda dosegli niso nobenega uspeha.

Tako kar trije poljski cerkveni dostojanstveniki prisiljeni molče, ker nimajo svobode: Edina njihova krivda je bila, da so obsojali in odklanjali komunistično politiko, ki podpira brezboštvo in zatira vero, vernike pa opominjali, naj bodo zvesti Cerkvi. Ker morajo njihovi pastirji molčati, so poljski katoličani v veliki nevarnosti. Vendar je upanje, da jih bo trpljenje njihovih cerkvenih predstojnikov rešilo.

3. Kardinal Feltin v Parizu je v novembru obiskal ustanovo za zgradbo primernih stanovanj. Ob tej priliki je govoril o stanovanjskem vprašanju. Zadeva stanovanj še ni rešena. Zato se širi nepravnost. Vsi tisti, ki imajo dobra stanovanja in poceni, so dolžni misliti na tiste, ki jih nimajo. Podpreti jih morejo tako, da z velikimi in majhnimi denarnimi zneski podpro zidavo stanovanjskih hiš. Veliko oseb je to razumelo in ustanovo za zgradbo stanovanj podprlo. Tako je mogla izvršiti za milijon frankov stanovanjskih del. Toda to še ni dovolj, da bi mogli zadostiti najnujnejšim potrebam.

ARGENTINA

Tudi v letošnjem adventnem času so pohiteli naši možje in žene za nekaj ur v samoto, da v dobrih duhovnih vajah očistijo svoje duše in se znova vnamajo za krščanske ideale. Moški so jih imeli 11. in 12. decembra. Prišlo jih je 89. Naslednjo nedeljo so jih opravile žene (18. in 19. decembra). Bilo jih je 55. Obakrat je bil voditelj č. g. svetnik Alojzij Košmerlj, ki je v polni meri zadovoljil poslušalce in jim mojstrsko, kot zna le on, razložil najvažnejše stanovske probleme. Udeleženci in udeleženke so mu bili za njegovo jasno in toplo besedo iskreno hvaležni.

Koncem novembra so naši slovenski otroci, ki so obiskali šolske tečaje za slovenski jezik, zaključili šolsko leto. Toda v šolsko leto je vedno vključen tudi izlet. Dne 19. decembra so zato naši požrtvovalni učitelji in učiteljice odpeljali slovenske otroke, 94 po številu, na izlet v kraj Plátanos, sredi poti med Buenos Airesom in mestom Eva Perón. Ob prihodu v ta kraj so slovenski otroci priredili vodji Mladinskega odseka pri Društvu Slovencev g. učitelju Martinu Mizeritu pristrčen pozdrav. Iskreno so mu čestitali k njegovi petdesetletnici, ki jo je nedavno slavil. Nato so mu zapeli več pesmi. Zatem so se razpršili na vse strani in ob petju in igrah preživeli lepi poletni dan Veselo razpoloženje je še povečala pogostitev otrok, ki jo je denarno omogočilo Društvo Slovencev v Buenos Airesu.

Božič v argentinski prestolici je bil letos prilično hladen in prijeten. Ves dan pred božičem je deževalo in še ob desetih zvečer je grmelno in lilo z neba. Slovenske polnočnice letos ni bilo, ker so nastale v zadnjem hipu težave, ki se jih ni dalo več obiti, pač pa je bila

na sam sveti dan slovesna levitirana sv. maša v cerkvi sv. Frančiška Saleškega, pri kateri je pevski zbor „Gallus“ občuteno zapel latinsko Glorio, Credo in Sanctus, ostali čas pa napolnil z našimi najlepšimi božičnimi pesmimi. Rojaki so ganjeni prisostvovali petju in obredom. Ob misli, da je bil doma zgolj delaven dan, je marsikdo začutil bolečino v srcu in pomolil k Detetu v jaslicah za preganjano domovino.

Dve novi maši. Vsako leto smo bili Slovenci do sedaj navajeni slaviti nove maše. Letos pa iz bogoslovja v Adrogué ni bilo slišati ničesar o kaki novi maši. Pa le nismo ostali brez nje! Celo dve smo imeli. Na kvaterno soboto 18. decembra 1954 sta bila posvečena v duhovnika dva slovenska lazarista: Francé Buh in Leopold Zajc. Oba sta svoje teološke študije dovršila v Escobarju pri Buenos Airesu. — Č. g. Francé Buh je bil rojen leta 1928 v Šmartnu pod Šmarno goro. Gimnazijo je dokončal na Koroškem. Staršev nima več. Samo sestra Anica mu je bila od bližnjih ob strani. Govoril mu je semeniški spiritual dr. Filip Žakelj. Novomašna slovesnost je bila 26. decembra ob zelo veliki udeležbi rojakov v cerkvi Marije Pomočnice kristjanov v Ramos Mejii. — Naslednjo nedeljo 2. januarja pa je prvič slovesno daroval sv. mašo č. g. Leopold Zajc, doma iz Žirov v Poljanski dolini. Rojen je bil leta 1924. Srednješolske študije je dovršil v Italiji, bogoslovje v Argentini. Med vojno je veliko prestal. Komunisti so mu ubili očeta, vzornega krščanskega moža. Kot vojak se je boril na ruski in francoski fronti in nazadnje doma proti komunističnim partizanom. Na dan nove maše, ki je bila v farni cerkve v San Justu, je imel ob sebi dve sestri, teto in strica. Mati ga je blagoslavljal

Notranjščina slovenske cerkve Marije Pomagaj na Avenidi Manning 609, Torontu

iz domovine. Govoril mu je redovni sobrat č. g. Andrej Jerman CM, ki je profesor Apostolske šole v Escobarju. Pri obeh novih mašah je pel pevski zbor „Gallus“. — Za sredino leta 1955 pa se nam obetata dve novi maši: č. g. F. Himmelreicha in J. Martelanca.

Za novo leto so imeli Slovenci v Miramaru ob Atlantskem oceanu svojo običajno božično duhovno obnovo. Tudi to pot jih je obiskal č. g. poddirektor slovenskega dušnega pastirstva Jože Jurak. Prvega januarja sta Jelenčeva fantka, Gregor in Matevž prejela prvo sv. obhajilo, naslednji dan pa so skoro vsi rojaki prejeli sv. obhajilo in bili navzoči pri sv. maši. Prišli so tudi rojaki iz Buenos Airesa, ki so se tiste dni mudili na počitnicah v tem prijaznem obmorskem naselju. Med mašo je bilo ljudsko petje, kateremu so tudi tuji pozorno prisluhnili. Popoldne je bil še

krst, ki ga je prejela Sintičeva Olgica. G. poddirektor se je nato slikal, najprej z odraslimi, nato pa še z mladino. Ni je ravno malo. To nam daje upanje, da bo naš rod tudi v Miramaru živel naprej in se razvijal v mogočno drvo. Zato rojaki iz Miramarja resno mislijo na postavitev lastnega Slovenskega doma. Zemljišče so že kupili. Tudi knjižnica, ki jo spretno vodi g. Lojze Trpin, dejansko gibalo verskega in narodnega delovanja v Miramarju, lepo deluje in se vedno bolj spopolnjuje. Našim rojakom v Miramarju naše čestitke z željo, da ostanejo še dolga leta tako lepo povezani in enotni kot so sedaj!

Študijski dan naših visokošolcev v Buenos Airesu je bil 2. januarja 1955. Kakor se že nekaj let sem slovenske katoliške starešine v Buenos Airesu zbirajo na svoje študijske dneve, tako so letos tudi slovenski visokošolci in visokošolke, ki študirajo v Argentini, organizirali svoj „Visokošolski študijski dan“. Predavanja so bila tako zasnovana, da so skušala pojasniti nekatera sodobna vraščanja. Da so svoj namen predavatelji dosegli, so najboljši dokaz zanimive in živahne debate, ki so se ob predavanjih razvile. Predavanja so imela te-le naslove: Lik človeka v sodobni fizologiji in teologiji. Emigracije v vrtincu idejnih tokov, Slovenski narod in slovenski akademik. Ob zaključku dneva so vsi navzoči z navdušenjem sprejeli sklep, da je treba v bodoče s takimi dnevi nadaljevati.

KANADA

Ob priliki slovesne blagoslovitve nove slovenske cerkve v Torontu je torontski nadškof kardinal McGuigan podelil župniku slovenske župnije dr. Jakobu Kolariču CM odlikovanje „Pro Ecclesia et pontifice“. Izposloval ga je ob priliki svojega zadnjega obiska v Rimu. Kardinal McGuigan je dejal, da v osebi župnika dr. Kolariča želi odlikovati vso slovensko skupino v Torontu v priznanje za lepo delo, ki so ga Slovenci s postavitvijo cerkve izvršili v korist duš in veselje papežu.

Vesti iz Vatikana

I. PAPEŽEVA BESEDA

Sveti oče je že od srede novembra resno bolan. Ker ne more govoriti vernikom, jim piše. Dvoje njegovih pisem priča o tem.

1. V Lagosu v Nigeriji (Afrika) so imeli Marijanski kongres. Na njem je zastopal svetega očeta kardinal in nadškof iz Los Angelesa. Papež je Nigerijcem poslal 11. novembra vsebinsko zelo bogato pismo.

Prvi misijonarji, ki so jim označevali božjo besedo, so bili pod posebnim varstvom Brezmadežne. Družba za afrikanse misijone je bila ustanovljena pred 100 leti na praznik Brezmadežne. Leta 1860 se je odločila, da prevzame misijone v Nigeriji. Pred praznikom Brezmadežne 1865 je prve misijonarje pozdravil nigerijski kralj. Prvi misijon so ustanovili v kraju Onitshá. Odtod so širili vero proti zahodu, severu in jugu.

Več mladih misijonarjev je že nekaj mesecev po prihodu umrlo. Drugi misijonarji pa so neustrašeno in pogumno vztrajali pri misijonskem delu. Sem, ki so ga sejali s solzami in žrtvami in v začetku brez uspehov, je pozneje rodilo bogate, tolažilne sadove. Leta 1950 je Nigerija mogla dobiti lastno cerkveno načelstvo. Danes je v več ko 15 krajih nad 500 misijonarjev in nad 250 misijonark, ki oskrbujejo milijon vernikov in več ko 300.000 katehume nov. Tudi za domačo duhovščino je poskrbljeno. Mnogo Nigerijcev je že posvečenih v duhovnike. Zdaj goreče delujejo med svojim domačim ljudstvom. V enem velikem in v več manjših semeniščih se mnogo moške mladine pripravljala na duhovniški poklic. Ustanavljajo se krščanske družine, ki so jedra človeške družbe. Mnogo mladih ljudi, žena in deklet se je odločilo za redovno življenje. Mogočna vojska učiteljev in

katehistov iz vrst navadnih vernikov sodeluje z duhovščino in jo vsestransko podpira. Nadškofje in škofje Nigerije vneto skrbé za katoliško vzgojo mladine. V Marijinem letu so se vršili v teh krajih kongresi, duhovne vaje in devetdnevnice Mariji v čast. Na koncu pisma opominja papež škofo in misijonarje, naj zaupajo v Marijino varstvo in ohranijo apostolsko gorečnost. Vsem vernikom v Nigeriji pa priporoča zaupno češčenje Matere božje in posvetitev njenemu brezmadežnemu Srcu. Poskrbé naj, da bo Marija postala kraljica njihovih src in Nigerije.

2. Papežovo pismo ob koncu Marijinega leta. Sveti oče je 5. decembra poslal kardinalu Klementu Micara, ki je njegov vikar v Rimu, posebno pismo, s katerim zaključuje Marijino leto. V njem se z vsem srcem zahvaljuje Bogu, ker vidi, da je Marijino leto zelo poživilo pobožnost do božje Matere v dušah in zbudilo večjo gorečnost za njeno čast ne samo v Rimu in v katoliških krajih, ampak tudi tam, kjer misijonarji s svojim znojem, včasih tudi s krvjo pridobivajo Kristusu novih duš.

Potem sveti oče izraža priznanje in zahvalo škofom, duhovnikom, možem in ženam, ki so poskrbeli za tako čudovit razvoj ljudske pobožnosti do Marije. Rim je bil zgled drugim mestom. V liberijanski baziliki so častile presveto Devico izredne množice romarjev iz iz daljnih krajev. S posebnim veseljem se papež spominja nepreglednih množic vernikov, ki so v cerkvi svetega Petra in na trgu pred njo z njim počastile Devico Marijo z naslovom „Rešitev rimskega ljudstva“ in jo je kronal potem, ko je vpeljal praznik njenega kraljevanja. Nato omeni papež Mariološki kongres, ki ga je sam slovesno otvoril. Na njem je toliko učenih mož odkrivalo z novimi utemeljitvami in dokazi Marijino veličino, njene kreposti in odlike. Toda ne samo v Rimu, povsod po svetu so se v slavnih Marijinih sveetiških zbirale množice kristjanov in javno izražale svojo skupno vero in ljubezen do nebeške Matere.

Moč temé, ki se že od začetka prizadeva, da bi uničila Kristusovo Cer-

kev, jo danes napada z novimi, izredno učinkovitimi sredstvi. Krščansko vero njeni nasprotniki v mnogih krajih očitno napadajo, teptajo njene pravice in dušne pastirje ovirajo pri izvrševanju svete službe. Mnogo jih je v ječah, ali pa ubijajo njihovega duha z obrekovanji in krivicami. Ljudje, ki so se oddaljili od Cerkve, se zdaj boré proti njej s tiskom, ki povzdičuje greh, sramoti in smeši pa krepost. Ta tisk ima posebno velik vpliv na neizkušeno mladino, ki je zato v veliki nevarnosti za svojo vero in čistost.

Kristjani so dolžni z vsemi dovoljenimi sredstvi varovati ljudi duhovnega propada. Ker pa človeške sile vsega ne zmorejo, se je treba zatekati po pomoč k Mariji, Kraljici angelov in človeštva.

II. OSTALE VESTI

Svetovni tisk je v času bolezní svetega očeta skoraj splošno prinašal zdravniška poročila o njegovem zdravstvenem stanju.

Sveti oče je tudi v bolezní opravljal svoje najvažnejše apostolske dolžnosti. Redno je sprejemal svojega tajnika mons. Tardinija in njegovega pomočnika mons. Dell'Acqua.

Ker se ni mogel udeleževati govorov duhovnih vaj, je sam opravljal premišljevanja sv. Ignacija, ki so izšla v posebni knjigi v kasteljanskem jeziku. Vsakdanja udeležba svete maše, nepretrgana molitev v času, ko ni drugega važnega dela in zavest, da vsa Cerkev združena molí v njegove namene ob koncu Marijinega leta, zelo tolaži in krepi blago srce najvišjega pastirja.

Škofje vsega sveta so naročili svojim vernikom, naj molijo za zdravje svetega očeta. Mnogo diplomatskih zastopnikov se je v tajništvu Svete stolice zanimalo za vesti o svetem očetu in mu želelo zdravja. Tudi predsednik Združenih držav je bil v skrbeh za zdravje papeža. Izjavil je o njem, da ga občuđuje v obrambi miru in svobode pred komunisti.

1. Imenovanja:

Novi samostojni prelaturi Francoskega misijona (Pontigny), ki je bila pravkar ustanovljena, je imenoval sveti

oče za predstojnika kardinala Ahila Liénart, škofa v Lilleu.

Za apostolskega nuncija v Boliviji je sveti oče imenoval mons. Humberta Mozzoni, naslovnega nadškofa. Novi nuncij je bil rojen 1904 v Buenos Airesu. Višji bogoslovni študij je končal v Rimu, kjer je postal doktor modroslovja in bogoslovja. Po novi maši je študioral iz cerkvenega prava (1927). Pozneje je bil župnik, bogoslovni profesor in katehet na višjih ljudskih šolah. 1935 je stopil v diplomatsko službo pri Sveti stolici, ki jo je vršil v Karnadi, Londonu in Lisboni. Od leta 1953 je bil v službi tajništva vatikanske države.

Za apostolskega nuncija na Kubi je papež imenoval mons. Alojzija Centoza, naslovnega nadškofa.

2. Smrt kardinala:

Umrli je kardinal Gualbert Guevara, nadškof v Limi. Rojen je bil 12. julija 1882, posvečen v duhovnika 1906, v škofa 1941; nadškof je postal 1943, kardinal pa 1946.

3. Svetniške zadeve:

Sveta kongregacija obredov za redne zadeve je zborovala 16. novembra do poldne v vatikanski palači. Kardinali in prelati so razpravljali: 1. o obnovitvi zadeve blažene Marije Terezije de Sourbirán, ustanoviteljice Družbe Marije Pomočnice; 2. o poročilih bogoslovnih ocenjevalcev spisov božjega služabnika papeža Pija IX., ki je proglasil Marijo no brezmadežno spočetje za versko resnico (8. decembra 1854). 3. V pripravljalni seji kongregacije obredov so pa kardinali, prelati in bogoslovni svetovalci razpravljali o dveh čudežih, ki sta se zgodila, kakor trdijo, na priprošnje častitljivega božjega služabnika, Marcelina Jožefa Benedikta Champagnat, duhovnika, ustanovitelja Marijinih marlihih bratov, ki se imenujejo šolski maristi.

4. Blažena Marija Pallotta

Pred kratkim je bila proglašena za blaženo redovnica Marija Vnebovzeta Pallotta. Ko so 31. julija 1931 njeno truplo odkopali, so zastopniki apostol

skega vikarja mons. Massija in zdrav-
nika videli, da je njeno telo popolnoma
ohranjeno in čutili, da razširja prijet-
no vonjavo, ki je bila izraz njenih čed-
nosti. Zaradi tega so začeli njen grob
obiskovati tudi pogani. Glavna pred-
stojnica je to sporočila tedanjemu sve-
temu očetu Piju X. V poročilu je pri-
pomnila, da sestra Marija Vnebovzeta
v svojem življenju ni storila nič izred-
nega, pač pa se je odlikovala v zvestem
spolnjevanju pravil in svojih dolžnosti.
Ko je papež to poročilo prebral, je bil
zelo ganjen. Pripomnil je: „Dá, spol-
njevanje pravil pomeni isto kot svetost.
Pot svetosti ni težka; je sicer polna
trnja, toda lahka.“ Naročil je, naj se
tako začne delati na to, da bo progla-
šena za blaženo. Sedanji papež je že
potrdil dva čudeža, ki sta se zgodila na
njeno priprošnjo. Vse kaže, da bo mla-
da, vestna in požrtvovalna redovnica in
misijonarka kmalu proglašena za svet-
nico.

5. Blaženi Janez Martin Moyé

Poleg skromne, ponižne redovnice
Marije Vnebovzete Pallotta, ki se je na
Kitajskem odlikovala v zatajevanju in
dosegla palmo mučeništva, je prišel do
časti oltarja tudi blaženi Janez Martin
Moyé, duhovnik Družbe pariških zuna-
njih misijonov in ustanovitelj Hčera
božje Previdnosti. Ta duhovnik je ju-
nak misijonske vneme in predhodnik
veličastnega razcveta apostolske goreč-
nosti današnjih časov. Božja Previd-
nost ga je napravila za priprošnjika
Kitajske v času, ko žari v tem velikem
narodu mnogo zgledov krščanske veliko-
dušnosti in neustrašenosti brez prime-
re. Na dan proglasitve za blaženega
(21. novembra) je bilo v vatikanski ba-
ziliki okoli svetega očeta mnogo cerkve-
nih dostojanstvenikov, ki so prišli iz ječ
in mučilnic, pa so veseli, da so smeli
trpeti za Jezusovo ime. Ko je ta misi-
jonar v 18. stoletju potoval na Vzhod,
je najprej po morju, nato po suhem, je
doživel veliko tega, kar 200 let prej
Francišek Ksaverij. Blaženi je imel tudi
njemu podoben značaj, izredno žejo po
dušah in željo, popolnoma se žrtvovati
in izčrpati za božjega Odrešenika.

„DUHOVNO ŽIVLJENJE“

je slovenski verski mesečnik
Izdaja ga konzorcij (Orehar
Anton), urejuje pa uredniški od-
bor (dr. France Gnidovec in Jože
Jurak).

Naslov uredništva in uprave: Víc-
tor Martínez 50, Buenos Aires,
Argentina

Celoletna naročnina znaša za
Argentino 60 pesov, za U. S. A.
in Kanado 5 dolarjev, za Italijo
2.000 lir, za Avstrijo 75 šilingov,
drugod v protivrednosti dolarja.
Tiska tiskarna Federico Grote,
Montes de Oca 320, Buenos Aires

REVIJO MORETE PLAČATI IN NAROČITI NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Dušnopastirska pisar-
na, Víctor Martínez 50, Bue-
nos Aires.

Brazilijska: Vinko Mirt, Caixa Po-
stal 7058, Sao Paulo, Brasil.

U. S. A.: Slovenska pisarna, 6116
Glass Ave, Cleveland 3, Ohio.

Kanada: Turk Francé, 263 Oak-
wood Ave, Toronto, Ontario.

Trst: Marijina družba, Via Risor-
ta 30, Trieste, Italija.

Italija: Zora Piščanc, Riva Pia-
zzutta 18, Gorizia.

Avstrija: Anton Miklavčič, Spi-
ttal a/Drau, D. P. Camp,
Kärnten, Austria.

Avstralija: Fr. Rudolf Pifko, 45
Victoria Street, Wawerley,
N. S. W.

CORREO
ARGEN-
TINO
Suc. 6

TARIFA REDUCIDA

Concesión
No. 2560

VSEBINA FEBRUARSKE ŠTEVILKE:

Alojzij Košmerlj: Bog med nami	65
Škof dr. Gregorij Rožman: Dragi slovenski rojaki, pozdravljeni v Kristusu!	70
Papa Pio XII: Consuelo a los que sufren	71
Jože Vovk: Maša - skrivnost vere	72
Božo Bajuk: Naša narodna zavest	74
François Mauriac: Kaj pričakuješ od duhovnika	79
P. Bernard Ambrožič: O prvem sv. obhajilu otrok v Sev. Ameriki	82
Vladimir Kos: Večer	84
Dr. Filip Žakelj: Marijina bazilika pod Pireneji	85
Dr. Mirko Gogala: Krščanska lju bezen	87
Gregor Hribar: Brezuspешni napor	92
Janez Klemenčič: Prijatelji, obrodile so trte vince nam sladko	96
Stanko Janežič: Žeja po Bogu ..	98
E. William: Usodna preobleka ...	99
Dr. Stanko Mikolič: Katoliška Cerkev v skandinavskih deželah ..	104
Misli	106
Dekle, ki se ne poznaš	107
Iz misijonskega sveta	109
Od doma	110
Po svetu	115
Med izseljenci	117
Iz Vatikana	119

*Platnice in stalna zaglavja je narisal
Hotimir Gorazd*

